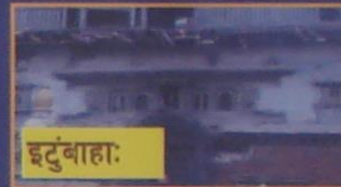

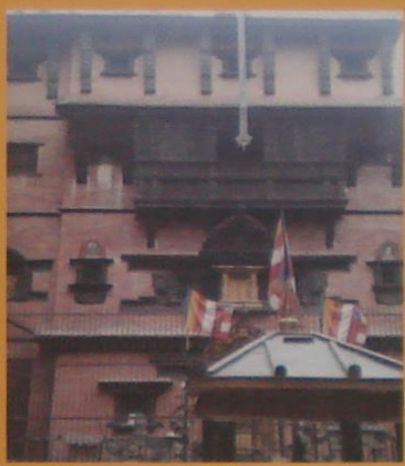
व्हापायापि प्रसिद्ध वज्राचार्यपि

वाकवज्र
क्वा:बाहा:

सुरतश्रीवज्र
तक्षबाहा:

लिलावज्र
सिकंमूबाहा:

मञ्जुवज्र
मुसुंबाहा:

चव:म्ह

पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य

दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया स्वापु लुमन्ति किपात

स्व. पुण्यहर्ष, स्व. ऋद्धिहर्ष व स्व. बृद्धिहर्ष
(अशोकहर्षया इहिपाया ज्याभ्वलय लँस्वःवने त्यःगु
इलय् काःगु किपा २०४७ माघ १८ गते)

अध्यक्ष-स्व.ऋद्धिबा, उपाध्यक्ष-स्व.बृद्धिबानाप
सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दुजःपिं
(चीभा बुसादँया इलय् काःगु किपा)

बृद्धिहर्ष बा व जमुना मां नाप
मथ्यायपिं व जिचाभाजुपिं

बृद्धिहर्ष बानाप
काय् अशोक, भौ सुचिता, छयपिं अयुष व स्वेता

ब्रह्मापायापि प्रसिद्ध वज्राचार्यपि

चवःमह-

पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य

पिकाःमह-

सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था

क १

दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्य बाया स्मरण यांना:
वसपोल सुखावति भुवनय् बास लायेमा धकाः प्रार्थना यांना:
बाया दकिला (वार्षिक) दिनय् ध्व सफू पिथनाः छःपिं/छिकपिंत देछानागु जुल

पिकाःम्ह-
सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था,
काठमाडौं -३३

प्रकाशन सर्वाधिकार सुरक्षित-
च्वमि

सफू पिथना-
दोछि व छपाः (१००१ थान)

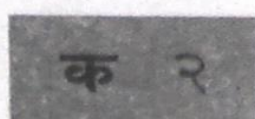
स्वकःगु प्रकाशन दिं-
ने.सं. ११३६ कौलागाः तृतीया
वि.सं. २०७३ कार्तिक २ गते, मंगलबार
(आश्विन कृष्णपक्ष तृतीया)
इ.सं. २०१६ अक्टोबर १८

चवः(कभर)या प्यम्ह नांजापिं गुरुजुपिनि काल्पनिक किपा सौजन्य-
वज्राचार्य क्लब
“वज्राचार्य क्लबयात सुभाय् देछाना -सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था”

सफू प्रकाशन यायेत सम्पूर्ण ग्वाहालि व सफू देछाःम्ह-
अशोकहर्ष वज्राचार्य

कम्प्यूटर-
रत्न महर्जन, ह्यूमन

मुद्रण-
विनायक प्रेस
धोबिघारा, कमलपोखरी, काठमाडौं ।

अद्वाया सुमन

स्व. बृद्धिर्हर्ष वज्राचार्य

बुँधि:

१९९७ साल चैत्र ११ गते, सोमवार
फागुन कृष्णपक्ष
(ने.सं. १०६१ चिल्लागा: द्वादशी)

दिवंगत:

२०७२ साल कार्तिक १३ गते, शुक्रवार
कार्तिक कृष्णपक्ष
(ने.सं. ११३५ कौलागा: तृतीया)

धल: पौ

अ भूमिका

क) श्रदेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यपाखें "जिगु लुं खँ"	क ५
ख) वज्राचार्य संरक्षण गुठीया महासचिवपाखें "देछना"	क ६
ग) सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहा:या समितिपाखें "श्रद्धाञ्जली"	क ७
घ) वज्राचार्य क्लबया अध्यक्षपाखें "कामना याना"	क ८
ङ) सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था पाखें "प्रकाशकिय"	क ९
च) कायु.मृत्यायपाखें "जिमिपाखें छत्वा:चा खँया नापं ....."	क ११

आ २०४६ सालय पियनात:गु भूमिका

क) प्रकाशकीय	- आ.कु.वि.गुठी	क १३
	भिक्षु मैत्री, सदस्य सचिव,	
ख) जिगु खँ	- बद्रीरत्न वज्राचार्य	क १५
ग) नसला	- फणीन्द्ररत्न वज्राचार्य	क २३
घ) जिगु धापू	- सत्यमोहन जोशी	क २६
ङ) छत्वा: खँ	- दिव्यवज्र वज्राचार्य	क ३२
च) नित्वा: खँ	- भिक्षु अमृतानन्द	क ३३

इ न्हापायापिं प्रसिद्ध वज्राचार्यपिं -च्वमिपाखें

१. श्री मञ्जुदेवाचार्य	१
२. श्री गुणाकराचार्य	३
३. श्री शान्तिकराचार्य	४
४. श्री वाचासिद्धि	७
५. श्री ओडियानाचार्य	८
६. श्री बन्धुदत्त आचार्य	११
७. श्री बज्रपाद वज्राचार्य	१३
८. श्री ओंकारवज्र वज्राचार्य	१५
९. श्री हंकारवज्र वज्राचार्य	१६
१०. श्री शाश्वतवज्र वज्राचार्य	१७
११. श्री वाक्वज्र वज्राचार्य	२३
१२. श्री परमादिवज्र वज्राचार्य	२५
१३. श्री रत्नवज्र वज्राचार्य	२६
१४. श्री सुरतवज्र वज्राचार्य	२८

१५.	श्री जीवचन्द्र वज्राचार्य	३०
१६.	श्री लीलावज्र वज्राचार्य	३२
१७.	श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य	३५
१८.	श्री अमोघवज्र वज्राचार्य	३६
१९.	श्री वन्दकृतदेव वज्राचार्य	३७
२०.	श्री सिद्धिवज्र वज्राचार्य	३८
२१.	श्री हासवज्र वज्राचार्य	३९
२२.	श्री विलासवज्र वज्राचार्य	३९
२३.	श्री महासुखवज्र वज्राचार्य	४०
२४.	श्री श्रीवज्र वज्राचार्य	४०
२५.	श्री अनूपमवज्र वज्राचार्य	४१
२६.	श्री विक्रमवज्र वज्राचार्य	४१
२७.	श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य	४२
२८.	श्री शिववज्र वज्राचार्य	४२
२९.	श्री गीतवज्र वज्राचार्य	४३
३०.	श्री समरसवज्र वज्राचार्य	४३
३१.	श्री तथागतवज्र वज्राचार्य	४४
३२.	श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य	४४
३३.	श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य	४४

ई च्वमि अष्टमुनि गुभाजुपाखें

क) किपात	.....
ख) श्रद्धेय गुरु पं. बट्टीरत्न वज्राचार्यया वःचाहाकःगु म्हसिका	४५
ग) आःतक पिदनेधुकूगु सफू धलः	५०

उ च्वमि मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्यपाखें

क) सिद्धि विहारया परिचय	५३
ख) पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य म्हसिइकेगु कुतलय्	५७
ग) धर्महर्ष वज्राचार्य व अन्नपूर्णा प्रेस	६१

ऊ सफू पिथनाय् ग्वाहालि याःम्ह अशोकहर्षपाखें

क) दिवंगत पिता बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया म्हसिका	६५
ख) यथितिपिनिगु नां	६८
ग) किपात	.....

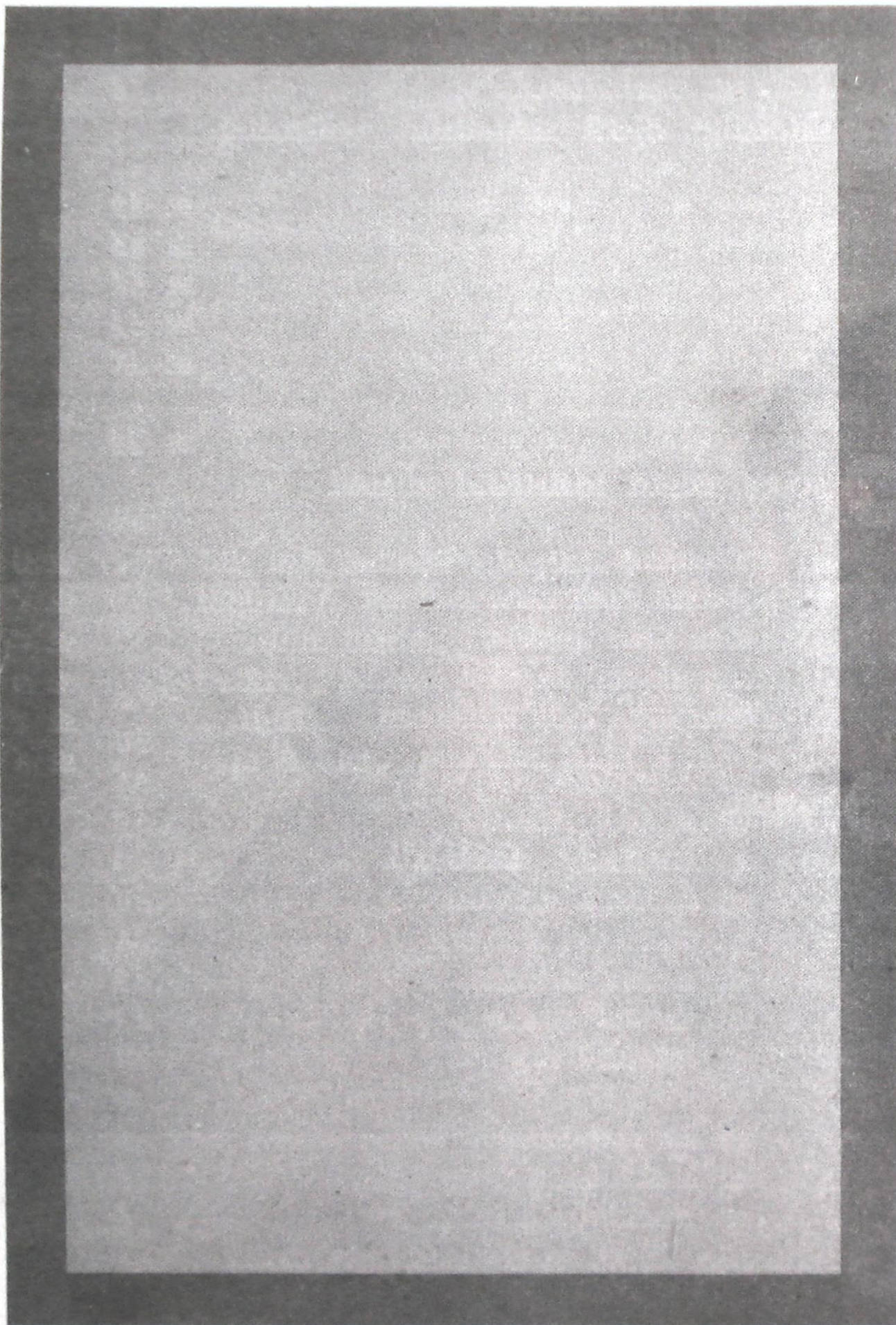

भूमिका

- क) श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यपाखें "जिगु छुं खं"
- ख) वज्राचार्य संरक्षण गुठीया महासचिवपाखें "देछाना"
- ग) सुरतश्री महाविहार, तक्षवाहाःया समितिपाखें "श्रद्धाञ्जली"
- घ) वज्राचार्य क्लबया अध्यक्षपाखें "कामना याना"
- ङ) सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखें "प्रकाशकीय"
- च) काय्, मृत्यायूपाखें "जिमिपाखें छत्वाःचा खँया नापं .....

जिगु छुं खँ

“न्हापायापिं प्रसिद्ध वज्राचार्यपिं” सफू तःदै
नृत्यः हे पिथनागु खः । थ्व सफूया नां उबलय्
“प्रसिद्ध वज्राचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण” नामं
कम्प्युटरया प्रचलित नेपाल लिपिं पिदंगु व
थुकिया प्रकाशक असं त्यौड त्वाःया हिराशोभा
तुलाधरं थः मांबौपिनि नामं पिथनादीगु खः ।

थ्वयां ल्यू ने.सं. १९९० (वि.सं. २०४६) स
प्रेसया थासा आखलं आनन्दकुटीविहारया थःगु
सफू प्रकाशन ल्याः ६३ जुयाः थुगु सफू पिदन ।
थुपिं निगुलिं सफू फुइधुंकूगुलिं थःगु अध्ययनया
क्रमय् ब्वनेत सफू छगू दइला धकाः माःवइपिनित थुगु सफू छगू हे विइमखनाः
फोटोकपी यानाः सफू बियाच्चना । सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दुजः,
जिम्ह भिंचा छय् असोकहर्ष वज्राचार्य थः दिवंगत पिता बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया
दकिलाया दिनय् अबुया नामं “न्हापायापिं प्रसिद्ध वज्राचार्यपिं” सफू पिथनेदःसा
ज्यू धकाः जिथाय् वयाः धाःवःगु जुल । वज्राचार्यपिनिगु इतिहास, उमि कृति,
उमिबारे न्यने कने याना वयाच्चनागु खँ आदि नेपाःया सन्दर्भय् दयाच्चंगु खँतय्गु
बःचा हाकलं अभिलेख दुगु थ्व सफू खः । न्हापायापिं वज्राचार्यपिनि बारे सयेके
सिइके याइपिनि लागि थुगु सफू महत्त्वपूर्ण जुइफु ।

थ्व हे खँ ध्वाथुइकाः थुगु सफू पिथने ज्यू धकाः धया । छय् भिन्वां ज्यू धकाः
थ्वहे सफू पिकाये धयाः वन । जिम्ह भिंचा छय् अशोकया मां जिम्ह भिन्वा जमुना
न्हापा मन्त । आः वयाः गुलिचां मदुवं हानं थः बौ बृद्धिहर्ष वज्राचार्य (जिम्ह भिन्वा
जिलाजं) नं मन्त । थः मां बौ मदुगु दुःखय् उमिगु दिवंगत आत्मायात सुखावती
भुवनय् बास लायेमा धयागु चिन्तना यानाः थुगु सफू पिथनाः यायेत्यंगु धर्मदानं
दिवंगतपिं जमुनादेवी व बृद्धिहर्षपिं श्री श्री श्री अभिताभ तथागतया चरण कमलय्
बास लायेमा । लिसें अशोकहर्षयात नं जय मंगल जुइमा धकाः कामना याना ।
सुभाय् !

सर्व प्रकारं जगतो हिताय ।

चवःम्ह-

पं. बट्ठीरत्न वज्राचार्य

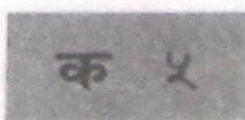
छेँ -

महाबौद्ध, (बीर अस्पतालया लिउने)

विहार-

सबल बाहाः, मन्त्रसिद्धि महाविहार, येँ ।

२०७३/५/१५

नमो रत्न वज्राय
सर्वप्रकारं जयतो हिताय

वर्ता नं. जि.प्र.का.का.७९/जि०५/३०५४

वज्राचार्य संरक्षण गुठी

(Vajracharya Conservation Society)

बैरोचल तीर्थ, बिज्येश्वरी, काठमाडौं ।

२०७३

देखना

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दांभरिं श्री अशोकहर्ष वज्राचार्यजुं थः हनेबहःम्ह बौ दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया नामं वसपोलया दकिलाया पुण्यतिथिसं श्रद्धेय पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यजुं चव्याः प्रचलित नेपाल लिपिया कम्प्युटर आखलं व प्रेसया थासा आखलं नं पिथना तयाबिज्याःगु दुर्लभ जुइधुकूगु नेपाःया वज्राचार्यपिनिबारे सयेके सिइके यायेत मदयेकं मगाःगु अतिकं खोजमूलक महत्वपूर्णगु सफू हानं नं पिथनाः धर्मदान यायेत्यंगु खँ न्यनाः जि तसकं लय्तायागु दु । थुगु सफू सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहाःया अशोकहर्ष वज्राचार्य थः मां बौया गुणयात लुमंकाः श्रद्धाभाव प्वंकूगु जक मजुसे सकल वज्राचार्यपिं लिसें नेपाः देया गरिमायात हे च्वछायेके फइगु मज्जिमगाःगु ज्या यानाबिज्याःगु दु । थज्याःगु भिज्याय् सदां न्ह्याःवने फयेमा धकाः कामना यासें थुगु संस्थाया दुजः भाजु अशोकहर्ष वज्राचार्ययात दुनुगलनिसें मैत्रीमय भिंतुना व दिवंगत बृद्धिहर्षयात निर्वाण फल प्राप्त जुइमा धकाः श्रद्धाञ्जली देखना ।

सुभाय् !

भवतु सब्ब मंगलम् ।

(सागरमान वज्राचार्य)

महासचिव

वज्राचार्य संरक्षण गुठी

२०७३-०६-८

क ६

सुरतश्री महाविहार संरक्षण तथा सुधार समिति तक्षवाहा:

असन, तक्ष:बाहाल, काठमाडौं, नेपाल ।

कार्यकारिणी समिति

पदेन सल्लाहकारहरु
चक्रेश्वर-श्री बोधिरत्न बज्राचार्य
श्री प्रेमबज्र बज्राचार्य
श्री बज्रानन्द बज्राचार्य
श्री शंकरानन्द बज्राचार्य
श्री युद्धहर्ष बज्राचार्य

अध्यक्ष

मेरुहर्ष बज्राचार्य
फोन: ४४१०९०४ मो. ९८४१ ३४३९९४

उपाध्यक्ष

धर्मेन्द्रमानन्द बज्राचार्य
मो. ९८४९ १६२१४४

सचिव

अशोकहर्ष बज्राचार्य
मो. ९८४१ ४४७३२२

कोषाध्यक्ष

कीर्तिरत्न बज्राचार्य
फोन: ४३५३९८८ मो. ९८०३० २०६४०

सह-सचिव

राजेन्द्रसूर्य बज्राचार्य
फोन: ४२९९४२० मो. ९८४१ ३८२९४६

सह-कोषाध्यक्ष

मदनमानन्द बज्राचार्य
फोन: २९९०५८८ मो. ९७४१ ००९४६८

सदस्यहरु

जितेन्द्रहर्ष बज्राचार्य
मो. ९८४९ १६४६६८

कल्याणहर्ष बज्राचार्य
मो. ९८४१० २२२६६

जिवनपति बज्राचार्य
मो. ९८०४ ४६२०४६

सरोजमानन्द बज्राचार्य
मो. ९८४१ ४९४५९४

सुनिलकाजी बज्राचार्य
मो. ९७४१ ०७७७३८

सल्लाहकारहरु

भलकमानन्द बज्राचार्य
फोन: ४२२४९७९ मो. ९८४१ ६०२०४०

माणिकरत्नसूर्य बज्राचार्य
फोन: ४२३३४८३ मो. ९८४१ ३२७६४४

अमिरमानन्द बज्राचार्य
फोन: ४२२३०८०

नमो बुद्धाय । नमो धर्माय । नमो संघाय ।

सफू छापय्याना: धर्मदान या:म्ह

अशोकहर्षयात सुभाय् व

दिवंगत वृद्धिहर्ष वज्राचार्ययात श्रद्धाञ्जली

श्रद्धेय गुरु पं.वद्रीरत्न वज्राचार्यजुपाखें च्यात:गु न्हापायापिं प्रसिद्ध

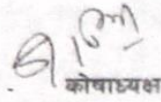
वज्राचार्यपिं सफू न्हापा २०४६ सालय् पिहां वयेधुकूगु खः । आ: ख्व सफू
दुलर्भ जूगु वा:चायेका: जिमिगु विहारया सर्वसंघ दुज: व ख्व समितिया
सचिव अशोकहर्ष वज्राचार्य य: स्व. अबुजुया नाम छापय् याना: धर्मदान
यानाविज्या:गुलिं वसपोलयात सुभाय् नापं ख्व सुभाय् पौ विद्याच्चना ।

ख्व विहारया सर्वसंघ दुज: वृद्धिहर्ष वज्राचार्य २०७२ साल कात्तिक
१३ गते दिवंगत जूगुलिं वसपोलया छेंज:पिन्त ख्व समिति व जिमिगु
व्यक्तिगत कथं नं समवेदना बिया । वसपोल दिवंगतयात श्रद्धाञ्जली
अर्पण याना व सुखावति भुवनय् बास लायेमा धका: दुर्गतिपरिशोधन
भगवान नापं ख्व विहारया कुल आगंचोयाके कामना याना ।

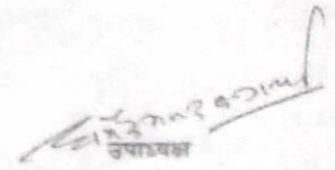
भवन्तु सर्व मंगलम् !

अध्यक्ष

मेरुहर्ष बज्राचार्य

कोषाध्यक्ष

कीर्तिरत्नसूर्य बज्राचार्य

उपाध्यक्ष

धर्मेन्द्रमानन्द बज्राचार्य

दि- २०७३ आश्विन २ गते

क ७

Bajracharya Club बज्राचार्य क्लब

बज्रशील महाविहार, ईकु बहाल, चंगाल, काठमाडौं ।

कामना याना ।

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थाया दांभरिं, सुरतश्री महाविहार संरक्षक तथा सुधार समितिया सचिव व थ्व सफूया ग्वाहालिमि दाता श्री अशोकहर्ष बज्राचार्यजुं थः हनेवहःम्ह पिता दिवंगत जुयाविज्याःम्ह वृद्धिहर्ष बज्राचार्यया दकिलाया पुण्य तिथिसं भीगु नेपाःदेया वज्रयान बौद्ध धर्मय् यक्व यक्व हे ग्वाहालि यानाविज्याःम्ह मान्यवर श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न बज्राचार्यजुपाखें च्वयाः पिथनातःगु थ्व “न्हापायापिं प्रसिद्ध बज्राचार्यपिं” सफू भी नेपाःदेया बौद्ध धर्म नापं भी बज्राचार्य आजुपिसं ज्याः यानावंगुया ऐतिहासिक खँत व वसपोलपिं म्हसिकेगु थ्व महत्वपूर्ण सफू सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखें पिथनेगु ज्याया क्रमय् सफूया दमी स्वये दुगुनिं जि नापं थ्व जिमिगु क्लवपाखें नं अशोकहर्षजुयात सुभाय् जकसां बियाः ग्वाहालि यानागु जुल ।

सिद्धि धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखें लिपा लिपातक नं यक्व यक्व सफू पिथना वनीगु आशा यानाच्च्वना ।

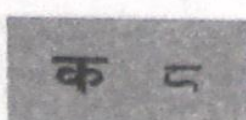
अन्तय् भाजु अशोकहर्षजुया दिवंगत पिता वृद्धिहर्ष बज्राचार्य सुखावति भुवनय् बास लायेमा धकाः बज्रसत्त्व भगवानयात प्रार्थना याना व सकल परिवारया भिं जुयेमा धकाः कामना याना ।

(ज्योति बज्राचार्य)

अध्यक्ष

बज्राचार्य क्लब

२०७३-०६-१३

प्रकाशकीय

दकले न्हापां थ्व सफूया च्वमि श्रद्धेय गुरु पण्डित बद्रीरत्न गुरुजुया चरणय् बिन्ती याना । वसपोलया ल्वय् याकनं लायेमा धकाः भगवानयाके प्रार्थना यानागु जुल । थ्व सफुतिइ थःगु विचार, भूमिका व लेख च्वयाबिज्याःपिं सकसितं बिन्ती याना नापं थ्व सफू अध्ययन यानादिइपित नं यक्व यक्व सुभाय् दु ।

श्रद्धेय पण्डित श्री बद्रीरत्न वज्राचार्यया नेपाः देया प्रसिद्ध वज्राचार्य (गुरुजु) पिनिगु चिनारी सफू न्हापा २०४६ सालय् प्रकाशित जुइधुकूगु खः । नेपाः देशय् व पिने देशय्तक नं अति हे नां चले जुयाः ऐतिहासिक महत्वय् ज्या यानावीपिं भी वज्राचार्य आःजुपिनि चिनारी व जीवनी सफू भीसः जक मखु दक्खिसिनं व्वनेमाःगु व थुइकेमाःगु खः । व सफू आः दुर्लभ जूगुलिं व सफूया माग जूगु वाःचायेकाः अध्ययन याइपिनित अति हे आवश्यक खनेदुगुलिं पं. गुरु बद्रीरत्न गुरुजु नापलानाः थ्व संस्थाया दुजः अशोकहर्ष सफू पिकायेत आज्ञा काःवंबले वसपोल गुरुपाखें प्रकाशन यायेज्यू धकाः आज्ञा बियाबिज्यात । आज्ञा बियाबिज्याःगुलिं वसपोलयात यक्व यक्व सुभाय् देछाना नापं जिमिगु संस्थापाखें पिकाये दुगु हे अहोभाग्य खः ।

जिमिगु परिवारया चिक्चाधंगु संस्थाया पाखें थ्व सफू प्रकाशन यानागु जुल । थ्व **सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था** २०५९ साले स्थापना जूगु खः । थ्व संस्थाया मूल उद्देश्य स्वयम्भू, भचातकिं थासय् स्थापना जूगु सिद्धि विहारया संरक्षण यायेगु नापं धार्मिक क्रियाकलाप यानाः भीगु धर्मयात ग्वाहालि यायेगु खः । धार्मिक, पुरातात्विक, ऐतिहासिक सफू प्रकाशन यानावनेगु लक्ष्य खः । थुगु संस्थाया पाखें थ्व प्यंगूगु (चौथौ) सफू प्रकाशन जूगु जुल ।

२०४६ सालय् थ्व सफू प्रकाशन जूगु संस्करणय् दुगु मन्तव्यत वहे तुं तयाः प्रसिद्ध वज्राचार्यपिनिगु चिनारी कम्प्यूटरं टाइप यानाः न्हू संस्करण पिथनागु जुल । भाजु अष्टमुनि वज्राचार्यपाखें च्वयाबिज्यागु **श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यया चिनारी व जीवनी** व भाजु मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुं च्वयाबिज्याःगु जिमि तपा बाज्या **स्व. पण्डित सिद्धिहर्ष, बाज्या स्व. धर्महर्ष व सिद्धि बिहारया म्हासिका** नं तयागु जुल । थ्व सफुतिइ न्हूगु कथं मन्तव्य व कभरया किपा न्हूगु ढंगं तयाः दिवंगत बृद्धिहर्ष बानाप स्वापू दुगु किपात व पारिवारिक नां तयागु दु ।

जिमिगु थ्व संस्थाया संस्थापक नापं अध्यक्ष **स्व. ऋद्धिहर्ष बा** (२०७१ माघ १५ गते दिवंगत जूगु) व उपाध्यक्ष **स्व. बृद्धिहर्ष बा** (२०७२ कार्तिक १३ गते दिवंगत जूगु) व बृद्धि बाया जहान थ्व संस्थाया दुजः जिमि कान्छी मां स्व. जमुनादेवी वज्राचार्य (२०७१ आषाढ २ गते दिवंगत जूगु) दिवंगत जुयाबिज्यापिं वसपोलपिं सुखावति भुवनय् बास लायेमा धकाः भगवानयात प्रार्थना यानागु जुल । **स्व. बृद्धिहर्ष बा दिवंगत जूगु वार्षिक दिनय्** वसपोलया काय् व थ्व संस्थाया दुजः अशोकहर्ष वज्राचार्य थःगु नुगलय् स्वां ह्वयेकाः अबुया वार्षिक तिथिइ थ्व सफू छापे यानाः निःशुल्क वितरण यायेत माक्व ग्वाहालि यानाबिज्याःगुलिं वसपोलयात थ्व संस्थापाखें यक्व यक्व सुभाय् बियाचवना ।

हाकनं छकः, थ्व सफूया च्वमिपाखें प्रकाशन यायेत आज्ञा बियाबिज्याःमह श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न गुरुजुं थःगु खँ ग्व सुभाय् नाप भूमिका च्वयाबिज्याःपिं दे आचार्य गुठीया महासचिव श्री सागरमान वज्राचार्यजु, तक्षबाहाः समितिया अध्यक्ष मेरुहर्ष

वज्राचार्य, उपाध्यक्ष धमेन्द्रमानन्द, कोषाध्यक्ष कीर्तिरत्नसूर्य, वज्राचार्य कलवया नायो ज्योती वज्राचार्य व कलवनापं सकसितं सुभाय् देछाना । श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य गुरुजुया चिनारी व जीवनी चव्याबिज्याःम्ह व थ्व सफूयात शुद्धाशुद्धि यानाबिज्याःम्ह लगवाहाःया श्री अष्टमुनि गुरुजु नापं स्व. पं. सिद्धिहर्ष, स्व. धर्महर्ष व सिद्धि विहारया लेख चव्याबिज्याःम्ह भूवाःबाहाःया श्री प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुयात नं यक्व यक्व सुभाय् बियाचवना । सफू पिकायेगु ज्याय् ग्वाहालि यानादिइपिं सकसितं सुभाय् दु ।

थ्व सफुतिइ गनं नं द्विविद्वं व गाः मगाः जूवन धाःसा क्षमा बियाबिज्याइ धैगु मनंतुना । सुभाय् ।

प्रकाशक- सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था

दुजःपिं- प्रमोदहर्ष, आनन्दहर्ष, परमानन्दहर्ष,

दि- २०७३ आश्विन १९ गते

शान्तहर्ष, अशोकहर्ष, सुधिरहर्ष, कल्याणहर्ष

सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थापाखें प्रकाशित जूगु सफूत

प्रस्तुत कता- धर्मरत्न वज्राचार्य, (सखवाहाः), यें ।
प्रकाशन दि- २०६६/०५/१२ गते
सम्पादन- मदनसेन वज्राचार्य, (सखवाहाः), यें ।

लेखक- मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य, (भूवाःबाहाः), यें
प्रकाशन दि- २०६९/०२/२२ गते

लेखक- पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य, (सवलवाहाः), यें
प्रकाशन दि- २०७२/०२/२३ गते

लेखक- पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य, (सवलवाहाः), यें
प्रकाशन दि- २०७३/०७/०२ गते

जिमिपाखें छत्वाःचा खँया नापं दिवंगत बाःयात श्रद्धाञ्जली

जिमि हनेवहःम्ह बाः वृद्धिहर्ष (वृ बा) वंगु २०७२ कार्तिक १३ गते दिवंगत जुयाविज्यात । जिमि मां जमुनादेवी वज्राचार्य वयां न्हयः हे २०७१ आषाढ २ गते दिवंगत जुल । अले जिमि माहिला बा ऋद्धिहर्ष नं (ऋ बा) २०७१ माघ १५ गते दिवंगत जुयाविज्यात । दिवंगत जुयाविज्याःपिं मां, माहिला बाः व बाःपिं सुखावती भुवनय् बास लायेमा धकाः भगवाननापं सकल देवदेवीपिन्त प्रार्थना यानाच्चना ।

मां दिवंगत जूगुया वार्षिक (दकिला) दिनय् **महामञ्जुश्री** गुरुनाप स्वापू दुगु **मञ्जुगर्त व धर्मश्री मित्रया बाखं सफू** पिथनाः धर्मदान यानागु जुल । अथेहे जिम्ह बाः वृद्धिहर्ष वज्राचार्य दिवंगत जूगुया वार्षिक (दकिला) दिनय् नं सफू छगू पिथनाः धर्मदान यायेगु मनंतुनाः जिमि पाजुबाज्या पं. वद्रीरत्न वज्राचार्यया छेंय् वना । वसपोलं चवयातःगु वि.सं.२०४६ सालय् प्रकाशित जूगु तसकं दुर्लभ जुइधुंकूगु सफू **“न्हापायापिं प्रसिद्ध वज्राचार्यपिं”** धयागु सफू पिकाये दःसा ज्यू धयागु खँ तया । पाजुबाज्याया नं सदिच्छाकथं वसपोलपाखें थुगु सफू पिथनेगु आज्ञा बियाविज्यात । वसपोलं बियाविज्याःगु अनुमति (आज्ञा) या लागि वसपोलयात सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था व जिमि छेंजःपिं सकलयापाखें आपालं आपाः सुभाय् देछायाच्चना ।

धायेमाःगु खँ ला जिमिपाखें खास हे छुं यक्व मदु । अथेसां सः मसः थें छुं खँ थन न्हयव्वयाच्चना -

जिमि मां व बाः बिरामी जुयाः ई मत्ययेकं दिवंगत जुयाविज्यात । बाः स्वदं प्यदंतक पारालाइज जुयाः देपागु शरीरं ज्या याये मफुत । शुरुइ नं निलाति व अन्त्यय् नं निलाति हे अस्पतालय् तयाः नं ल्वय्या उपचार याना । जिमि बाः नं बांलाक खँ ल्हायेफु । बिस्तारं ल्हाः तुति चलय् याये फयाः भचा भचा इधूथिधू नं याये फत । आखः नं च्वयेफु, मिखा व न्हाय्पं नं बल्लाःनि । बाः वनं लाःनि तर थज्याःगु ल्वय् जुइकाः छेंय् तुं च्वनेमाल । लिपा दम व निमोनिया ल्वचं ज्वनाः आखिरय् थ्व संसार त्वःताः जिमित अनाथ यानाः दिवंगत जुयाविज्यात ।

यःबाः, यःमां ! जिम्सं छिमिगु ल्वय् लंकाः सेवा याये मगाःनि ।
 छिमिगु ल्वय् लायेकाः म्वाकातये मफुत जिम्सं । जिमित क्षमा
 यानाबिज्याःहुँ । मां-बाःपाखें आशिर्वाद काये मगाःनि । शिक्षा दीक्षा
 काये मगाःनि । छिमि छाः अभं स्वये मगाकं -जिपिं अथें तुहुरा
 जुल । जिमि नुगः सदां ख्याचवनीगु जुल - यःबाः, यःमां !

जिमि बाःमांपिनित सदाकालं सुख शान्ति दयेमाल । सुखावती भुवनय् बास
 लायेमाल धकाः श्री श्री श्री अमिताभ तथागतया लिसें सकल देवदेवीपिंके प्रार्थना
 यानाः जिमिपाखें फुगुचाःगु धर्मकर्म यानावयाचवना । उकी छुं द्विबिद्वं वा मगाः
 मचाः छुं दःसा क्षमा फवनाचवना ।

जिमि बाःमांपिं बिरामी जुसानिसें उमित बिचाः व सान्त्वना बियाः ग्वाहालि
 यानाबिज्याःपिं सकल इष्टमित्र, नातागोता, जःलाखःला व पासापिं, डाक्टर, नर्स,
 सिष्टर, ग्राहकपिंनापं शुभचिन्तकपिं सकलसितं सुभाय् देछायाचवना ।

दिवंगत जुयाबिज्याःम्ह जिमि बाःया अन्त्यष्टिइ माक्व ग्वाहालि यानाबिज्याःपिं
 जिमि तक्षबहाःया सर्वसंघया ग्वाहालि गुठी पुचः, सनाः वःपिं, समवेदना ब्यूवःपिं
 सकलसितं सुभाय् देछाया । थौंतक नं जिमित बिचाः यानाः दुःखया इलय्
 सान्त्वना बियाः माक्व ग्वाहालि यानावयाचवंपिं सकलसित नं जिमिपाखें यक्व
 यक्व सुभाय् देछायाचवना ।

बाःया लय्लय् पतिकंया श्राद्ध, पूजा, उपाकू वनेगु, दीप प्रज्वलन ज्याभ्वलय्
 बिज्याःपिं सकसितं सुभाय् दु । जिमिगु परिवारया मूल गुरुजु पं. बद्रीरत्न गुरुया
 सहयोगी पुण्य गुरुजु, अन्य गुरुजुपिं, माहिलीमां (केशरी मां), नानीबाबा निनि,
 सुगत दाइ, जिमि स्वर्गिय निनि नानीछोरीया परिवार, पाजु-मलेपिं, सानेपाया
 इन्दिरा आन्टी, जीवन दाइ, प्रेसय् ज्या यानाचवंपिं पासापिं नापं जिमि छेंजःया
 दाजुकिजाया जःपिं सकसितं यक्व यक्व सुभाय् दु । वसपोलपिनिगु गुण जिमि
 नुगलय् सदाकालं लुमन्ति जुयाः ल्यनाचवनी । सुभाय् !

काय् व भौ-

अशोकहर्ष वज्राचार्य, सुचिता वज्राचार्य

छयपिं-

अयुषहर्ष, स्वेता

मृत्यायपिं-

जिचाभाजुपिं-

२०७३
 आश्विन
 २० गते

बेबी (सूर्यमति)
 रुबी
 ऋतु

(स्व. सुभाषरत्न वज्राचार्य)
 नरेन्द्र विलास वज्राचार्य
 विजयश्री रत्न वज्राचार्य

सुलभ, सरल
 नरुज, नविब
 यशस्वी, बरदान

क १२

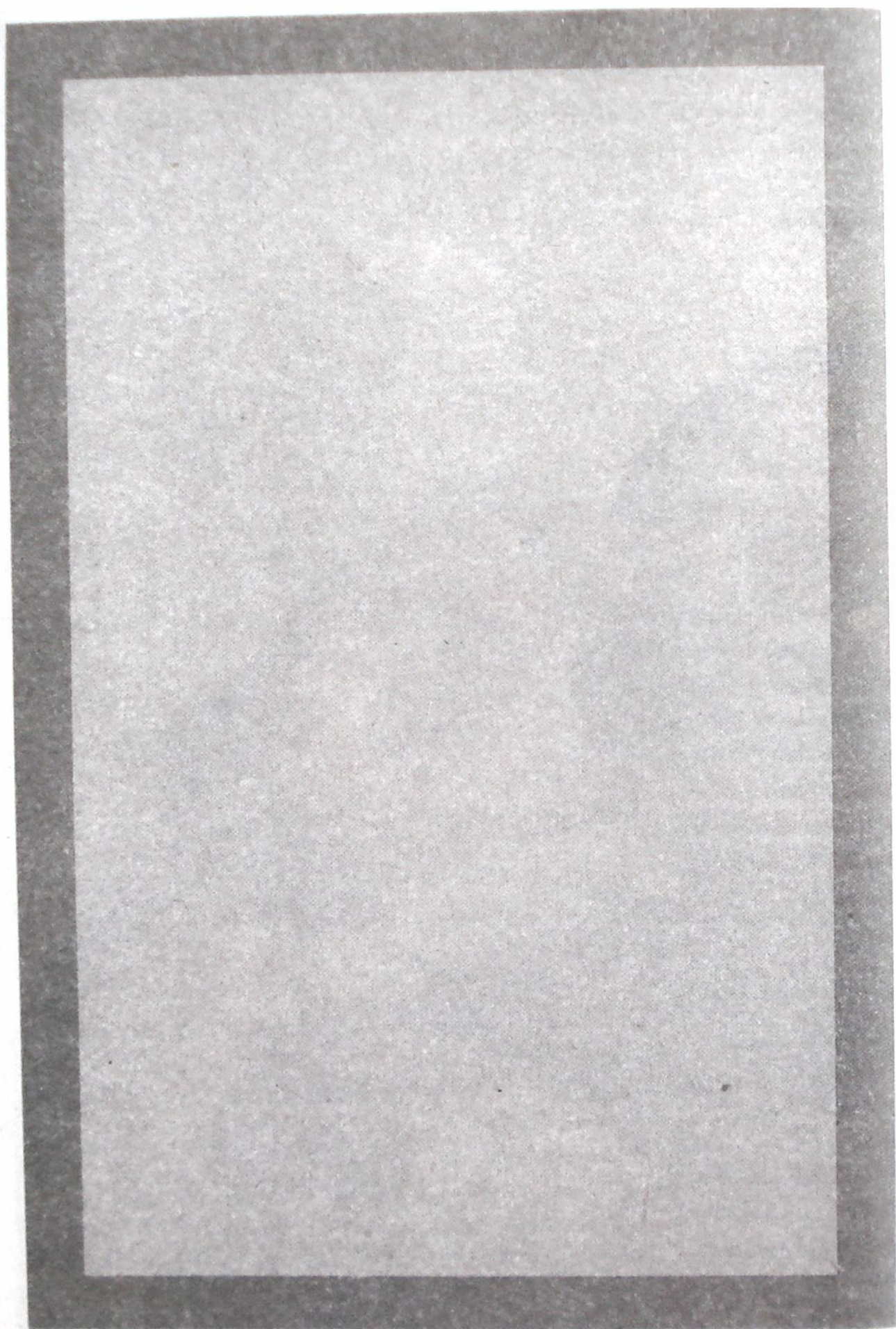

२०८६ सालय् पिथनातःगु भूमिका

- क) प्रकाशकीय - भिक्षु मैत्री,
सदस्य सचिव, आ.कु.वि.गुठी
- ख) जिगु खँ - बद्रीरत्न वज्राचार्य
- ग) नसला - फणीन्द्ररत्न वज्राचार्य
- घ) जिगु धापू - सत्यमोहन जोशी
- ङ) छत्वाः खँ - दिव्यवज्र वज्राचार्य
- च) नित्वाः खँ - भिक्षु अमृतानन्द

प्रकाशकीय

नेपाः भगवान् बुद्धया जन्म भूमि उकि हे शान्ति दया च्वंगु देश । सहयाय्गु शवित दया च्वंगु देश । अथेहे थन न्हाभु अभाव, दहे दःसां मिसावट ।

नेपा दे सम्बन्धी छुं सफूत प्रामाणीक तवरं नेपा देशे महु । दहे दःसां विदेशी तय्सं चनया तःगु अथवा श्री हे मनूतय्सं च्वोसां हिन्दुकरण याना च्वया तैगु । उकि तथ्य छु खः धका थ्वीके थाक्या च्वनीगु ।

गत अक्टोबर ३ तारिक नसें ७ तारिक तवक भारतया सिम्लाय् सम्पन्न जूगु अखिल भारतीय हिमालीय संस्कृति सम्बन्धी परिसम्वाद गोष्ठी भाग काय्त वना । अन ४५ ह्य ति प्रोफेसरपि व बौद्ध विद्वान लामा गुरुपि, रिम्पोछेपि उपस्थित दुगु खः । अन थेरवाद मध्ये अथवा स्थविरवाद पाखें जि छहा जक दुगु खः । नेपादेशं जि नापं वाराणसी ब्वना च्वंहा बिजय-राज बज्ज्राचार्य दुगु खः । वस्पोलं "नेपाले बुद्ध धर्म वर्तमान तथा अतीत" धैगु शिर्षकय् निबन्ध प्रस्तुत याना बिज्यात । उकी बहा बहीया उत्पत्ति व बहा बहीया फरक तकनं छुटे मनू । बुद्ध धर्म गुबले दुहाँ बलनं अस्पष्ट, नेपा बारे तथ्य ख त्वीके थाकू कथं अले बज्ज्राचार्यपिके अध्ययन मगाःगु कारणं बज्ज्रयान ह्यास जूया वना च्वंगु खं प्रस्तुत जुल । जिगु नुगले सारैहे दुख ताल । बज्ज्रयानया भूल जड व प्रशस्त धर्म परम्परा दयानं

२०४६ सालय पियनातःगु

[ख]

अथे धका धाय्का च्वने माल धाःसा बाँलागु मखु ।
जि अधिष्ठान याना कि थुकीया विषये स्यूपि ब्यक्तिपि माला
जि नं अध्ययन याय् ।

परिसम्बाद गोष्ठीं स्वदेशे लिहाँ वय्चं वस्पोल आचार्य
अमृतानन्द महानायक महास्थविरं थ्व सफू छगू प्रकाशन याय्
माल धका वयना बिज्यात । वस्पोल वत्रि गुरुज्यं च्वया बिज्यागु
थ्व सफू खनेव जित सारै हर्ष जुल । पुलांगु नेपा देया छुं भचा
इतिहास झीहे बौद्ध बिद्वान छहस्यं च्वया बिज्यागु महत्व पूर्ण
खः । प्रकाशन याय्त आनन्द कुटी विहार गुठीयात बिपा
बिज्यागुलि धन्य भापिधा । थज्याःगु हे सफूत बरोबर च्वया
श्रोतावर्गपिनि चित्त शुद्ध जां वयेका बीगुलि वस्पोल गुरुज्य
सक्षम ज्वीमा । अले वस्पोलया सुख समृद्धि व विधायिना
कामना याना च्वना ।

साथे थ्व अमूल्य सफू स्वया झी श्रोतावर्गपिसं नेपाया
इतिहास सम्बन्धी जा वय्का काई धैगु मनं तुना । थ्व सफू
आनन्द कुटी विहार गुठीया ६३ गूगु प्रकाशन खः ।

फोन- २७१४२०

२१५०२०

मितिः २०४६ कार्तिक २ गते

भिक्षु मैत्री

सदस्य-सचिव

आ. कु. वि. गुठी

स्वयम्भू

जिगु खँ

बज्ज्राचार्य धयागु पद ह्लापा साप हे दुर्लभगु खः ।
ह्लापा ह्लापा बज्ज्राचार्य पद प्राप्त यायेत विहारय् च्वनाः
अध्ययन याताः विनयं पूर्ण जुइमाः । अले तिनि शिक्षा दीक्षा
प्राप्त जुइ । थ्व शिक्षा दीक्षा प्राप्त जूह्य, बौद्ध धर्मया चर्चा
यानाच्च्वंह्य व्यक्तियात हे बज्ज्राचार्य धाइगु खः ।

थ्व बज्ज्राचार्यपिसं अध्ययन याइगु विहार गथे निर्माण
याइ, थुक्रिया विधि-विधान छु खः धयागु सीकेबह जू । ह्लापां
विहार दयेकेत विहार दयेकेथाय् च्वंगु भूमि कूर्म परीक्षा धकाः
व थासय् च्वंगु चा ज्यू-मज्यू लक्षण स्वइ । चा ज्यू धयागु लक्षण
वल धाःसा भूमि याचना याइ अर्थात् भूमि थुवाःयाके न्याना
काये माःसा न्यानाकाइ पवनाकाये माःसा पवनाकाइ । थुकर्य
भूमि प्राप्त जुल कि व थासय् सूत्र पातन याइ । गुगु किसिमयागु
विहार दयेकेगु खः, उगु किसिमया नक्शा बमोजिम बास्तु
प्यनी । यरोपन याताः गौसञ्चालन याइ । भू घाटन याताः
जग म्हुइ । पाद स्थापना याताः जग स्वनी । चैत्यदेव, बुद्ध
आदिपिनिगु पाद स्थापना याइ । रत्नन्यास आदि याताः
विहारया एकशाल, द्विशाल, त्रिशाल, चतुःशाल आदि प्रकारया

[५]

आलय (छे) दयेकाहइ । विहारयात माःगु लुखा इयाः आदि नं ततं यंकइ । विहार वयेकेत चैत्य, प्रेतशिला, क्षेत्रपाल, महाकाल, महाबल, अग्नि शाला, बसिगाः, जलाशय, धर्मगण्डी, बज्रधातु मण्डल, आयम आदि सम्पूर्ण स्थापना यायेमाःगु जुल । श्वया लिसें आचार्य प्रवेश, पूर्वसेवा, योगाचार, दिगग्रहण, किरणकोटन, पादसाधनं, सूत्र पातन, रजःपातन, मण्डलराजग्री आदि नं यायेमाःगु जुल ।

थुगुकथं विधि विधानपूर्वक निर्माण जूगु विहारय् भिक्षु व बज्राचार्याभिषेक गुकथं जुइगु खः श्व खँ नं ह्लाये । ह्लापा बदे छुयेबलय् शिनिदे मद्रुह्य काय्मचा विहारय् यंकाः वयात स्थविर पिधालसां थायेपा पिसं मुण्डन यानाः आंगसा सँ खाकाः चूडाकर्म याइ । शिक्षा ग्रहण याकाः चीवरं पुंकी । कुंधार, सिसलाकू, पिण्डपात्र, लःह्लाना बी । प्रवज्या संवर बिया भिक्षु छुइ । भिक्षु यानाः विहारय् तुं भिक्षु चर्या याकाः तयातइ । वयात छतिनिसें बौद्ध शिक्षा अध्ययन याकी । प्यद्, शिदे, शिखुद्, नीदे, नीन्यादे तक नं गुथाय् तक अध्ययन यायेमाः उथाय् तक विहारय् हे तथाः अध्ययन याकातइ । अध्ययन क्वचाल थायेव तिनि वयात चीवर क्वत्यलेगु याइ । श्वया लिपा पाणिग्रहण नं यानाबी । शिक्षा दीक्षा बियाः शिक्षां पूर्ण जुल कि वयात बज्राचार्याभिषेक बी ।

थथे शिक्षां पूर्ण भजूतले विहारय् चवनाः, चीवरं पुनाः

भिक्षु हे जुयाच्चनेमाःगु जुल । लिपा जुलिसे समयानुकूलं शिक्षा पूर्ण मजूसां चीवर त्वकेगु चलन जुयावल । लिपा ध्व वर्ष वक्काकां झिदें, स्वदें, वच्छि अनं लच्छि जक तथाः नं चीवर त्वकेगु यात । थये जूलिसे अध्ययन यांनाः सीके सयेकेगु ज्या तोतुतुं वन । थये जुजुं आः प्यन्हु जक भिक्षु यांनाः चीवर त्वकेगु चलन जुल । थुलि जक मखु थौं भिक्षु जुयाः हल्लय् खुनु, अझ उलि नं मखु, थौं भिक्षु जुयाः थौं हे चीवर त्वकेगु चलन थौंकल्लय् यांना हया च्वंगु दु । थये थये जुयाः वंगुलि थौं नेपालय् बौद्ध धर्मया विषयय् यक्व यक्व विपरीत जुजुं वन । परस्परागत बौद्ध धर्मया विषयय् मसया मसियावन । धर्म सम्बन्धी शिक्षा कम जूलिसे धर्मया विषयय् सीके सयेकेगु नं मदया वन ।

थये विहारे भिक्षु जुयाः चीवरं पुताः थःगु छेय् दुहाँ मवंसे विहारय् तुं च्वनाः, थत माक्व शास्त्रया अध्ययन यांनाः शिक्षा प्राप्त याये धुंकाः बज्राचार्यं पूर्णवृत्ति शिक्षा कायेमाः धाइ । तर लिपा लिपा भिक्षु जुयाः अध्ययन याये मगाकं हे चीवर वनत्यलाः थःगु छेय् दुहाँ वइगु वा छेय् दुकाइगु जुया च्वन ।

अनं लिपा याकः याकः बदे मछुसे विहारया सर्व सङ्घयां बदे छुयेमाःगि दक्व मुनाः भिक्षू छुयेगु यांनाहल । थये जुजुं प्यन्हु जक भिक्षु जुया चीवर ववतलेगु यांनाहल । अनंलि

[ब]

सिनिदे मनुनिबलय हे विहारय यंकाः भिक्षु छुये माःथाय वया नं बया नं बदे छुयेमाःगुलि सकल मुनाः बदे छुयेह्य थाकुलि सिनिदे फुइधुंका तिनि बदे छुइगु जुल । चीवर नं प्यन्हु जक भिक्षु यानाः कवत्यलेगु चलन जुयावल ।

चीवर कवत्यले धुनेवं विवाह यायेगु यानाहल । विवाह याये साथं बज्राचार्याभिषेक बियाः मचा मनुनिबलय हे आचाः लुये माःगु खः । तर लिपा आचाः लुयेत तच्चतं थाकुगु विधि व्यवहार जुयावल । विवाह धुंकाः नं आचाः लुयेत थाकुगुलि गुलि गुलिस्यां थःगु आर्थिक कारणं यानाः आचाः लुये मफुत । आसे आसे धाधां हे आचाः लुये मदयेकं हे मचात दत । आचाः मलुसें मचा दुगुलि आचाः लुये मखु धकाः आचाः लुया मबिल । अथे आचाः मलूपिन्त बदेजु धकाः धाल । आचाःलूपिन्त बज्राचार्य धाल । ह्लापा ह्लापा बज्राचार्य धयापि यक्व दुगु मखु । बदेजु धयापि नं ह्लापा बज्राचार्यपि हे खः ।

बदे छुयेगु व आचाः लुयेगुलिइ आः म्बांः मनुगु तन्ता वयाच्चन । बदे छुनाः, आचाः लुयाः शिक्षा दीक्षा बीगु ला छुबे बदे छुयेत व आचाः लुयेत यक्व थःथिति हातानातापिन्त भव्य सःताः ततःजिक नकेत्त्रकेगु यानाहल । ह्लापा ह्लापा शिक्षा दीक्षां कयाबवंगु थाय् थौंकह्लय् बदे छुनाः भव्य नकेगु व आचाः लुनाः थाय्पान्ति थयेकेगुलि कयाच्चन ।

बज्राचार्याभिषेक प्राप्त जूपि बज्राचार्यपि चैत्र कृष्णपा

[६]

अष्टमी खुनु स्वयम्भुइ वयाः शास्त्रोक्त विधिअनुसार चैत्य पूजा याइ । शान्तिकराचार्यं स्थापना यानातःगु शान्तिपुरय् लोकोत्तर विधि अनुसार पूजा याइ । चूडाकर्म याये धुंकुपि सकल बज्राचार्यपि दच्छिइ छको थन स्वयम्भुइ वयेमाःगु जुल ।

उपलय् थाय् थासय् च्वंपि बज्राचार्यपि थःपिनि भ्वछिचा भ्वछिचा वयाः पूजा याइगु खः । लिपा थ्व बज्राचार्यपि मुनाः थथे सल्हा जुल — शी तः थ्वः मडु । शीपि फुक छथ्वः हे जुयाः छक्वलं पूजा याये गणचक्र यायेबलय् जक थः थः विहारया कुलदेवताया अनुसारं बज्रगीत हाले थुगु सल्हा सकस्यां चित्त बुझे जूगुलि थःथः अलग अलग पूजा मयासे फुकक विहारयापि बज्राचार्यपि समुच्चय जुयाः आचार्य गुथि दयेकल । थ्व आचार्य गुथिइ येँयापि बज्राचार्यपि जक मखु, यल, खप, थिमिया सम्पूर्ण बज्राचार्यपि नं छथ्वः हे जुयाः दच्छिइ छको आचार्य गुथि न्यायेकेगु प्रथा शुरू जुल । थथे पूजा जुजुं लिपा खपय् च्वंपि बज्राचार्यपिनि खपय् तुं आचार्य गुथि न्यायेकल । थथे हे यलय् च्वंपि बज्राचार्यपिनि नं यलय् हे आचार्य गुथि न्यायेकल । थिमिइ च्वंपिनि थिमिइ हे न्यायेकल । थथे थःगु देशय् थःथःपिनि आचाः गुथि चले यात । येँयापि बज्राचार्यपि थःपि जक फुक समुच्चय जुयाः दच्छिइ छको स्वयम्भूया शान्तिपुरय् हे आचाः गुथि न्यायेकेगु याना तुं च्वन ।

नेपाल देशया बज्राचार्यपि मध्यय बौद्ध धर्मया शिक्षा

[ज]

दीक्षा कया चैत्य आदि देवी देवता आदि साधना व स्थापना
याना बिज्याःपि तथाबौद्ध ग्रन्थ व चर्यागीति रचना याना
बिज्याःपि प्रसिद्ध बज्ज्राचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण प्रकाशन
याये धयागु इच्छा जितः ने. सं. १०६२ स हे जूगु खः । थुकिया
लागी गन गन छु गुगु सफ् दइ धकाः उखे थुखे मालाचवनागु खः ।
छु भति लुया नं वल । हानं नं प्रमाणत लुया वइला धकाः माला
तुं जुया । आःयात ३२ ह्य बज्ज्राचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण
तयार जुल । थुलिसिबय् अप्वः लुइके मफुत । लिपा मेमेगु
नं लुयावल धाःसा पुनः प्रकाशित यायेगु कुतयाये ।

थुगु सफ् सम्शोधन यायेगुलिइ अमूल्य समय बिद्या
बिज्याह्य रत्नकेतु महास्थविर (इवाबाहा) या बज्ज्राचार्य नां
जाह्य फणीन्द्ररत्नजुयात आपालं धन्यवाद दु ।

बौद्ध विद्वान पं दिग्गज बज्ज्राचार्य ज्यू थुगु लेख
स्वया थःगु मनया खँ प्वंका बिज्यागुलि आपालं अन्यवाद ।

सकल बौद्ध जगतं हनातह्य भिक्षु डा. आचार्य महानायक
महास्थविर अमृतानन्दज्यू जिथे जाह्य अल्पबुद्धिया तुच्छ लेखे
ज्यू मज्जु स्वया नित्वा खँ तया बिज्यागुलि लिसें नेपाल लिपि
प्रकाशन जुया च्वंगु थुगु सफूयात हानं सकलयात उपयोगि
जुइगु खतं देवनागरिक लिपि प्रकाशने हया बिज्यागुलि सहस्र
धन्यवाद दु ।

२०८६ सालय पियनातःगु

[क]

नां दह्य साहित्यकार सत्यमोहन जोशी ज्यूं स सचे
चवयागु पुथि ख मखु विचायाना तपं तया विगुलि वयकयात नं
तःधंगु धन्यवाद दु ।

थ्व सफु चवया तयागु सफु लः ह्याना जक बियागु खः,
थ्व सफुति वनेमा थाय् तक्क वना, स्वेया मा थाय् तक्क स्वया
चवयेमाथाय् चवया ल्हेमाथाय् ल्हेया प्रेस आदि फुक्क विचा
याना ग्वाहालियाह्य जिह्य शिष्य नरेश मान बज्राचार्ययात नं
धन्यवाद दु ।

अन्तस थ्व चिकिचाधंगु पुथि जिथें जाह्य व्याकरण कोष,
इतिहास छुं मस्यूह्य बुसांनिसें वगु वानि सिसा तिनि तनि धैथें
गुभाजु तालं चवयागुलि गाः मगाः स्यंगु द्वन्गु वःसा क्षमा
पवनागु जुल नार्प मगाः मचागु, द्वन्गु स्यन्गु भिकेत सह्या विद्या
बिज्याई धयागु नं आशा दु ।

ग्वाहालि कयागु सफुया नां धल :

१. प्रचलित विभिन्न चचा सफु
२. प्राचिनकालया शी बज्राचार्य शान्तिकरया इतिहास
३. स्वयम्भू पुराण
४. द्वादशतीर्थ महातम्य
५. अस्त वैटरागया महातम्य
६. मणिशीला वदान

२०८६ सालय् पिथनातःगु

[अ]

७. शाधन माला
८. चोभाद्योया बाखँ
९. बुङ्गद्योया बाखँ
१०. मूल्य चैत्य पूजाया धलः पौ
११. क्रिया संग्रह
१२. क्रिया समुच्चय
१३. चर्याचर्चाभिनिष्ठय
१४. लुंमधि अजिमाया तःहोमया पद्धति
१५. गथु प्याखँ व छङ्ग शिद्धिया सफू
१६. मेमेगु वंशावलि आदि ।

११०६ कार्तिक, कृष्णपक्ष
पञ्चमि ।

—बद्रीरत्न बज्राचार्य
मन्त्रशिद्धि महाविहार
महाबौद्ध “ये”

नसला

नेपाल शाक्यमुनि बुद्धयासिकं ह्यापायापि दीपङ्कुर, विपश्ची, शिखी आदि बुद्धपि बिज्याना अधिष्ठान याना तगु व शाक्यमुनि जन्म जुया बिज्याःगु व वैरोचन आदि ध्यानी पञ्चबुद्धपि संस्थापन जुयाच्चंगु पुण्यभूमि खः । महाचीनया पञ्चशीर्ष पर्वतं बिज्याःह्य महामञ्जुश्रीनं नागवास दह्या लः पित छुश्याः वस्ती दयेका बिज्यात । थ्व नेपाल मण्डल स्वनाविज्याःह्य वसपोल महामञ्जुश्री हे मञ्जुदेवाचार्य खः धयागु थुगु सफुलिइ उल्लेख जुयाच्चंगु दु व थननिसें हे बज्राचार्यया परम्परा न्ह्यात धयागु पं. बद्रोरत्न बज्राचार्यया धापू खः ।

भारतवर्षया गौड देशं बिज्याःह्य महाराज प्रचण्डदेव नेपालय् बिज्यानाः शान्तश्री नामं भिक्षु जुया बिज्याना व थ्वया लिपा बज्राचार्याभिषेक कयाः शान्तिकराचार्य जुया बिज्यात । तेबाहाया बन्धुदत्त आचार्य कामरु कामाक्षं करुणामय नेपालय् हया बिज्यात । थथे हे सक्वया बज्रयोगिनी स्थापना याना बिज्याःह्य वाचासिद्धि बज्राचार्य, फं पि देशया बज्रयोगिनी स्थापना याना बिज्याःह्य ओडियानाचार्य,

२०८६ सालय पियनातःगु

[४]

विजयेश्वरी स्थापना याना बिज्याःह्य बज्रपाद बज्राचार्य,
तुंख्योया महाकाल, लुमधि अजिमा स्थापना याना बिज्याःह्य
शास्वतबज्र बज्राचार्य, सीघःद्यः स्थापना याना बिज्याःह्य
वाक्बज्र बज्राचार्यपिनि संक्षिप्त विवरण थ्व सफुलिङ्ग दु ।
थथे हे महायान अन्तर्गत बज्रयानया पूजा सम्बन्धी ग्रन्थ व
चर्यागीत रचना याना बिज्याःपि प्रसिद्ध बज्राचार्यपिनिगु
संक्षिप्त विवरण व चर्यागीतया राग-ताल नं थुगु सफुलिङ्ग
उल्लेख जूगु दु । थ्व सफू विशेषतः ह्यापायापि बज्राचार्यपिसं
देवदेवी स्थापना यानावंगु सफू व चर्यागीत, पूजा विधि
यानावंगु विषयय् ज्ञान प्राप्त यायेत आपालं सहायक सिद्ध जुइ
जितः विश्वास दु ।

थ्व सफुलिङ्ग तिथिमिति मदुगु छता अभाव जि खना ।
थ्व सफुलि संक्षिप्त रूपं हे थजु झीत नेपालया प्रसिद्ध
बज्राचार्यपिनि बारे सीके ब्यूगु दु । विद्वज्जनं थथे हे थःथ,
जिल्लाया बाहा-बहीया देव-देवी स्थापना याना बिज्याःपि
बौद्ध पूजाविधि वा दर्शनया विषयय् ग्रन्थ रचना याना
बिज्याःपि चर्यागीत आदि च्वया बिज्याःपि आचार्यपिनिगु
बारे अनुसन्धान यानाः च्वया पिकथा बिज्याइ धयागु तःधंगु
आशा दु ।

ग्रन्थय् थ्व सफूया विषयय् निगू शब्द च्वयेत जितः
अवसर बिया बिज्याःह्य जिह्य मन्त्रदाता तथा चर्यानृत्य स्यना

२०४६ सालय् पिथनातःगु

[६]

बिया बिज्याःह्य गुरु पं. बट्टीरत्न बज्राचार्ययात हादिक
साधुवाद व्युसे वसपोलपाखें धुजाःगु हे ग्रन्थ रचना यानाः हानं
हानं पिकया बिज्यायेत इनाप दु ।

ववमिलु

— फणीन्द्ररत्न बज्राचार्य

इवाबाहा

मितिः २०४६।२।२५।४

क २५

[६]

जिगु धापू

स्वनिगलय् परम्परागतरूपं प्रचलित जुयावयाच्चंगु धार्मिक तथा सांस्कृतिक विषय वस्तुस आपलं महत्त्वपूर्णगु तथ्यत सीकेत श्वीकेत अतिकं सहायक सिद्ध जुइगु श्व श्रीगु ह्लाहातिस च्वंगु सफू छगू नं पं. बद्रीरत्न गुरुजुं थःगु अध्ययन, अन्वेषण व अनुसन्धानया क्रमय् माँभाषा नेवाः भाषां पिथना विज्यात श्व सकल नेपामितय्गु लागि गौरवया खँ धाये माल । थये यायेमाःगु छाया धकाः न्ह्यसः तयेफु, थुकिया लिसः श्वहे सफुतिइ दुथ्याकातःगु बज्राचार्य शाश्वत बज्रयात छगू दसूकथं यन न्ह्यन्वये । थुकिहे व्यावक खँ स्पष्ट याइ ।

श्रीगु समाजय् महाकाद्यःयात बौद्धधर्मावलम्बीतय्सं 'बज्रवीर महाकाल', अथेहे हिन्दूधर्मावलम्बीतय्सं 'महाकाल शनि देवता' धकाः मान्यता बियाः थौतकनं उत्तिकहे श्रद्धा भवित तयाः पूजापाठ याना वयाच्चंगु दु । गनं तापाक स्वःवनेमाःगु नं मखु, येय् तुनिख्यःया सिथय् मूलेंपु लिकसं महाकाद्यःया देगः युगयुगंनिसें धस्वनाच्चंगुहे जुल । हनं थयेहे तुनिख्यः लिकसं श्री ५ या सरकारया प्रमुख सचिवालय सिंहदरबारया न्ह्यःनेसं पीठ स लुमधिद्यः अर्थात् भद्रकाली

नं विद्यमान जुयाच्चंगु हे जुल । आः ध्व महाकाद्यः व भद्रकाली
स्थापना यानाः नेपामितय्गु धार्मिक भावना व सांस्कृतिक
जागरणयात थौतकनं जीवित यानावंह्य मन्त्रसिद्धि महाविहार
(सवलबहाल) या बज्राचार्य शाश्वत बज्रयात ह्यसीकेगु जूसा
ध्व बःचायेगु सफू मपुइकूसे गाइमखु । बज्राचार्य शाश्वत
बज्र कलिगत वर्ष ३८२२ स गुगु उद्देश्य गुगु लक्ष्य न्ह्यःने
तयाः पुरश्चरण, योग, ध्यान, साधना, आराधना याना विज्यात
जुइ, गुलि तान्त्रिक करामत व प्रदर्शन वयना विज्यात जुइ व
फुकया लिच्चः कथंहे सिद्धि प्राप्त यानाः आकाशचारी
महाकाद्यः व भद्रकालीयात स्वतिगलय् विज्याकाः झीतः झीगुहे
पहःयागु शुद्धगु लोकधर्म व लोकसंस्कृति ब्वह्लङ्का विज्यागु
जुल । थुजोगु ऐतिहासिक तथ्य न्ह्यव्वयाः तःगु ध्व सफू
आकार प्रकार्य बःचाधंगुहे जूसां ध्व ला घडीया बालकमानीथे
धकाः झीसं मधासे जीला ? थुजोगु सफू ब्वनकिहे झीके यःगु
धर्म व संस्कृतिप्रति आपालं प्रेरणा बिलिबिलि जायावहगु
जुल ।

खँ थुलिजक नं मखु । पं. वद्रीरत्न गुरुजुं नांदं पि
शक्तिशालीपि बज्राचार्यपिनिगु ऐतिहासिक क्रमया विवरण व
देवदेवतापिनिगु स्थापना सम्बन्धी खँ दवया वयनेगु (नापनापं
झीगु साहित्य व सङ्गीत विधा गुलितक तःमि तथा च्वन्हुना-
च्यंगु जुल धइगु खँ नं उलाकयना विज्यात । बज्राचार्य
शाश्वतबज्र रचना याना विज्यागु) थोथी विधायागु सफूजकहे

[न]

नं १७ गु खनेदत गथेकि— (१) पुष्पचक्र (२) काकाश्वा
तुलाकोटि कालीनाम (३) श्रीचक्र संवर सेवत क्रियाकर्म
(४) श्री संवर वृत्तितत्त्व शारदा नाम्नि (५) संवर लूहि-
मिसमया बृद्धि (६) बाह्य पूजा विधि संग्रह (७) हस्त
पूजा विधि (८) तारा साधना (९) आर्य तारा साधन नाम
(१०) एकजटी साधन (११) क्रोध तारा वलयूपहार
(१२) एकजटी तारामती वर्धन (१३) तारादेव पञ्च साधन
(१४) वारुणतारा साधन (१५) तारा शून्य साधन
(१६) करुण तारा विश्व कर्मा साधन (१७) आदर्श प्रसार-
नाम तारा भट्टारिकोपदेश ।

सङ्गीतया छयलप् नं साधक बज्राचार्यजुपिन्सं थीथी
राग, तालस रचना याना बिज्यागु चचा (चर्चा गीत) यागु
विशेष वर्णन थ्व सफुतिइ दुध्यानाज्वंगु दु । बज्राचार्य
शाश्वतबज्रं 'पञ्च कपाल' नांगु चचा तत्काल रचना यानाः
थुकियागूहे साधनां सुपाज् दुने सुलाच्चंह्य बज्रवीर महाकाल-
यात थःगु बशय् हया बिज्यात । थ्व छु नेपाल सङ्गीतयागु
तःधंगु चमत्कार मखुला ? थथेहे थ्व सफुतिइ तक्षबहायाह्य
मेह्य बज्राचार्य सुरतबज्रं सँदेशं नेपाःदे त्याहाँ बिज्याबलय्
अतिकं तःजागु, तःब्यागु ब्रह्मपुत्र खुसिस कसायूगा लायाः
'जयवाङ्छली' चचा हालाः नेपाल सङ्गीतयागु चमत्कार कयना
बिज्यागु प्रसङ्ग नं अतिकं उल्लेखनीय जूगु दु) ।

बज्राचार्यजुपिन्सं रचना यानाः साधना यानाः हालावंगु

[थ]

चचायागु विवरण गुलिनं थ्व सफुतिइ दुथ्याका ब्वयातल, थ्व थौयागु नेपाल सङ्गीतयागु अध्ययन, अन्वेषण व अनुसन्धानया छगू तःधंगु अतिकं आवश्यक जुयाच्वंगु विषयवस्तु जूगु दु । अझ राष्ट्रिय दृष्टिकोणं विचायायेबलय् थ्व फुक नेपामितय्गु राष्ट्रिय निधिहे जूगु दु ।

थ्व बःचाधंगु सफू ब्वने धुंकाः थुकिया लिच्चःकथं जितः मेगु छगू छु धायेमास्ति वल धाःसा थाय् थासय् त्वालय् बाखं कना बिज्याइहा पं. निष्ठानन्द बज्राचार्यजुं संस्कृत भाषास चवयातःगु 'ललितविस्तर' माँ भाशा नेवाः भाषां हीकूबलय् थःह्यं कनेगु बाखँया मौलिक शैलीं यानाः नेवाः भाषा व साहित्यया ख्यलय् गद्य विधाया छगू अपूर्वगु शैली नं सृजना जूवंगु जुल । थ्वहे लिधंसाय् शीसं पं. निष्ठानन्द बज्राचार्ययात 'गद्य गुरु' धया वयागु जुल ।

जि स्पूकथं थौं पं. बद्रोरत्न गुरुजुं नं आपलं थासय् आपलं बाखँ कना बिज्याये धुंकल । वसपोलयानं बाखँ कनेगु थःगु हे मौलिक शैली विकसित जुइ धुंकूगु जुल । अझ वसपोलं धर्म व संस्कृतिया लिधंसाय् माँ भाषाया धुकू जायेके कथं तःधंगु चीधंगु आपालं सफू चवयाः पिथना बिज्याये धुंकल । नेपालय् शिन्ध्यागूगु विश्व बौद्ध सम्मेलन जूबलय् नं, अन्तर-राष्ट्रिय क्षेत्रय् प्रचार प्रसार जुइगुकथं वसपोलं चवया बिज्यागु नेपाःया बौद्ध धर्म व संस्कृति विषयक सफू अंग्रेजी भाषास

[६]

हीकाः आनन्दकुटी बिहार गुठीया पाखें पिवने धुंकूगु नं जुल ।

थौं पं. बद्रीरत्न गुरुजुं धर्म व संस्कृतिया उत्थान व विकास यायेत तथा संरक्षण बीत गुलिनं उल्लेखनीय ज्याखें याना बिज्याना वया च्वन थ्व ज्ञीसं स्पूगु व थूगुहे खें जुल । वसपोल गुरुजुयात तिवः बीपि आपलं धर्मचित्त दुपि श्रद्धालु दातापिनं यक्को न्ह्यःने वयाच्चंगु खने दु । वसपोलया एकसं एकपि थिण्य मचात नं यक्को तयार जुया वयाच्चंगु खने दु ।

थुजोगु शुभ बेलास बज्राचार्यपिनिगु परम्पराय् बज्रयान चर्पाया छह्य सफल साधक, छह्य कुशल व्याख्याकार तथा छह्य सिद्धि प्राप्त प्रयोजन जुया बिज्याकह्य पं. बद्रीरत्न गुरुजुं हाला बिज्यागु थीथी राग व तालया चच्चा (चर्पागीत) तथा वसपोलं कना बिज्यागु बाखंयात सुनियोजित ढङ्गं रिकर्ड यानाः सकसिनं न्यने दैगु थ्वीके दैगुकथं (पाल्पाय्, पोखराय्, भोजपुरे, धनकुटाय्, चैनपुरे, कालिम्पोङ्गय्, दार्जीलिङ्गय् इत्यादि थासय् च्वंपि नेवाःतय्सं नं) माःथाय् माःकथं प्रसङ्ग हनाः लोकं येकीगु स्तरीय क्यासेटया रूपय् पित्थनेगु छगू स्थल्लागु ग्वसाः यायेफुगु जूसा, धर्म व संस्कृतिया संरक्षण व सम्बर्द्धनया ल्यूल्गू ज्ञीगु मांभाषा नेवाः भाषाया स्तर व इज्जत, महत्त्व व विशेषता तथा युक्ति राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रय् लाकीगु प्रभाव यक्को यक्कोहे वइगु खना । ज्ञीसं इलय् थूलि याये फत धाःसा

[घ]

(श्री ५ या सरकार, नेपाल रेडियो नं, नेपाल टेलिभिजनं श्रीगु मांभाषा नेवाःभाषां नोंवाकेगु व म्ये हायेके बीगुला छु, ध्यबा कयाः विज्ञापन तकनं याके मध्यगु इलय्) श्रीसं नुगः मछिका च्वने माली मखु । बरु इलय्हे श्रीसं थुलि ज्याखे पूर्वके मफत धाःसा चर्यासङ्गीत प्रवीण तथा कथावाचस्पति जुयाच्चना बिज्याहा पं. बट्तीरत्न गुरुजु छन्हु मदयावनकि वसपोलया ल्यूल्यु श्रीगु जीवित संस्कृतिया आपलं अमूल्यगु निधि नं अपूरणीय क्षति जुयावनी ।

थुकीं श्री सकसिनं दूरदर्शीं जुयाः इलंलाःबलय्हे बिचा याये माल, सकसिनं नं फुगुच्चःगु ग्वहालि यायेमाल । अस्तु ।

यले, बखुंबाहा

ने. सं. ११०६ पंचापुह्ली

—सत्यमोहन जोशी

[न]

छत्वा खँ

श्री बद्रीरत्न गुरुजु नेपादेशया गुरुजुपिनिगु हितया लागी
दत्तचित्त जुया बिज्यागु जिजक मखु सकसिनं स्यूगु खँ खः ।
ध्वहे उद्देश्यं वसपोलं पूजा कर्मकाण्ड स्यना आपाल गुरुजुपिनि
मस्तेत शिक्षा बिया बिज्यागु खँ नं सकस्यां स्यू ।

उलिजक मखु कर्मकाण्ड यागु सफुत नं आपालं प्रकाश
याना बिज्यागु दु । ध्व खँ कम महत्व यागु खँ मखु । कनेयापि
गुरुजुपिसं ह्य मसिया राष्ट्रयागु हे गौरव खँ नं मदैगु खंयात
विचार याना श्री बद्रीरत्न गुरुजु प्राचीन यापि भज्ज्राचार्यपिनिगु
परिचय जुइगु सम्बन्ध प्रसिद्ध ह्यापायापि भज्ज्राचार्यपि धैगु
ग्रन्थ प्रकाशयाना “सुनमाथि सुधन्ध धैगु” उखान यात चरितार्थ
याना बिज्यागु जुल । ध्व प्रकाशनया निम्ति जिगु दुनुगलं निसे
धन्यवाद दु ।

२०४६ भाद्र १७ शुभम्

— दिव्यबज्र बज्ज्राचार्य

नित्वा खँ

श्री बद्रीरत्न बज्ज्राचार्यं संग्रह याना बिज्यागु काठमाडौंस दयाचक्रं पि पुलां पि स्विनिह्य बज्ज्राचार्यपिनि छोटकरी परिचय बिद्या वसपोलपिसं याना थकुगु कृतिया नं संग्रह यानाः बज्ज्राचार्यपिनि ऐतिहासिक खोजी याइपि विद्वान्पिन्त अतिकं गुहाली जुइ धयागु जिगु विश्वास खः ।

जि थें जाःह्य गामा भिक्षुयात ला श्व संग्रह स्वयाः पुलां पि बज्ज्राचार्यपिनि तान्त्रिकया प्रभाव खना यक्को ज्ञां दत । जिपि गामातय्सं काठमाडौंस दयाचक्रं पि पुलां पि शक्तिशाली बज्ज्राचार्यपिनिगु खँ छुनं मस्यु ।

अतः अथे खोजी याना संग्रह यायेगु साब बांला । अथे यायेगुलि याना झोगु देशे च्वं पि पराक्रमीते खँ सकसिनं सीके फइ । थुजागु खँयात दन्तेकथा थें जक याना मतःसे ऐतिहासिक रूप बियेत आः दुपि बद्रीरत्न बज्ज्राचार्य थें जाःपि पण्डितपिसं उत्साह बढे याना आः नं झीपि तन्त्रया प्रभाव क्यने फूपि जुब्

२०८६ सालय पितृनातःगु

[फ]

फय्माः धका उत्साह बढे याना यंकूसा अवश्यमेव, न्ह्याह्महे,
यःजुइमा, बौद्धते निति गुहालि हे गुइ, तिवः हे जुइ । बढीरत्न
बज्राचार्य यात भितुना दु ।

आनन्द कुटी विहार

स्वयम्भू, काठमाडौं ।

फोन- २७१४२०

— भिक्षु अमृतानन्द

आश्विन ५, २०४६

बु. सं. २५३३

ब्रह्मापायापि प्रसिद्ध वज्राचार्यपि

१. श्री मञ्जुदेवाचार्य
२. श्री गुणाकराचार्य
३. श्री शान्तिकराचार्य
४. श्री वाचासिद्धि
५. श्री ओडियानाचार्य
६. श्री बन्धुदत्त आचार्य
७. श्री बज्रपाद वज्राचार्य
८. श्री ओंकारवज्र वज्राचार्य
९. श्री हूंकारवज्र वज्राचार्य
१०. श्री शाश्वतवज्र वज्राचार्य

११. श्री वाक्वज्र वज्राचार्य
१२. श्री परमादिवज्र वज्राचार्य
१३. श्री रत्नवज्र वज्राचार्य
१४. श्री सुरतवज्र वज्राचार्य
१५. श्री जीवचन्द्र वज्राचार्य
१६. श्री लीलावज्र वज्राचार्य
१७. श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य
१८. श्री अमोघवज्र वज्राचार्य
१९. श्री वन्दकृतदेव वज्राचार्य
२०. श्री सिद्धिवज्र वज्राचार्य
२१. श्री हासवज्र वज्राचार्य
२२. श्री विलासवज्र वज्राचार्य
२३. श्री महासुखवज्र वज्राचार्य
२४. श्री श्रीवज्र वज्राचार्य
२५. श्री अनूपमवज्र वज्राचार्य
२६. श्री विक्रमवज्र वज्राचार्य
२७. श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य
२८. श्री शिववज्र वज्राचार्य
२९. श्री गीतवज्र वज्राचार्य
३०. श्री समरसवज्र वज्राचार्य
३१. श्री तथागतवज्र वज्राचार्य
३२. श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य
३३. श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य

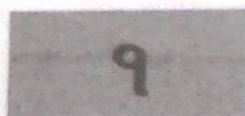
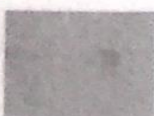

१ श्री मञ्जुदेवाचार्य

नेपालमण्डलया न्हापांम्ह बज्राचार्य महामञ्जुश्रीया निर्माणकाय मञ्जुदेवाचार्य खः ।

सत्ययुगय् नेपालय् हिमालय पर्वतं चाःहुलाच्चंगु नागबास नांगु छगू दह दु । थ्व नागबास दहलय् सत्ययुगया प्रथम चरणय् बन्धुमति शहरं बिज्याःम्ह विपश्वी तथागतं ज्योतिरूप उत्पत्ति जइगु पलेस्वांया पुसा पिनाबिज्यात ।

शिखी तथागतया पर्यायस थ्व नागबास दहलय् द्वलंद्वः हः दुगु पलेस्वां ह्वल । थ्वहे पलेस्वांया द्योने ज्योतिरूप स्वयम्भू उत्पत्ति जुयाबिज्यात । महाचीन देशेया न्यागू च्वका लूगु गुं दुगु पञ्चशीर्ष नां जुयाच्चंगु पर्वतं मञ्जुश्रीया निर्माणकाय

मञ्जुदेवाचार्य केशिनी व उपकेशिनी थः निम्ह पत्नीपिं व चीनया
राजकुमारसहित महाचीनया लोकजनपिंनापं ब्वनाः थ्व नेपालया
नागवास दहलय् उत्पत्ति जूगु ज्योतिरूप स्वयम्भूया दर्शन यायेत
बिज्यात ।

मञ्जुदेवाचार्य नागवास दहलय् उत्पत्ति जूगु ज्योतिरूप
स्वयम्भूया दर्शन यायेधुंकाः थमं ब्वनाहयापिं लोकजनपिन्त थन
हे वास दयेकाः तयेगु विचार यानाः थुगु दहया दक्षिण क्वय्पाखे
क्वदुवाःया न्हुछेकाप धयागु थासय् पर्वतया ल्वहं तछ्यानाः
दहया लः पितछ्वया बिज्यात । लः फुक पिहां वँसेलि थ्व थाय्
उर्वरा बुँया रूपय् परिणत जुल व थन मञ्जुदेवाचार्यया नामं
मञ्जुपट्टन धयागु नगर निर्माण जुल । मञ्जुदेवाचार्य थःलिसें
ब्वनाहयाम्ह धर्माकर राजकुमारयात थुगु देशया राजा यानाः
अभिषेक वियाबिज्यात ।

(थुगु विषयया विस्तृत वर्णन स्वयम्भू पुराणय् दु)

०००

२ श्री गुणाकराचार्य

गुणाकर भिक्षु मिथिला देशय् जन्म जुयाः प्रवज्यासंवर कयाः मञ्जुदेवाचार्य(महामञ्जुश्री)यापाखें आचार्याभिषेकया लागि नेपालय् बिज्यात । थन वयाः मञ्जुदेवाचार्य गुरुया शरणय् वनाः वसपोल गुरुपाखें आचार्य अभिषेकत कयाः गुणाकर आचार्य जुयाबिज्यात । वसपोलं अनेक अभिषेकत प्राप्त यानाः गुणाकर आचार्य जुयाः यक्व हे आचार्यपिन्त अभिषेक बियाबिज्यात ।

अथे जूगुलिं अभिषेक विइगु दक्व सफुतिइ अभिषेक बिया बिज्याइपिलय् गुणाकर आचार्यया नां दु । अभिषेक व्यूम्ह व मञ्जुदेवाचार्य (महामञ्जुश्री) गुरुपाखें न्हापां आचार्याभिषेक प्राप्त यानाबिज्याःम्ह वसपोल गुणाकराचार्य खः ।

मिथिला देशय् शुरुइ वसपोल गुणाकर भिक्षु जुयाबिज्याःगु खः । नेपालय् (काठमाडौं उपत्यका) वयाः वसपोलं आचार्याभिषेक कयाः गुणाकराचार्य जुयाबिज्याःगु खः ।

०००

३ श्री शान्तिकराचार्य

गौड देशया महाराज प्रचण्डदेव काश्यप बुद्धया आज्ञा अनुसार थः काय् राजकुमार शक्तिदेवयात राज्याभिषेक बियाः थः रानीसहित वीरमती पीठय् पूर्वसेवाया लागि बिज्यात । देशान्तर चाःहिलाः चतुर्विंशति पीठ पतिकं पीठ सेवा पूजा यानाबिज्यात । नेपालमण्डलया उपछन्दोह पीठय् थ्यंकाः श्री गुहेश्वरी पीठय् पुरश्चरण यानाबिज्यात । अले वीतराग जुयाः मञ्जुदेवाचार्यया प्रथम शिष्य गुणाकर वज्राचार्यद्वारा प्रव्रज्या संवर कयाः शान्तश्री नामक भिक्षु जुयाबिज्यात ।

शान्तिकराचार्य स्वयम्भू ज्योतिरूप त्वपुयेगु तःधंगु इच्छा यानाः दश दिक् लोकपालपिनिगु सहायता कयाः स्वयम्भू ज्योतिरूपयात रत्नशिलां त्वपुयाबिज्यात । थुगु रत्नशिलाया द्योने चैत्य दयेकाः प्रतिष्ठा कर्म यानाबिज्यात । वसपोलं दयेकाबिज्याःगु स्वयम्भू चैत्य यद्यपि भीगु न्ह्योने शान्ति व ज्ञानया सन्देश विया दनाच्चंगु दु ।

वसपोल शान्तिकराचार्य थुगु स्वयम्भू चैत्यया छचाःख्यरं न्यागू पुर स्थापना यानाबिज्यात । स्वयम्भू चैत्यया अग्नेय कुनय् वसुपुर धकाः वसुन्धरादेवी स्थापना यानाबिज्यात । थथे हे नैऋत्य कुनय् अग्निपुर धकाः अग्निदेवता, उत्तर दिशाय् अमोघसिद्धि तथागतया न्ह्योने नागपुर धकाः बसिगालय् बरुण नाग स्थापना यानाबिज्यात । थथे हे नैऋत्य कुनय् वायुपुर धकाः वायुदेवता (फय्खाः द्यो) ।

स्वयम्भू चैत्यया वायुव्य कुनय् उत्तर दिशापाखे शान्तिपुर
स्थापना यानाबिज्यात । थुगु शान्तिपुरया भवनया, पूर्व पश्चिम
व्या व दक्षिण उत्तर हाकः जुयाच्चन, थुगु मन्दिरय् दुहां वनेगु
लुखां दक्षिण दिशा स्वयाच्चन । तर न्हापा न्हापा थुगु भवनया
लुखा पूर्वपाखे स्वयाच्चंगु खः धयागु उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

शान्तिपुरया दुने गुंगूगु अभ्यन्तर कोथाय् संवर देवताया
मूर्ति दु । थन २७ गूगु कोथाया दुने श्री सुख क्षिर धयागु गुफाय्
चिन्तामणि घट जवय् तयाः चिन्तामणि रत्न देपाय् तयाः,
चिन्तामणि वृक्षं कुइकाः श्री शान्तिकराचार्य पूर्वपाखे स्वयाः
आस्फानक समाधि योगय् च्वनाबिज्याःगु जुल ।

राजा गुणकामदेवया पर्यायस नेपालय् अनावृष्टि जुयाः तसकं
हाहाकार जुल । थुगु बखतय् शान्तिकराचार्य नवनाग साधना
यानाः, वहे नवनागपिंके च्वंगु हि कयाः थुगु हिं मण्डल च्वयाः
पूजा आराधना यानाबिज्यात । थुगु पूजाया प्रभावं वृष्टि जुल ।
लोकजन अनिकालया दुःखं मुक्त जुल । थुकिया विस्तृत वर्णन
वृहत् स्वयम्भू पुराणय् उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

ने.सं. ७७८ स नेपालय् हानं वा मगानाः हाहाकार जुल ।
वा वयेकेया लागी नाना उपाय यात । तर वा गाःगु मखु । उकिं
राजा प्रताप मल्लं मखंबाहाया शान्तिकराचार्यया सन्तान वज्राचार्य
छम्ह व साम्स्यागुं स्थानया चिन्तामणि वन्द्यजु छम्ह नापं निम्हेसित
ब्बनाः थः शान्तिपुरया दुने दुहां बिज्यात । वसपोलं वहे नवनागया
हिं च्वयातःगु नागमण्डल पित हयाबिज्यात । थुगु नागमण्डल
निभालय् पित हयेवं वर्षा जुल । प्रजा लोकया दुःख तन ।

थुगु खँ शान्तिपुरया न्हापांगु कोथाया दुने, निगूगु लुखाया पिने जवसं तुं शिलापत्रय् अङ्कित जुयाः साक्षी स्वरूप थौतक नं धस्वानाच्चंगु दु ।

प्रत्येक वर्षया चैत्र कृष्णपक्षया अष्टमीखुन्हु स्वयम्भू चैत्यया अमिताभ तथागतया न्ह्योने यँ देशया भिंच्यागू विहारया देथाय्पा चक्रेश्वर, राजगुरु व मेपिं थाय्पापिन्त, भिंच्यागू विहारय् न्हू चूडाकर्म याःपिं वज्राचार्यपिसं गुरुमण्डल धलं दने धुंकाः ग्वय् ग्वाः किसली लःल्हायेगु याइ । थुलि धुनेवं न्हू वज्राचार्यपिं आचार्य सङ्घय् प्रवेश जूगु जुइ । थ्वया लिपा चक्रेश्वरसहित भिंच्यागू विहारया वज्राचार्यपिं समुच्चय् जुयाः शान्तिपुरय् पूजा जुइ । थुखुन्हु यँदेया सकल वज्राचार्यपिं थुगु आचार्य गुथिइ सम्मिलित जुयेमाःगु जुल । थुगु परम्परा आःतक नं न्ह्यानाच्चंगु दनि ।

०००

स्वयम्भूया उत्तरदिशाय् शान्तिपुरय् २०७२ साल वैशाखय् महाभूकम्पं क्षति जूगु

४. श्री वाचासिद्धि

ज्ञानाचार्य व वाचासिद्धि वज्राचार्य छम्ह हे खः । थुम्ह आचार्य सक्वदेशया मणिशिला पर्वतया मणिलिङ्ग धयागु थासय् योग ध्यान यानाबिज्यात । योगाभ्यासय् च्वँच्वँ थ्वसपोलयात श्री उग्रतारादेवीया दर्शन लात । थुगु दर्शनया प्रभावं ज्ञानाचार्ययात वाचा सिद्धि प्राप्त जुल । उकिं वसपोल वाचासिद्धिया नामं प्रसिद्ध जुयाबिज्याःगु जुल ।

वाचासिद्धिं मञ्जुपट्टन नगर विक्रमशील महाविहारया ज्ञानवती धयाम्ह मय्जुलिसे विवाह यानाबिज्यात । थुम्ह ज्ञानवतीपाखें काय्मचा छम्ह दत, थ्वया नां ज्योतिदेव जुल । वाचासिद्धि व ज्योतिदेव बौ काय् निम्हेसिनं उग्रतारा खड्गयोगिनी स्थापना यानाबिज्यात । लिपा मणिलिङ्ग पर्वतया क्वय् शङ्ख बांलूगु देश निर्माण जुल । थुगु देसय् शङ्खदेव धयाम्ह जुजुं राज्य यात । थुगु देशया नां शङ्ख्या आकार वःगु व शङ्खदेवं राज्य यानाच्चंगु जुयाः शङ्खपुर धकाः प्रचार जुल । शङ्खदेव जुजुं म्हासुखाः माजु खड्गयोगिनीया स्थापना यानाबिज्यात ।

०००

खड्गयोगिनीदेवी, सक्व देशय्

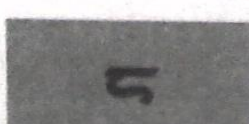

५ श्री ओंडियानाचार्य

नेपालया फंपी देशय् वज्रयोगिनीदेवी स्थापना
यानाबिज्याःम्ह आचार्य ओंडियानाचार्य खः ।

ओंडियानाचार्य कपिलपुरयाम्ह खः । वसपोलं अष्टसिद्धि
लायेगु कामना यासे पूर्व सेवा पूजाया क्रमय् पीठ-उपपीठ
परिक्रमा यायां नेपालमण्डलया उपछन्दोह पीठय् थ्यंकाः श्री
नैरात्मा गुह्येश्वरीदेवीया पूजा आराधना यानाबिज्यात । वसपोल
ओंडियानाचार्य विभिन्न तीर्थया पीठपत्तिकं चाःहुहुं फंपि देशया
पश्चिमय् च्वंगु पर्वतय् च्वनाः न्या दुयाः जज्ञ यानाबिज्यात ।
वसपोलया जज्ञ यानाच्च्वना बिज्याःथाय् कामधेनु सा वयाः
दुरु हायेकः वइगु जुल । थुगु समयय् नागाभरणं तियाच्च्वंम्ह
सुवर्णवर्ण विष्कम्भी बोधिसत्त्व धालसां फणिकेश्वर थुगु थासय्
च्च्वनाबिज्याःगु जुल ।

वसपोल विष्कम्भीया आज्ञा अनुसारं ओंडियानाचार्य थनं
मेगु पर्वतय् वनाः थःगु म्हय् च्वंगु ला ध्यनाः यज्ञय् दुयाः
मांसाहुति धयागु यज्ञ यानाबिज्यात । थुगु यज्ञशालां रक्तवर्ण,
छपाःस्वाः, जव ल्हाःतं कर्ती व खव ल्हाःतं पात्र ज्वनाः छपा
तुतिं पृथ्वीलय् चुयाः मेगु तुति आकाशय् थथिनाः श्री वज्रयोगिनी
देवी प्रकट जुयाबिज्यात । श्री वज्रयोगिनीदेवीं
ओंडियानाचार्ययात थुगु जन्मय् मखु मेगु जन्मय् तिनि छन्त
अष्टसिद्धि प्राप्त जुइ धकाः आज्ञा जुसे अन्तर्ध्यान जुयाबिज्यात ।

ओंडियानाचार्यं थम्हं दर्शन लानाम्ह वज्रयोगिनीदेवीया चायागु
मूर्ति दयेकाः थन हे स्थापना यानाबिज्यात । थुम्ह वज्रयोगिनी
फंपिया वज्रयोगिनी धकाः आःतकं नं प्रसिद्ध जुयाच्चंगु दनि ।

थनंलि ओंडियानाचार्यं कच्छप पर्वतया क्वय् लाःगु क्वय्लाः
धयागु थासय् आपालं देव-देवीपिं निमन्त्रणा यानाः पूजा
यानाबिज्यात । थुगु पुजाय् कच्छप पर्वतया थुवाःयात निमन्त्रणा
मयाःगु जुल । मेपिं सकसितं सःताः थःत मसःतूगुलिं पर्वतया
थुवाः तच्चकं तंचायाः उम्ह ओंडियानाचार्ययात स्याये धकाः
ताहा व कीतसें पर्वतय् प्वाः खंकाः व पर्वत हे क्वःथले धकाः
सन । किसिया छ्यंगुलिं म्हय् भुनाः ओंडियानाचार्ययात ख्याः
वल । ओंडियानाचार्ययात आपद वःगु खनाः विघ्नान्तक प्रकट
जुयाः ओंडियानाचार्ययात ख्याःवःम्ह पर्वत थुवाःयात मस्तक
हे तज्याक दण्डं प्रहार यानाबिज्यात । पर्वत थुवाः क्वइनाया
गणेश जुयाच्चन । थथे क्वइनाया गणेश थःगु साक्षात् रूपय्
प्रकट जुसेंलि ओंडियानाचार्यं थुम्ह क्वइनाया गणेशयात
यथायोग्य पूजा यानाबिज्यात ।

थौंकन्हय् चखुंति बखुंति धयागु थाय् थ्वहे क्वइनाया
गणेशं ओंडियानाचार्ययात स्यायेत ताहा व कीतय् पर्वतय्
ह्वःखंके ब्यूगु थाय् खः ।

ओंडियानाचार्यं थनं स्वयम्भूया ल्यूने च्वंगु आदेश्वर धयागु
स्थानय् वनाः योग यानाबिज्यात । खगर्भ बोधिसत्व थन
बिज्यानाः ओंडियानाचार्ययात थथे भविष्यवाणी यानाबिज्यात-

“ओंडियानाचार्य, थुगु जन्मय् छन्त अष्टसिद्धि प्राप्त जुइमखुनि । मेगु जन्मय् छन्त अष्टसिद्धि प्राप्त जुइ । नेपालय लोकनाथ बिज्याकीम्ह नं छ हे जुइ ।”

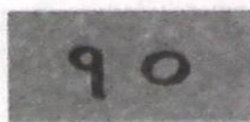
थ्व खँ ब्याक्कं अष्ट वैतराग महात्म्यय् दुगु जुल ।

ओंडियानाचार्य “अद्वयसिद्धि” व “कुलिक माततत्व निर्णय” धयागु निधाः सफू च्वयाथका बिज्याःगु दु ।

०००

वज्रयोगिनीदेवी, फंपी देशय्

६. श्री बन्धुदत्त आचार्य

बन्धुदत्त आचार्य शान्तिकराचार्यया शिष्य खः । नेपालय् भिंनिदंतक वा मवयाः हाहाकार जुल । अनिकाल जुल । थुगु अनावृष्टि तंकेत ख्वप देशया जुजु नरेन्द्रदेव, येंदेशया आचार्य बन्धुदत्त वज्राचार्य, यल देशया किसानि रथंचक्र, कर्कोटक नागराजसहित कामरु कामाक्षय् विज्यात । राक्षसया कूलय् जन्म जुयाविज्याःम्ह लोकनाथयात नेपालय् ब्वना हयेत राक्षसतय्त चित्त बुभ्ने यानाः तच्चकं दुःख सियाविज्यात । बन्धुदत्त वज्राचार्य साधनाद्वारा भम्बः जुयाः विज्याःम्ह लोकनाथयात कलशय् प्रवेश याकाः नेपालमण्डलय् हयाविज्यात । अष्टनाग आशन यानाः ध्यान यानाच्चंम्ह गोरखनाथ, (लोकनाथ, मत्स्येन्द्रनाथ) नेपालय् थ्यंकः विज्यात धयागु सः न्यनेवं आसनं दनाः वसपोलया दर्शन यायेत विज्यात । अष्टनागत बन्धनं मुक्त जुल । नेपालय् जलवृष्टि जुयाः न्हापाया थें सहकाल जुल । थ्व खँ व्याक्कं बुंगद्योया वंशावलिइ दुगु जुल ।

येंदेश, तेबाहाःया वसपोल बन्धुदत्त आचार्य म्हय्पि पर्वतया चा कयाहयाः थुकिया लोकनाथया मूर्ति दयेकाः स्थापना यानाविज्यात । थुगु हे मूर्ति दय्दसं रथय् तयाः यलय् बुंगद्योया रथयात्रा यायेगु चलन जुल ।

महाराज नरेन्द्रदेवं बन्धुदत्त आचार्यया आज्ञाकथं कान्तिपुरय् राजकीर्ति महाविहार दयेकाविज्यात । थुगु बिहारयात थौकन्हय् तेबाहा धाइगु जुल । तेबाहालय् थ्वया न्हापा नं छगू बिहार दुगु खः । थ्व निगुलिं बिहार लिपा छगू हे जुयावन तर बिहार छगू

जूसां क्वापाद्यो आःतक नं निम्ह हे दनि व सुबाहाः यायेगु नं
निथासं याना वयाच्चन ।

तेबाहाया पिने च्वंगु तग्वःगु चैत्य नं महाराज नरेन्द्रदेवं हे
निर्माण यानाबिज्याःगु चैत्य खः । थन न्हापा ध्वाखा दुगु खः
उकिं थुगु चैत्ययात ध्वाकासि चैत्य धकाः धायेगु यात ।

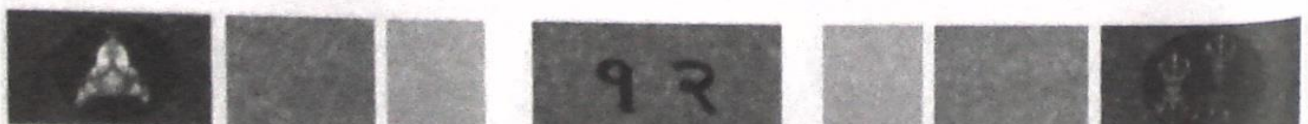
थ्वसपोल बन्धुदत्त आचार्य तेबाहालय् पद्मांतक धालसां
पालाहाद्यो स्थापना यानाबिज्यात । थुम्ह पालाहाद्योयात
वज्रयानीतसें चण्डमहारोषण धकाः व हिन्दू धर्मावलम्बीतसें
सङ्कटा धकाः पूजा याना वयाच्चन । तेबाहालय् पूर्वपाखें दुहां
वयेवं जवय् च्वंगु तग्वःगु चैत्य नं थ्वसपोलं हे स्थापना
यानाबिज्याःगु खः । बन्धुदत्त आचार्यद्वारा स्थापित मेमेगु नं
चैत्यत दु । चोबाहालय् चोबाहाया जवपाखे पूर्वपत्तिइ च्वंगु
चैत्य व चोबाहाया क्वय् क्वयना गणेद्योया थाय् च्वंगु चैत्य नं
बन्धुदत्त आचार्य स्थापना यानाबिज्याःगु खः धकाः च्वयातःगु
दु । थथे हे पाक्व इनाय धालसां पकनाय्जोलय् च्वंगु चैत्य नं
बन्धुदत्त आचार्य स्थापना यानाबिज्याःगु चैत्य खः धकाः उल्लेख
जुयाच्च्वंगु दु ।

अन्तय् बन्धुदत्त वज्राचार्य थः गुरु शान्तिकराचार्यया
आज्ञानुसार जुजु नरेन्द्रदेवया नुगलय् लुयावःगु खँ पूर्ण यायेत
लोकनाथया पालिइ लीन जुयाबिज्यात धकाः धयातःगु दु ।

000

तेबाहाः

७. श्री वज्रपाद वज्राचार्य

बिजेश्वरी स्थापना यानाबिज्याःम्ह तान्त्रिक आचार्य वज्रपाद वज्राचार्य खः ।

नेपाःगालं पूर्वपाखे पाञ्चाल (पनौती) देश दु । थन वज्रपाद वज्राचार्य नांम्ह छम्ह विद्वान् यक्व शिष्यत मुंकाः आखः व्वंकेगु यानाच्चन । धाःम्हेसित धाःधाःगु शास्त्र विद्या स्यनेकने यानाच्चन । शिष्यपिं थन विद्याध्ययन यानाः थःथःगु छैय् लिहां वन । तर थुमिसं सुनानं हे थः गुरु वज्रपादयात जस मव्यू । थथे जूगुलिं व वज्रपाद वज्राचार्य शिष्यपिनिपाखें खिन्न जुयाः थःगु देश पनौती तोताः कान्तिपुरया निर्मल तीर्थय् (भचाखुसिङ्ग) वयाः न्हिन्हिं तीर्थ स्नान यानाः फिया चैत्य दयेकाः तीर्थ सेवा यानाच्चन । थबलय् छम्ह ध्वंसक वयाः वज्रपादं दयेकाच्चंगु फिया चैत्य फुक स्यंकाबिल । थ्व निर्मल तीर्थया सिथय् ल्वहंया चैत्य छगः नं दुगु जुयाच्चन । व बौद्ध धर्म ध्वंस यायेत वःम्ह मनुखं थ्व चैत्य नं तछ्यानाबिल । थ्व चैत्य तछ्यायेवं थनं भगवतीदेवी प्रत्यक्ष जुयाबिज्यात । थुम्ह भगवतीदेवीं बौद्ध मूर्ति स्यंकेमत्यः धकाः आज्ञा जुयाबिज्यात । थन प्रकट जूम्ह शोभा भगवती व थ्वया ल्यूने चैत्य आःतक नं दनि ।

वज्रपाद वज्राचार्य न्हिन्हिं ओंगलसिमाया हलय् कुंकुमं षडक्षरी मन्त्र च्वयाः, पूजा यानाः थुगु निर्मल तीर्थय् चुयेकेगु यात । चान्हय् करवीर श्मशानया योग यानाः च्वंच्वंगु जुल ।

आपालं वर्ष लिपा श्री विद्याधरीदेवी आकाशमार्गं ब्वया बिज्यासे वज्रपाद वज्राचार्ययात दर्शन बियाबिज्यात । श्री विद्याधरीदेवी छपाः ख्वाः, रक्तवर्ण, जवं कर्ती, खवं पात्र ज्वनाः

खट्वाङ्ग पाछायाः तिन्हुयाच्चंगु थेंजाःगु स्थान कयाः
बिज्यानाच्चंम्ह । आकाश मार्गं बिज्याःम्ह जुयाः वसपोलयात
आकाशयोगिनी नं धायेगु यात ।

श्री विद्याधरीदेवीया वरप्रसादं कन्हय्खुनु हे व निर्मल तीर्थय्
वयाः वज्रपाद वज्राचार्यया सकल शिष्यपिं सिरपाउ ब्यू वल ।
शिष्यपिनिपाखें प्राप्त जूगु धनसम्पत्ति मुंकाः निर्मल तीर्थया
लिक्कं च्वंगु उदयागिरी पर्वतद्वय् विहार व थुगु विहारय् विद्याधरी
स्थापना यायेत मन्दिर दयेकाबिज्यात । वज्रपाद वज्राचार्य तान्त्रिक
मतानुसारं श्री विद्याधरी आकाशयोगिनीया मूर्ति स्थापना
यानाबिज्यात ।

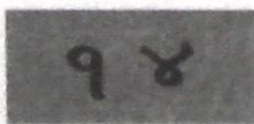
वसपोल विद्याधरीदेवीयात थौंकन्हय् विजेश्वरी धायेगु
यानाच्चन ।

थुम्ह विद्याधरीदेवी उत्पत्ति जूगु खँ स्वयम्भू महापुराण निर्मल
तीर्थ माहात्म्यय् दु ।

000

विद्याधरी देवी (विजेश्वरी देवी)

८. श्री ओंकारवज्र वज्राचार्य

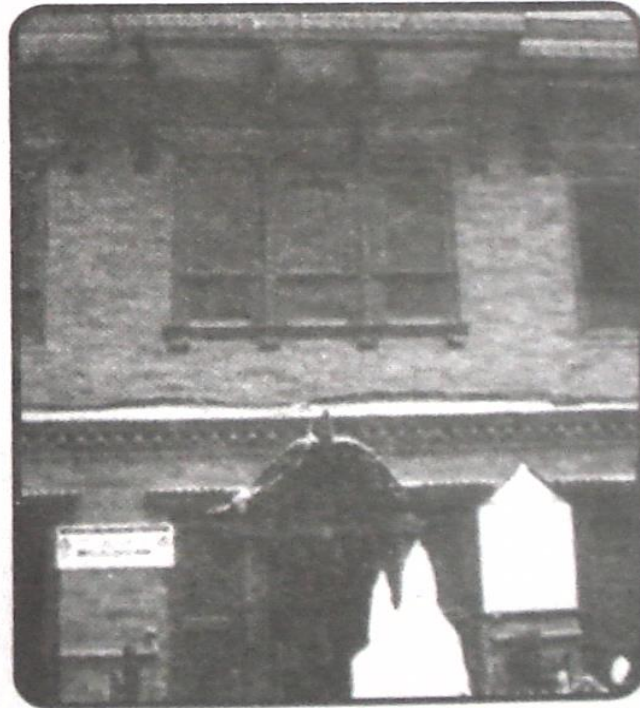
ओंकारवज्र वज्राचार्य मन्त्रसिद्धि महाविहार (सवलबाहा)
याम्ह वज्राचार्य खः ।

वसपोल वज्राचार्य थौंकन्हय् खुसिवही धाइगु थासय्
विश्वसरोरुह धालसां श्री हेरुक व श्री वज्रयोगिनी स्थापना
याना बिज्याःगु जुल ।

वसपोल ओंकारवज्र वज्राचार्यपाखें रचना जूगु चर्यागीत
क्वय् च्वया थें जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	विश्वसरोरुह	कर्णादी	भूप
२.	गजाजिन	भैरवी	एकताल
३.	अष्टचत्वारिंशत्	तोडी	माथ
४.	उदयागिरि	नाट	जटी

०००

सवलबाहा:

९. श्री हूंकारवज्र वज्राचार्य

हूंकारवज्र वज्राचार्य नं मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबाहा)
याम्ह बज्राचार्य खः । वसपोलं महायानी बौद्ध ग्रन्थया नापं
चर्यागीति नं च्वयाथकाबिज्याःगु दु ।

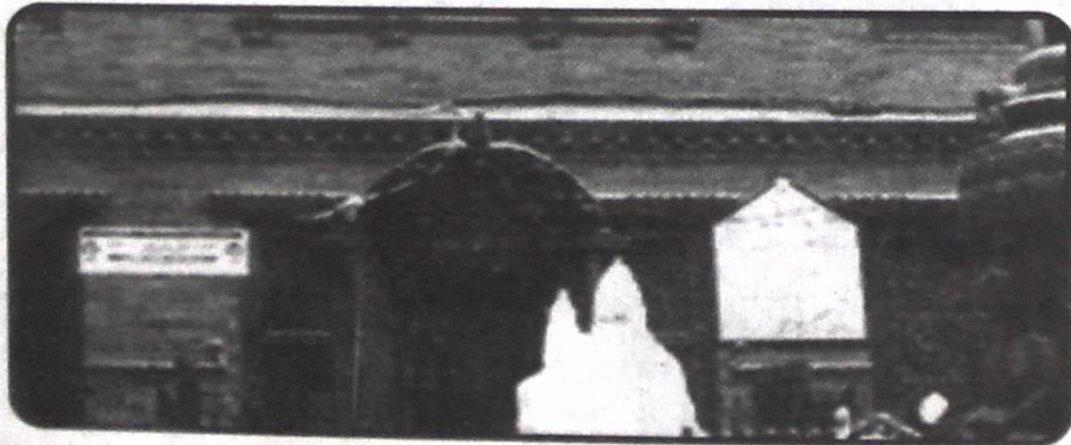
हूंकारवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु सफूत -

१. श्री वज्रहेरुक साधन
२. श्री सर्वबुद्ध समयोग मण्डल साधन
३. श्री हेरुक नाम साधन
४. श्री वज्रयोगिनी विशुद्धि स्तोत्र (प्रकाशित)

हूंकारवज्र वज्राचार्य चिनाबिज्याःगु -

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	हूंजात विश्वरूप	ललित	भूप
२.	कुलिशोत्पत्ति बुद्ध	मल्लार	माथ
३.	जय विघ्नांतक	ललित	भूप
४.	विश्ववर्ण तनु	मल्लार	भूप

०००

सबलबाहा:

१०. श्री शाश्वतवज्र वज्राचार्य

नांजाःपि वज्राचार्यपि ओंकारवज्र, हूंकारवज्रपिनि जन्म कयावंगु प्रसिद्धगु मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलवाहाः)स शाश्वतवज्र वज्राचार्यया नं जन्म जूगु खः ।

शाश्वतवज्र वज्राचार्य कलिगत वर्ष ३८२२ स आकाशमार्ग ब्वयावःम्ह श्री वज्रवीर महाकाल साधना यानाः तुंख्योया पश्चिम भागय् स्थापना यानाबिज्यात । थथे हे जनवाहाद्यो (मत्सेन्द्रनाथ) नं शाश्वतवज्र वज्राचार्य हे स्थापना यानाबिज्याःगु खः ।

शाश्वतवज्रया छन्हूया दिने न्हिने निभाले च्वनाः चिकनं बुयाच्चंगु जुल । अबले स्वर्गते तःधंगु (भराय्) पाँय्गु सुपाँय् छधी वयाः निभाः द्योयात क्यूवल । अले निभाले च्वनाः चिकनं बुयाच्चंम्ह शाश्वतवज्रयात निभालं मखल । वं थ्व छुकिं निभाद्यो कित धकाः स्वर्गते थस्वःबले भराय्पागु हाकुसेच्चंगु सुपाचं निभाद्यो किनाच्चंगु खन । अले व सुपाँय्यात स्वया हे च्वनं, सुपाँय् चिला मवं ।

अले चिकं बुयाच्चंम्ह शाश्वतवज्र वज्राचार्य दिनाः थ्व छु धैगु सुपाँय् धकाः ध्याने च्वनाः स्वयाः सुपाँय्यात कुतुकेगु बिचाः यानाः शाश्वतवज्र विहारं पिहां वयाः सरासर आगंचपाः धालसां तुंख्योले वन ।

अनंलि आगंचपाते च्वनाः सुपाँय्यात कुतुके धकाः शाश्वतवज्र वज्राचार्य योगे च्वनाबिज्यात । “आगंचपाः” धयागु तुंख्यो खः । तुंख्यो धकाः छाया धाःगु धाःसां न्हापान्हापा तुंख्यो द्वंबो जायाः सिमात आपाः हे दयाच्चंगु हानं व ख्यले लः लुयाः द्वाच्याद्वाच्यां तुनाच्चंगुलिं तुंगु ख्योः धालसां तुंख्यो धाःगु खत ।

वहे ख्यले च्वनाः शाश्वतवज्रं निभाद्योयात किनाच्चंगु
सुपाँय्यात मन्त्रया बलं सालाः कुतुकल । व सुपाँय् कुतुकूगु
थाय् थौकन्हय् “हाकुपाट” धयागु स्थान जुल । व थाय् तुकुचा
खुसिया वारीपाखे जुयाच्चन ।

शाश्वतवज्रं सुपाँय् कुतुवंगु थासय् वनाः स्वः वन । अन
सुपाँय् दुने च्वंम्ह श्री वज्रवीर महाकालं शाश्वतवज्रयात दर्शन
बियाबिज्यात ।

उगु सुपाँय्या दुने च्वनाबिज्याःम्ह महाकाल वज्रवीर काशीं
बिज्याःम्ह जुयाच्चन ।

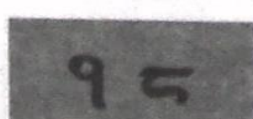
हानं अनहे च्वनाः शाश्वतवज्रं सुपाँय्या दुने च्वनाबिज्याःम्ह
वज्रवीर महाकालयागु ध्यानं पूर्णगु “पञ्चकपाल” धैगु चर्यागीति
(चचा) चिनाः उगु गीत यानाः चचाः हालाः पुजाभाव याःगु
जुल । (थुगु पञ्चकपाल धैगु चर्यागीत धालसां चचा थौया
अद्यापि मन्त्रसिद्धि महाविहारया वज्राचार्यपिसं हाला वया हे
च्चंगु दनि ।)

थुलि पूजाभाव धुँसेलि शाश्वतवज्रयात वर प्रसाद बियाः
श्री वज्रवीर महाकाल आकाशंतुं बिज्याःगु जुल ।

अनंलिपा कलिगत ३८२२ वर्ष सुपाँचय् च्वनाबिज्याम्ह
वज्रवीर महाकालया ध्यान स्वरूपं लोहंयाम्ह महाकाल दयेकाः
शाश्वतवज्र वज्राचार्य स्थापना याःगु जुल ।

उम्ह महाकाल थौया अद्यापि तुंख्यो सिथे विद्यमान जुयाच्चंगु
दहे दनि ।

यँदे व यल देया दथुइ तच्चतं हताः (युद्ध) जुल । थुगु युद्धय्
सीपिं उइ मफयाः फुकं छट्टं चिन । थ्व थाय् दोला अजिमाया

पीठ धकाः प्रख्यात जुल । शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व निगू देया
 ल्वापु शान्त यायेत कामरु कामाक्ष पीठय् पूर्वसेवा वनाः श्री
 भद्रकाली परमेश्वरीयात कताथ्वया पात्रय् साधना यानाः उगु
 पात्र कलखय् तयाः नेपाल देशय् हयाविज्यात । देशया पिने
 थौकन्हय् राष्ट्रिय नाचघरया लिक्क च्वंगु थासय् श्री कालिका
 साधना यानाहःगु पात्र दुगु कलः सिमाय् खानाः शाश्वतवज्र
 वज्राचार्य थम्हं साधना याना हयाम्ह श्री कालिका
 परमेश्वरीयात लँस्वयाः लसकुस यानाः दुकायेत नगरय् दुने
 च्वंपिं लोकजनपिंत कनेत विज्यात ।

थुखे श्री कालिका कलखं पिहां वयाः मिसामचाया रूप
 कयाः ख्वख्वं लँय् उखेथुखे जुयाच्चन । तुप्या नवलिङ्गपाखे वनेत
 साःकु क्वबियाः वःम्ह किसान छम्हस्यां व मचा ख्वख्वं जुयाच्चंगु
 खन । उम्ह किसानं व मचायाके छं मां सु, बौ सु, छँ गन धकाः
 न्यन । मचां छुं नं मधाः । व किसानं छ जिलिसे वये न्ह्याः ला
 धकाः न्यन । मचां न्ह्याः धकाः छयं क्वात । किसानं थम्हं
 क्वबुया हयागु साः अन हे बँय् प्वंकल । खःमुलिइ छखे मचा व
 मेखे बजि व थ्वं घः तयाः थःगु बुँपाखे वन ।

बुइँ थ्यंकाः स्वःबलय् मचा न्ह्यलं व्वानाच्चन । व किसानं
 मचायात थःगु बलचाय् म्ह बच्छि किचः लाक थ्यनाः थः बुँइ
 ज्या याः वन । बजि नयेगु ई जुल कि किसान बजि नयेत
 बलचाय् वल । बलचाय् थ्यंकाः स्वःबलय् थःगु बलचाय् थ्यना
 थकाम्ह मचा नं मदु, नयेत हःगु बजि ज्वलं नं मदु । थ्व खनाः
 किसान आश्चर्य चाल । अले व मचायात माः जुल । माः जुजुं
 किसानं मचायात खंकल । मचां थःगु मचारूप तोताः व
 किसानयात कालिकाया रूप दर्शन बिल । व किसानं

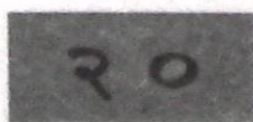

परमेश्वरीयाके वर प्रसाद कया: ज्या या: मवंसे छेपाखे स्वया:
लिहां वल ।

शाश्वतवज्र वज्राचार्य नगरयापिं मनूत ब्वना: श्री
कालिकायात लसकुस याना: नगरय् दुने यंके धका: वल । थम्हं
सिमाय् कल: खाया थकागु थासय् थ्यंबलय् थम्हं साधना याना
हयागु पात्र व कल: छ्यालब्याल जुइक कुतुं वनाच्चंगु खन । थ्व
खना: शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व गथे जुल धका: आश्चर्य
चाल । वसपोलं प्यख्यरं मिखा ब्वया: स्वतं नं कालिकायात
खंका बिज्याये मफुत । थुबलय् हे मचा रूप कालिकायात
ख:मुलिइ तयायंकूम्ह किसान अन थ्यंक: वल, मनूत हूल मुनाच्चंगु
खना: थन छु जूगु धका: न्यन । मनूतसें शाश्वतवज्र गुरुजुं
साधना यानाह:म्ह कालिका मदुगु खँ कन । थ्व खँ न्यना: व
किसानं थन मचा छम्ह ख्वयाच्चंगु व व मचायाके छेँ गन धका:
न्यनां छुं मधा:गु, जिलिसे वने न्ह्या: ला धयाबलय् न्ह्या: धा:गुलिं
थम्हं ख:मुलिइ तया: बुँइ यंकागु, बलचाय् थ्यना थकाम्ह मचा
मदया: मा: जुयागु व थुबलय् हे व मचां थ:त कालिकाया रूप
क्यना: दर्शन ब्यूगु फुक खँ कन ।

थ्व खँ न्यना: शाश्वतवज्र वज्राचार्य व वसपोललिसे लं
स्वयेत व:पिं फुक मनूत कालिकाया दर्शन यायेत तुप्यापाखे
स्वयावन । तुप्या थ्यंका: मा: जूबलय् कालिकायात मचाया
रूपय् खन । थ्व मचा रूप कालिकायात दे स्वका: लित ब्वना
हयेत स्व:बलय् वयेत माने हे जूगु मखु । ह्ययेकां ह्ययेके
मफुसेलि शाश्वतवज्र वज्राचार्य थ्व मचा रूप कालिकायात “लुं
मधि बी, बिज्याहुं नुं” धका: ह्ययेका: चां चां हे देशे दुने हया
बिज्यात । न्हापाया थासय् थ्यनेवं लुंमधि धका: चतांमधिइ

म्हासुक हलुखं पानाः बियाबिज्यात । श्री भद्रकालिकायात लुंमधि
बी धकाः ह्ययेका हःगु थाय् अद्यापि नवलिङ्ग (नःलि) कालिका
पीठया नामं प्रसिद्ध जुयाच्चंगु दनि ।

यल देशया पाखें बागमती पारीं ल्वाःवःपिं मनूतय्सं कर्णप्रताप
न्हाय्पंस्याः द्योयाथाय् थ्यंबलय् शाश्वतवज्र वज्राचार्य कालिका
साधना यानाहःगु धयागु सिल । थ्व समाचार न्यनेवं हताः याये
धकाः वःपिं सकलें उखेंतुं बिस्युं वन । श्री कालिकाया प्रभावं यल
देश व यें देशया युद्ध शान्त जुल ।

वसपोल श्री कालिकायात शाश्वतवज्र वज्राचार्य लुंमधि
बियाः ह्ययेकाहःगु जुयाः लुंमधि अजिमा धकाः धाःगु खः ।
वसपोल विशेषतः भद्रकाली नामं प्रसिद्ध जुयाबिज्यात । श्री
कालिका अन्तर्ध्यान जुयाबिज्याःगु थाय् थ्व हे भद्रकालिङ्ग खः ।
थुगु पीठयात वैष्णवी मूल जुयाः वैष्णवी पीठ धकाः नं धाइ । थ्व
लुंमधिद्यो न्हापा उत्तर दिशापाखे स्वयाच्चंगु व लिपा जक
पश्चिमाभिमुख जूगु खः ।

थ्व खँ कलिगत वर्ष ३८२५ यागु खः ।

**वसपोल शाश्वतवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु ग्रन्थया
नां थथे खः -**

१. पृष्ठचक्र
२. काकाश्या तुलाकोटि काली नाम
३. श्री चक्रसंवर सेक क्रियाक्रम
४. श्री संवर वृत्तितत्व शारदा नाम्नि
५. सम्बर लुहिदभि समयावृत्ति
६. बाह्य पूजा विधि संग्रह

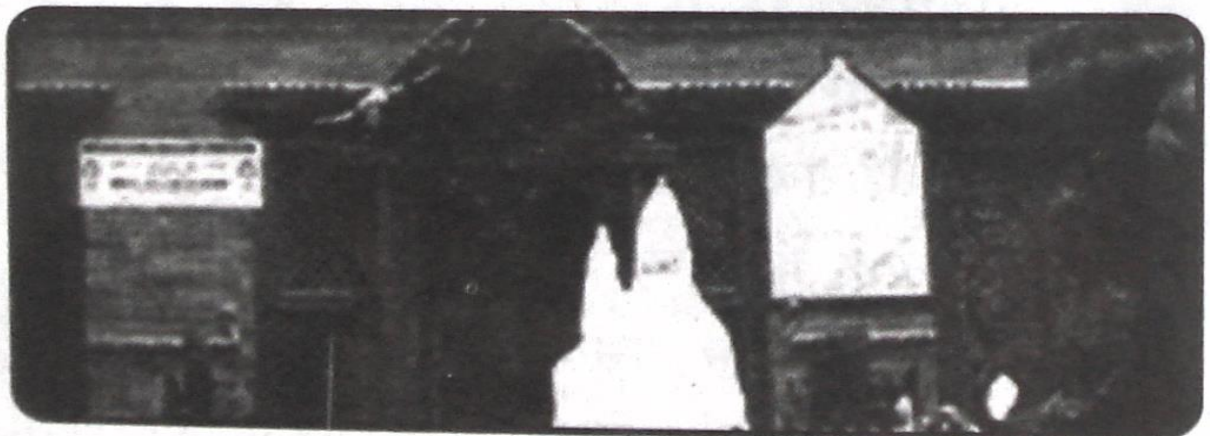

७. हस्त पूजा विधि
८. तारा साधन
९. आर्यतारा साधन नाम
१०. एकजटी साधन
११. क्रोधतारा बल्युपहार
१२. एकजटीतारामती वर्धन
१३. तारा देव पञ्च साधन
१४. करुण तारा साधन
१५. तारा शून्य साधन
१६. करुण तारा विश्व कर्म साधन
१७. आदर्श प्रसाद नाम तारा भट्टारिकोपदेश

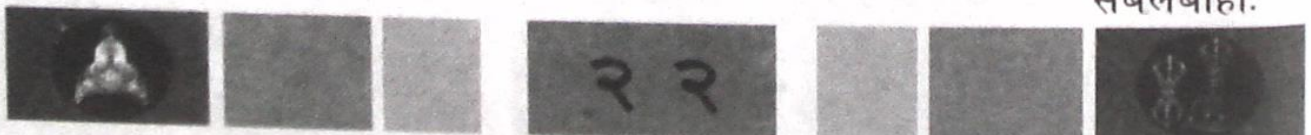
शाश्वतवज्र वज्राचार्य चिनाबिज्यागु चचाया नां थथे :

<u>नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. पञ्चकपाल	तोदि	षड्झार
२. पूर्वब्रह्मायणी	भैरव	भूप
३. नेमणिकमल	हिंदोल	माथ
४. वज्रधर पञ्चबुध	मधुमत	दुर्जमान
५. त्रिदल सरोरुह	मधुमत	दुर्जमान

०००

सबलबाहा:

११. श्री वाक्वज्र वज्राचार्य

वाक्वज्र वज्राचार्य सुवर्णप्रणाली महानगर, थैहिति त्वालया मैत्रीपुर महाविहार (क्वा:बाहा:)याम्ह आचार्य खः ।

वाक्वज्र वज्राचार्य काशी देशय् तीर्थ चाःह्यू विज्याःबलय् जैन मतावलम्बी तीर्थकरतय् स्तूप स्थापना यायेत सनाच्चंथाय् ध्यन । नेपालं विज्याःमह वाक्वज्र वज्राचार्य अन उपि तीर्थकरतय् थुगु स्तूप स्थापना यायेत जिं न्यास तयावी धकाः धयाबिज्यात । तीर्थकरतसें स्वीकृति बिल । वाक्वज्र वज्राचार्य पञ्चतथागतपिनिगु बीजाक्षर साधना यानाः न्यास तयाबिज्यायेत्यन । थुबले तीर्थकरतसें वाक्वज्र वज्राचार्ययात बौद्ध पुरोहित धकाः सीकल । उकिं वसपोलयात न्यास तयेके मबिल ।

वाक्वज्र वज्राचार्य काशी देशं नेपालय् लिहां विज्यानाः काशी देसय् दयेकूथें हे जोगु चैत्य दयेकाः थुकिइ पञ्च तथागतया न्यास तयाः दशकर्म आदि प्रतिष्ठाक्रिया यानाः चैत्य स्थापना यानाबिज्यात । भारतया काशी देसय् दयेकूथें जोगु ल्वहंया मूर्तिया शैली जूगुलिं थुगु चैत्ययात काशी चैत्य वा काशी सिम्बु धायेगु यात । शान्ति घट चैत्यया संक्षिप्त रूप सीघः धकाः नं थुगु चैत्य प्रसिद्ध जुयाच्चन ।

लिपा तक्षबाहाःया समन्तभद्र वज्राचार्य थुगु सीघः चैत्य जीर्णोद्धार यानाः ल्वहंया मूर्ति लिक्काः धलवतया मूर्ति स्थापना यानाबिज्यात । थ्व ल्वहंया मूर्ति थ्वहे चैत्यया पश्चिमपाखे चिग्वःगु चैत्य दयेकाः स्थापना यानातःगु जुल ।

क्वा:बाहा:या पिने लँपुइ च्वंगु तग्गु चैत्य नं वाक्वज्ज
वज्जाचार्य हे स्थापना यानाबिज्या:गु ख: ।

वाक्वज्ज वज्जाचार्य रचना यानाबिज्या:गु महायानी बौद्ध
ग्रन्थया नां निम्न प्रकार जुल ।

१. श्री चक्रसंवत् तत्त्वभंग संग्रह
२. श्री कालचक्र सुप्रतिष्ठापायिका विधि
३. वज्रबाराही संक्षिप्त स्तोत्र
४. संवराद्वैत ध्यानोपदेश योग चण्डाली

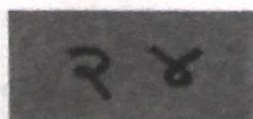
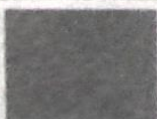
वसपोलं चचा नं चिनाथका बिज्या:गु दु :

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. रक्तवर्ण	नाट	जटी
२. वामदहिन	मालश्री	माथ
३. हरिहरब्रह्मा	ललित	भूप
४. नमामि जिन धर्मधातु	नाट	जटी

०००

क्वा:बाहा:

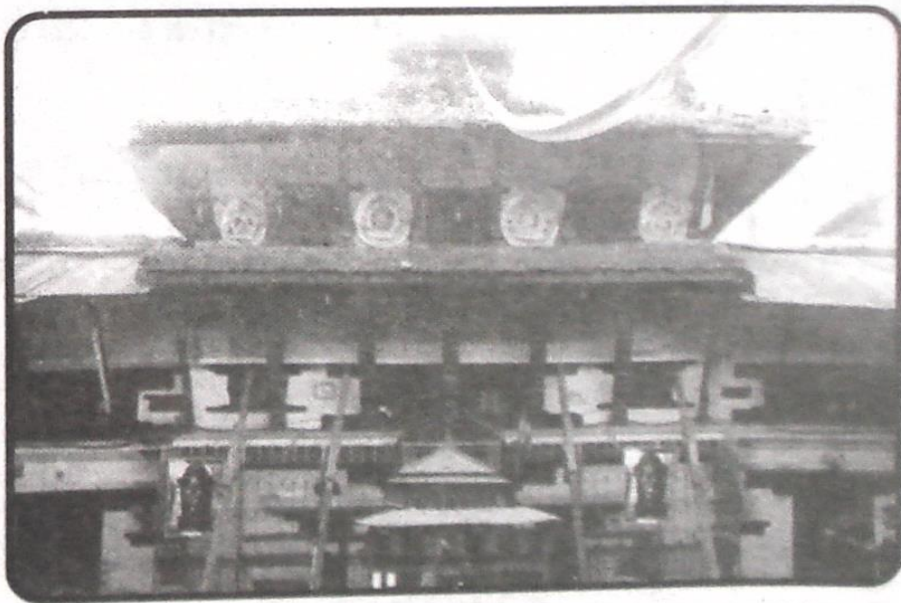
१२. श्री परमादिवज्र वज्राचार्य

परमादिवज्र वज्राचार्य मैत्रीपुर महाविहार (क्वा:बाहा:) याम्ह
ख: । वसपोलं ल्हुतिया च्वय् पुलां गुह्येश्वरी (नैरात्मादेवी)
स्थापना याना: नागार्जुन पर्वतया क्वय् धिकेपाकु धयागु गुफास
वज्रयानया रहस्यमय क्रिया यानाविज्या:गु जुल । वसपोलं
चर्यागीति नं चिनाथका विज्या:गु दु ।

वसपोलं चिनाथका विज्या:गु चचाया

नां	राग	ताल
१. प्रमोदित	मधुमत	दुर्जमान
२. ज्वलितवज्रानल	पञ्चम	भूप
३. नमामि २ चण्डमहारोषण	भैरवी	भूप
४. शाश्वतवज्र	बेसार	माथ
५. कमल विलासित	निवेदन	माथ
६. ज्वलद चक्र (अप्राप्य)	-	-
७. विश्वसरोरुह विन्दु (अप्राप्य)	-	-

०००

क्वा:बाहा:

१३. श्री रत्नवज्र वज्राचार्य

रत्नवज्र वज्राचार्य रत्नकेतु महाविहार (भवाःबाहाः)याम्ह खः । वसपोलं योगद्वारा रत्न-वृष्टि जुइगु मुहुर्त लुइकाः थौंकन्हय् भवाःबाहाः धकाः नां जुयाच्चंगु थासय् योग साधनाद्वारा रत्न वृष्टि यानाबिज्यात । थन वृष्टि जूगु रत्न थुनाः चैत्य दयेकाबिज्यात । थ्व चैत्य दुगु विहारया नां रत्नकेतु महाविहार धकाः तयाबिज्यात । कालान्तरय् थुगु विहारया नां भवालबाहाल जुल । भवालया अर्थ रत्नया भुप्पा भवाः जुयाः हायावनीगु खः । थौंकन्हय् थ्व विहारया नां भवाःबाहाः धकाः प्रचलित जुयाच्चन ।

थुगु रत्नकेतु महाविहारय् च्वंम्ह क्वापाद्यो रत्नसहित खुं खुया यंकाः रत्न जक थम्हं कयाः क्वापाद्यो न्हाय्कं भालय् वांछ्वया थकल । न्हाय्कंमा यक्व दुगुलिं थ्व थाय्यात न्हाय्कंत्वाः धाइगु खः । भवाःबाहाःया वज्राचार्यपिं मुनाः तनाच्च्वंम्ह द्यो न्हाय्कं भालय् लुइकल । गोला तयाः थाय्मदुइ न्हूगु विहार दयेकाः क्वापाद्यो स्थापना यात । थुगु विहारया नां संस्कृत भाषं रत्नकेतु महाविहार खः । नेपालभाषां न्हूबहाः धायेगु यात । भवाःबाहाःयापिं वज्राचार्यपिं अद्यापि थ्वहे न्हूबहालय् चूडाकर्म यायेगु याना वयाच्चंगु दु ।

८४ सिद्धा मध्यय् रत्नवज्र धयाम्ह नं छम्ह सिद्धा दु । वसपोल रत्नवज्र वज्राचार्य थ्व ८४ सिद्धाय् दुथ्याःम्ह सिद्धा मखु ।

रत्नवज्र वज्राचार्य महायानी बौद्ध धर्मसम्बन्धी ग्रन्थ व चर्यागीति रचना यानाथकाबिज्याःगु जुल । वसपोलया कृतिया नां थथे खः -

१. शून्य वज्रतन्त्र राजवृत्ति
२. श्री हेरुक साधन
३. श्री अक्षोभ्य साधन

वसपोलं रचना याना विज्याःगु

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. त्रिदल पद्मोपरि	धनाश्री	चसपति
२. हंकार संजात	पञ्चम	माथ
३. अंबीज संभव	कामोद	षडङ्गार
४. अतिनीलवर्ण	कामोद	षडङ्गार
५. द्विभुज एकमुख	श्रृङ्गारमालश्री	माथ
६. नृतति परम	मल्लार	भूप
७. प्रत्यालीढ पदा	कामोद	षडङ्गार
८. विश्वकमल	मल्लार	भूप
९. रत्नाभरण	ललितमञ्जरि	जटी
१०. रक्तवर्णदेह	कर्णदी	भूप
११. श्वेतवर्ण एकमुख	नाट	जटी
१२. आदि वर्णोद्भव	धनाश्री	चसपती
१३. अवज्रासनस्थित	कर्णदी	भूप
१४. त्रिभुवन जननी	नाट	जटी
१५. सरोजपत्र नयन	रामकरी	जटी
१६. पवन मण्डल	भैरवी	भूप

०००

भूवा:बाहा:या (थायूमरु)

छे

२७

१४. श्री सुरतवज्र वज्राचार्य

सुरतवज्र वज्राचार्य कान्तिपुर असन सुरतश्री महाविहार (तक्षबाहाः) याम्ह खः ।

सुरतवज्र वज्राचार्य थः श्रीमतीया क्षुद्र बचनं क्षुब्ध जुयाः थःगु छें तोताः पिहां बिज्यात । श्री गुह्येश्वरीदेवीया सेवा आराधना यानाः ऋद्धिसिद्धि प्राप्त यानाबिज्यात ।

वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य तिब्बत ल्हासा बिज्यानाः पोताला लामाजुया दरवारतक नं दुथ्यंकाबिज्यात । थःगु छें मिं नयाच्चन धयागु सीकाः वसपोलं ऋद्धि बलं फःबाया च्या ह्वलाः मि स्यानाबिज्यात । सुरतवज्र वज्राचार्यया थुगु ऋद्धिबल खनाः पोताला लामाजुं वसपोलयात नेपालय् मछ्वयेगु ग्वसाः ग्वयाबिज्यात । तर वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य ब्रह्मपुत्र नदी पार यायेत दुङ्गा मदुगुलिं दुङ्गाया पलिसा थःगु कसाय्गाः लायाः उकिइ च्वनाः 'जयबाच्छली' चर्यागीत हालाः ब्रह्मपुत्र नदी पार यानाबिज्यात ।

वसपोल सुरतवज्र वज्राचार्य मूलश्री महाविहार (मूबाहाल)य् मूल चैत्य स्थापना यानाबिज्यात । वसपोलं महायानी बौद्ध धर्मसम्बन्धी ग्रन्थ व चर्यागीति नं च्वयाबिज्याःगु दु । वसपोलं रचना यानाबिज्याःगु ग्रन्थया नां 'आर्य मञ्जुश्री सङ्गीत्पार्थालोक कर नाम' खः । चर्यागीतिया नां थथे खः -

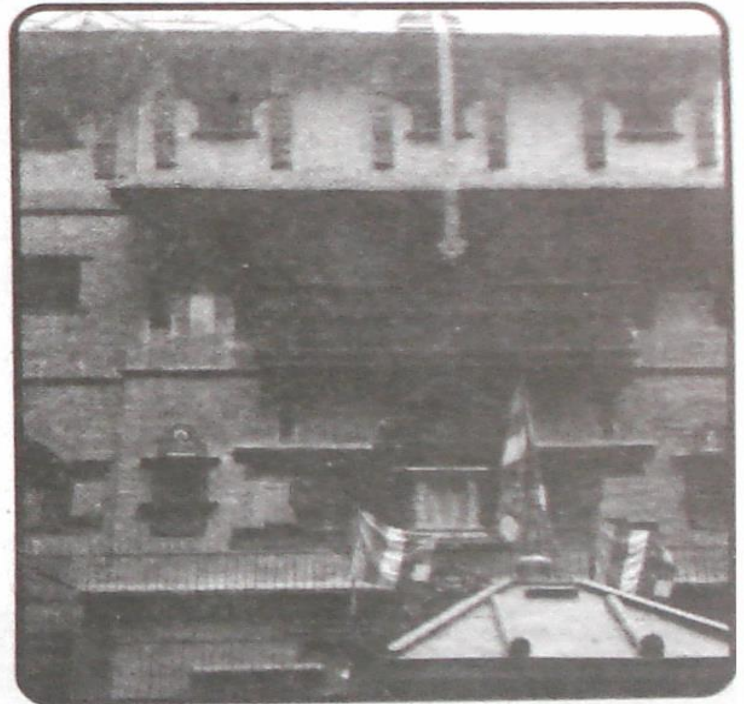
	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	षोडशहायन	ललित	भूप
२.	नाभिमण्डल	विभास	माथ
३.	ए महीमण्डल	भैरवी	शनि

४.	जयवाञ्छली	पञ्चम	त्रिहुला
५.	भास्वर	भैरवी	एकताल
६.	विषय विषय	ललित	भूप
७.	धरधर	विभास	माथ
८.	श्री महामञ्जुश्री	नाट	जटी
९.	दिनमणि मणुल	तरावली	-
१०.	कल्पावस्थित	ललित	-
११.	हंकार संभव	(अप्राप्य)	-
१२.	सहज सरोरुह	(अप्राप्य)	-

०००

तछेबाहा:

१५ श्री जीवचन्द्र वज्राचार्य

जीवचन्द्र वज्राचार्य कान्तिपुर असन सुरतश्री महाविहार
(तक्षबाहाः)या सुरतवज्र वज्राचार्यया काय् खः ।

ख्वप देसय् जुजु राय मल्लया पर्यायस ख्वप देसय् कुमारी
स्थापना यायेत यें देशया प्रसिद्ध सुरतवज्र वज्राचार्यया काय्
जीवचन्द्रयात सःताहल । जीवचन्द्र वज्राचार्य सुरतश्री महाविहार
या आगमय् च्वंम्ह वज्रदेवी छम्ह ज्वनाः ने.सं. ६११ स ख्वप
देशया जुजु राय मल्लया थाय् बिज्यानाः कुमारी स्थापना
यानाबिज्यात ।

कुमारी स्थापना याये धुंकाः जीवचन्द्र वज्राचार्य थःगु छेंय्
लिहां वःगु बखतय् तक्षबाहाःया वज्राचार्यपिसं विहारय् च्वंम्ह
वज्रदेवीया मूर्ति सुनानं मसीक ज्वनावनाः ख्वप देशय् स्थापना
यानावःगुलिं विहारया संघय् दुथ्याके मखु धकाः तक्षबाहाःया
संघं पितिन ।

जीवचन्द्र वज्राचार्य ख्वपय्तुं लिहां वनाः जुजु राय मल्लयात
थःत तक्षबाहाःया संघं पित्युंगु खँ बिन्ति यानाबिज्यात । जुजु
आः यें देसय् लिहां वने म्वाल, ख्वप देसय् हे च्वं धकाः चतुर्वर्ण
महाविहार नांगु विहार दयेकाः जीवचन्द्र वज्राचार्ययात अन हे
तयाबिज्यात । अबलेनिसें जीवचन्द्रया सकल परिवार थुगु हे
विहारय् बास यानाच्च्वंगु जुल ।

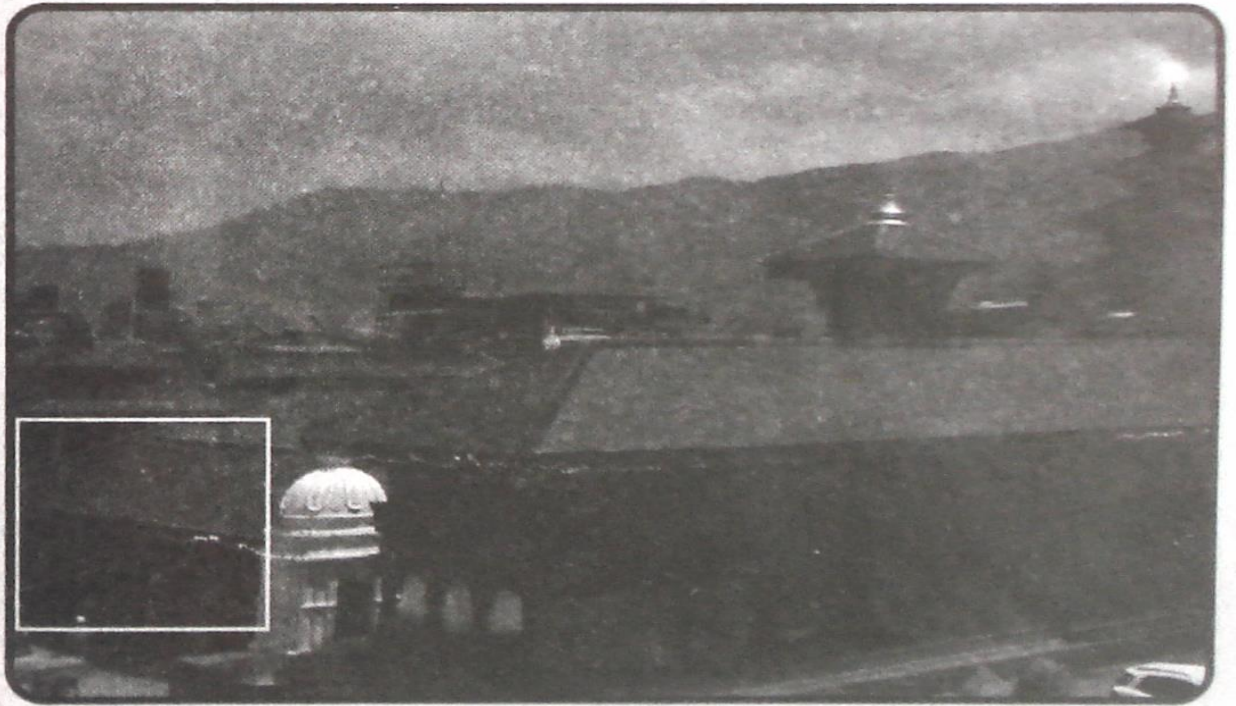

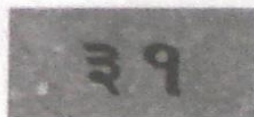
जीवचन्द्र वज्राचार्य स्वप्न चचा चिनाथकाबिज्या:गु दु धका
धयात:गु दु तर व चचा आ: प्राप्य मजुल । चचाया नां थथे ख: -

१. डाकिनीदेवी
२. मालादेवी
३. खण्डोरोहादेवी

०००

☐ स्वपदेया लाय्कूया पूर्व दिशापाखे जीवचन्द्र वज्राचार्यजु
चवनाबिज्या:गु बिहार

१६. श्री लीलावज्र वज्राचार्य

लीलावज्र वज्राचार्य तरुमूल महाविहार (सिकंमूबाहाः) याम्ह खः । नेपाः देया राजधानी काष्ठमण्डप धालसां मरुसतः वसपोल लीलावज्र गुरुजुं हे स्थापना यानाबिज्याःगु खः ।

मे, बाजं पिदन कि मरुत्वाःया नासःद्योयाथाय् हयाः द्योल्हायेमाः । मरुत्वाःया नासःद्योया न्ह्योने पश्चिम पत्तिइ गफुथि देगःया पूर्वपत्तिइ च्वंगु दबुलिइ न्ह्याथासं प्याखं हःसां नासः द्योया न्ह्यःने च्वंगु दबुलिइ द्योल्हानाः प्याखं हुइकेमाः ।

थथे हे छन्हु सिकालीया गंप्याखं हयाः नासःद्योःया न्ह्योने दबुलिइ प्याखं हुइकाच्चन । अन प्याखं स्वःवःपिं मध्यय् दकलय् तःधिकःम्ह मनू छम्ह नं स्वयाच्च्वंगु जुयाच्चन । अबलय् हे तरुमूल महाविहारया वज्राचार्य लीलावज्र गुरुजु नं व सिकालि प्याखं स्वयाच्च्वंगु जुयाच्चन । वसपोल गुरुं प्याखं स्वःवःपिं फुक्क मध्यय् तःधिकःम्ह छम्ह मनू खनाः निमित्त ज्ञानं बिचाः यानाः व तःधिकःम्ह मनूयात तारण तयाः स्तम्भन यानाबिल । लीलावज्र नं अन प्याखं हे स्वयाच्चन । प्याखं सिधल । सकलें ल्याहां वन । तारण तयातःम्ह व तःधिकःम्ह मनू उखेथुखे न्ह्याःवने मफुत । व स्तम्भन जुयाः दना हे च्वन । वं बिचाः यात “जितः स्तम्भन यानाः तारण तल ।” उखेथुखे स्वल, सुं हे मदये धुंकल । लीलावज्र गुरुजु छम्ह जक दनाच्च्वंगु खन । वं थुइकल, “थ्वं हे जितः स्तम्भन याःगु खः ।” थथे धकाः मतिइ तयाः वयाके न्ह्ये न्यन - “छं छु जितः तारण तयाः स्तम्भन यानागु ला ? छाय् ?”

व मनूया खँ न्यनाः लीलावज्रं वयागु न्ह्यसःया लिसः मब्युसैं थुकथं न्यन - द्यो, मनू, यक्ष छ सु खः ?

व मनूखं लिसः बिल - जि वृक्षदेवता खः । जितः तारण लिकयाब्यु, वरु छं धाःगु वर बी । छं यःगु प्वं ।

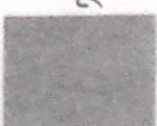

थथे वृक्षदेवतां धासेलि लीलावज्र गुरुजुं धाल, “जिं ला छःपिं वृक्षदेवता धकाः मस्यू । प्याखं स्वःवःपिं मध्यय् तःधिकःम्ह जूगुलिं जिगु निमित्त ज्ञानं मनू खइमखु जुइ, थ्व सु खः धकाः सीकेत तारण तयागु खः । जि सतः छगू दयेकेगु इच्छा दु, छलपोलं सतः दयेकेत माक्व सिं बियाबिज्याहुँ ।”

वृक्षदेवता - “जितः तारण लिकयाव्यु । जिं छन्त थ्वहे थासय् कन्हय् सिमा छमा बुइका वी, वहे सिमाया सिं छं सतः दयेकि । छं इच्छा जूकथं सतः दयेकेत माक्व सिं दइ ।”

थुलि धासेलि लीलावज्रं वृक्षदेवतायात तारण लिकयाविल । वृक्षदेवता अनं हे अन्तरध्यान जुया वन । अले वृक्षदेवतां धाःथें धात्थें हे अन सिमा छमा बुयावल । व सिमा लावलां हे अजंवर तम्मा जुयावल । अले वहे सिमा क्वःथलाः उकिया सिं भराय्धंक सतः दयेका हल । सतः दयेके नं सिधल । अपाय्धंगु सतः दयेकाः नं सिं ल्यनतिनि । हानं व ल्यंगु सिं मेगु छगू सतः दयेकल । व सतःयात ‘सिं ल्यं सतः’ धकाः धाल ।

वृक्षदेवतां ब्यूगु छमा सिमाया सिं निर्माण याःगु सतःयात हे काष्ठमण्डप (काठमाडौं) धकाः धाःगु जुल । काष्ठमण्डप सतः सम्पूर्ण सिधसेलि लीलावज्रं सतः प्रतिष्ठा याये धकाः आपालं देवतापिं मन्त्रं आह्वान यात । लिपा प्रतिष्ठा यायेत आह्वान यानापिं देवतापिं सु सु वः धकाः स्वःबलय् अन आपालं देवतापिं बिज्यानाच्चन तर सतः दयेकेत माक्व सिंया निंतिं सिमा ब्यूम्ह वृक्षदेवता हे मदु । उकिं काष्ठमण्डप सतःया प्रतिष्ठा कर्म मजुल । आमन्त्रित देवतापिं सकलें लिहां वन । सतः दयेकेत माक्व सिंया निंतिं सिमा ब्यूम्ह वृक्षदेवता हे सतः प्रतिष्ठा यायेत मदुगु जूगुलिं काष्ठमण्डपयात “मदुसतः” धकाः धाःगु खः । सिमा ब्यूम्ह वृक्षदेवता धकाः ससुद्योया अङ्गलय् थौकन्हय् ल्वहंया पाताय् ह्याउँक सिन्हलं पानातःगु दु । वयात हे मरुद्यो धकाः धयातल । सतः प्रतिष्ठाया बारय् थथे धयातःगु दु कि, चि व चिकंया छगू हे भाः जुलकि मरुसतःया प्रतिष्ठा जुइ ।”

वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य स्थापना यानाथकाबिज्या:गु
काष्ठमण्डप मरुसतः मरुत्वालय् थौया अद्यापि धस्वानाच्चंगु दहे
दनि । थौहितिया तग्व:गु चैत्य नं वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य हे
स्थापना यानाथकाबिज्या:गु जुल ।

वसपोल लीलावज्र वज्राचार्य बौद्ध धर्मसम्बन्धी सफू
चर्यागीति नं च्वयाथकाबिज्या:गु दु ।

सफूया नां -

१. सहज शून्य समाज साधना
२. श्री सहज सिद्धि

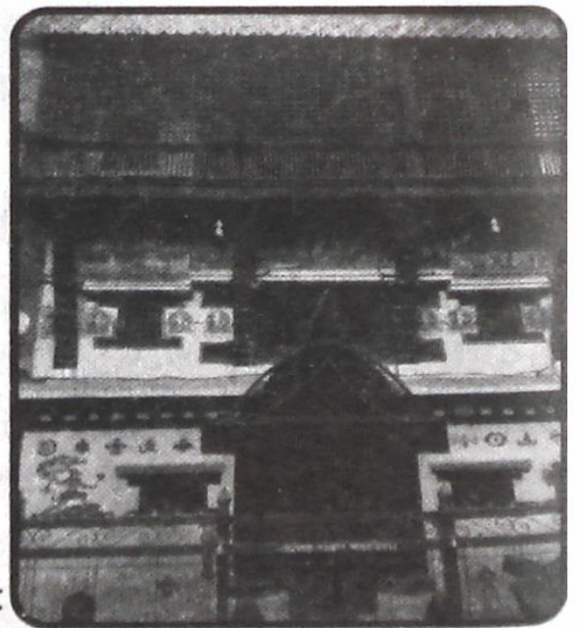
<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. श्री हेवज्र नैरात्मा	कर्णदी	भूप
२. हाडाभरण	अहेडी	माथ
३. वज्रमयभूमि (अप्राप्य)	मधुमत	दुर्जमान

वसपोल ८४ सिद्धाया ल्याखय् थ्या:म्ह लीलावज्र मखु ।

०००

सिकंमूबाहा:

१७. श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य

मञ्जुवज्र वज्राचार्य मणिसिंह महाविहार (मुसुंवाहाः) याम्ह
खः । वसपोल प्रताप मल्लया पर्याययाम्ह प्रसिद्ध वज्राचार्य खः ।
वसपोल मन्त्र तन्त्र विद्यां पारंगतम्ह खः । मञ्जुवज्र वज्राचार्ययात
“जामनः गुभाजु” नं धाड् ।

मञ्जुवज्र वज्राचार्य च्वयाविज्याःगु सफूत खः -

१. वज्रभैरव साधन नाम
२. तारादेवी स्तोत्र एकविंशति साधन
३. महामुद्राभिगीति

श्री मञ्जुवज्र वज्राचार्य चिनाथकाविज्याःगु चर्या गीति

चचा

राग

ताल

१. नमामि

२ श्री हारती

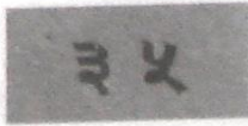
भैरवी

त्रिहुला

०००

मुसुंवाहाः

१८. श्री अमोघवज्र वज्राचार्य

अमोघवज्र वज्राचार्य शङ्खपुर (सक्व दे) याम्ह बज्राचार्य
खः ।

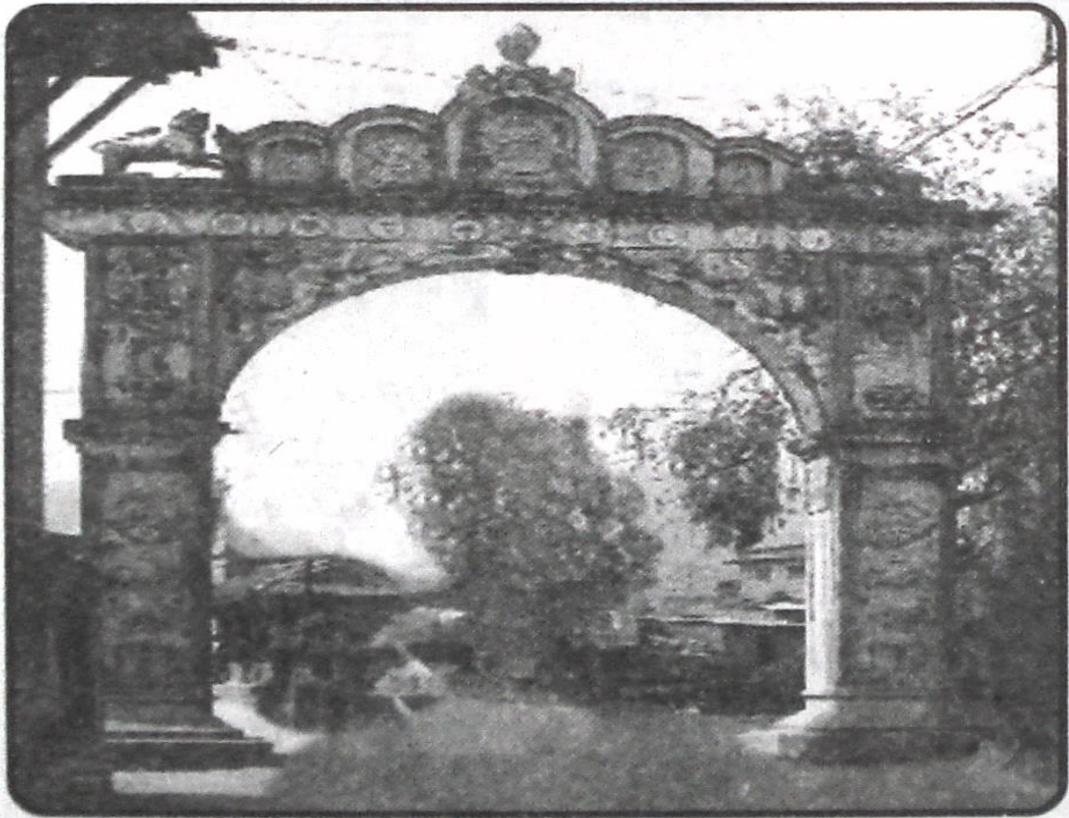
वसपोल अमोघवज्र वज्राचार्य महायानी बौद्ध ग्रन्थ
च्वयाबिज्याःगु दु । वसपोलं च्वयाबिज्याःगु सफूया नां खः -

१. महाभैरव होमविधि

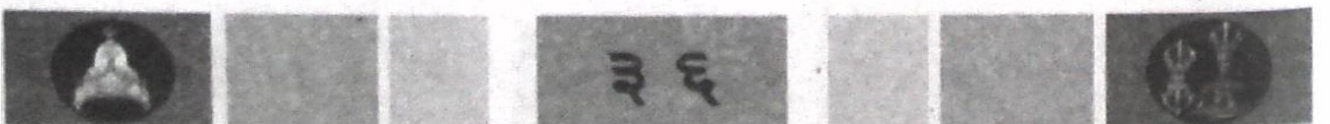
अमोघवज्र वज्राचार्यया पाखें रचना जूगु निपु चचा दु । व
थ्व खः -

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	उरङ्गा भरण	ललित गुञ्जली	जटी
२.	गौरी चौरी	मालव	भूप

०००

सक्वदेय्या ढोकात मध्ये थ्व छगू ढोका

१९. श्री वन्दकृतदेव वज्राचार्य

वन्दकृतदेव वज्राचार्य मन्त्रसिद्धि महाविहार (सबलबाहाः) याम्ह खः । वसपोलं आपालं सिद्धि प्राप्त यानाबिज्याःगु दु । वन्दकृतदेव वज्राचार्य दोलखाय् करुणामय स्थापना यानाः रथयात्रा यायेगु चलन न्ह्याकाबिज्यात । थुगु रथयात्रा परम्परागत रूपं अद्यापि न्ह्याना हे वयाच्चंगु दनि । थुगु रथयात्रा वसपोलं महामारी रोग शान्त यायेया कारण्य् न्ह्याका बिज्याःगु खः ।

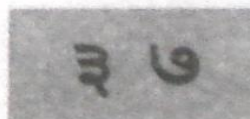
वसपोलं येँय् वन्दकृतदेव महाविहार स्थापना यानाबिज्यात । थुगु विहारयात भोंसिकोबाहा धाइगु खः । परन्तु थुगु बाहा न्हनावन । भोंसिकोबाहालय् च्वंगु क्वाःपाःद्यो तेबाहाया पिने आःतक नं दनि ।

श्री लक्ष्मी मल्ल जुजुया पर्यायस श्री जन्माद्योया थाय् अहोरात्री पूजास मूल आचार्य जुयाबिज्यात ।

०००

सबलबाहाः

२०. श्री सिद्धिवज्र वज्राचार्य

सिद्धिवज्र वज्राचार्य मणिसिंह महाविहार (मुसुंबाहाः) याम्ह
खः । वसपोल लिपा मखंबाहालय् द्वालाजी च्वंबिज्यात ।

वसपोल सिद्धिवज्र वज्राचार्य बौद्ध चर्या गीति रचना
यानाथकाबिज्याःगु दु । गुगु क्वय् च्वया थें जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. जिनवर जननी	बसन्त	भूप
२. पूर्वाभिमुख	मालव	माथ
३. सहस्रदल माभे	भास	माथ
४. सूर्यमण्डल	मालव	भूप
५. अष्टारचक्र	मल्लार	माथ
६. कनकगिरि	धनाश्री	चसपति

०००

मुसुंबाहाः

२१. श्री हासवज्र वज्राचार्य

श्री हासवज्र वज्राचार्य हेनाकर (हेनाकर) महाविहार धालसां
ध्वाकावाहायाम्ह खः । वसपोलं चिनाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	त्रिदलसरोरुह		
२.	दिव्यरूपी सुरूपि		

०००

२२. श्री विलासवज्र वज्राचार्य

श्री विलासवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	त्रिदल पङ्कमाभे		
२.	म्येदनि जलअग्नि		
३.	नमामि २ श्री महाकाल		

०००

२३. श्री महासुखवज्र वज्राचार्य

श्री महासुखवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	अनलमण्डल		
२.	प्रसाम्य कमलोपरि		
३.	हूँबीज सम्भव		
४.	हूँकार सम्भव		
५.	पद्मोपरि इन्दुमण्डल		

०००

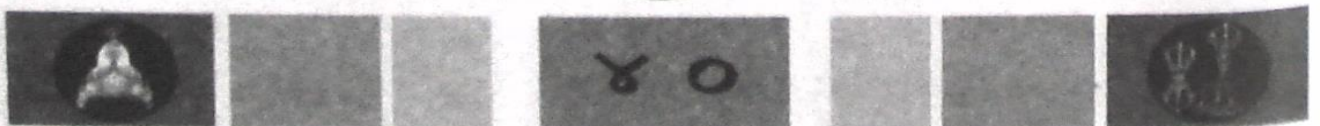

२४. श्री श्रीवज्र वज्राचार्य

श्री श्रीवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	हूँबीज सम्भव		
२.	चित्रचक्राष्टार	ललित	माथ
३.	पूर्वदिगंपति	कामोद	षडङ्कार
४.	स्मलिक कूलिश	-	-

०००

२५. श्री अनूपमवज्र वज्राचार्य

श्री अनूपमवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	भानुमण्डल	-	-
२.	भास्कर मण्डल	-	-

०००

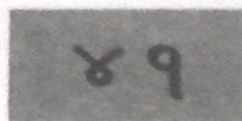

२६. श्री विक्रमवज्र वज्राचार्य

श्री विक्रमवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	तरारी मण्डल	-	-

०००

२७. श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य

श्री मुनीन्द्रवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. कुमुद पुष्कर	-	-
०००		

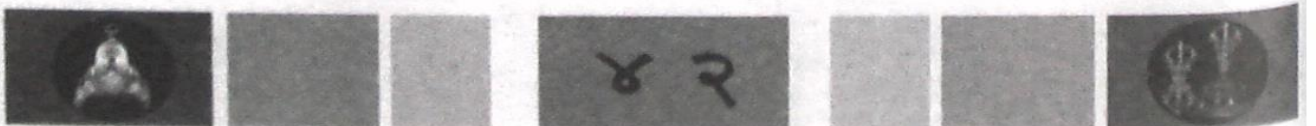

२८. श्री शिववज्र वज्राचार्य

श्री शिववज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. विश्वांभोज चन्द्र	-	-
२. लोहित वर्ण	-	-
३. हूँजात भैरव	-	-

०००

२९. श्री गीतवज्र वज्राचार्य

श्री गीतवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	त्रियंत्रिशनाथ	कामोद	षडङ्कार

०००

३०. श्री समरसवज्र वज्राचार्य

श्री समरसवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाविज्याःगु चचा थथे
जुल ।

	<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१.	सवाक्रान्ता	धनाश्री	जटि

०००

३१. श्री तथागतवज्र वज्राचार्य

श्री तथागतवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. आदि शून्य	-	-

०००

३२. श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य

श्री स्वयम्भूवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. हिरण्यवर्ण	-	-

०००

३३. श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य

श्री इन्दुवज्र वज्राचार्य च्वयाथकाबिज्याःगु चचा थथे
जुल ।

<u>चचाया नां</u>	<u>राग</u>	<u>ताल</u>
१. अरुणवर्ण	-	-

०००

किपात

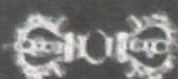

श्रद्धेय गुरु
पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यया
ब.चाहाकःगु म्हसिका

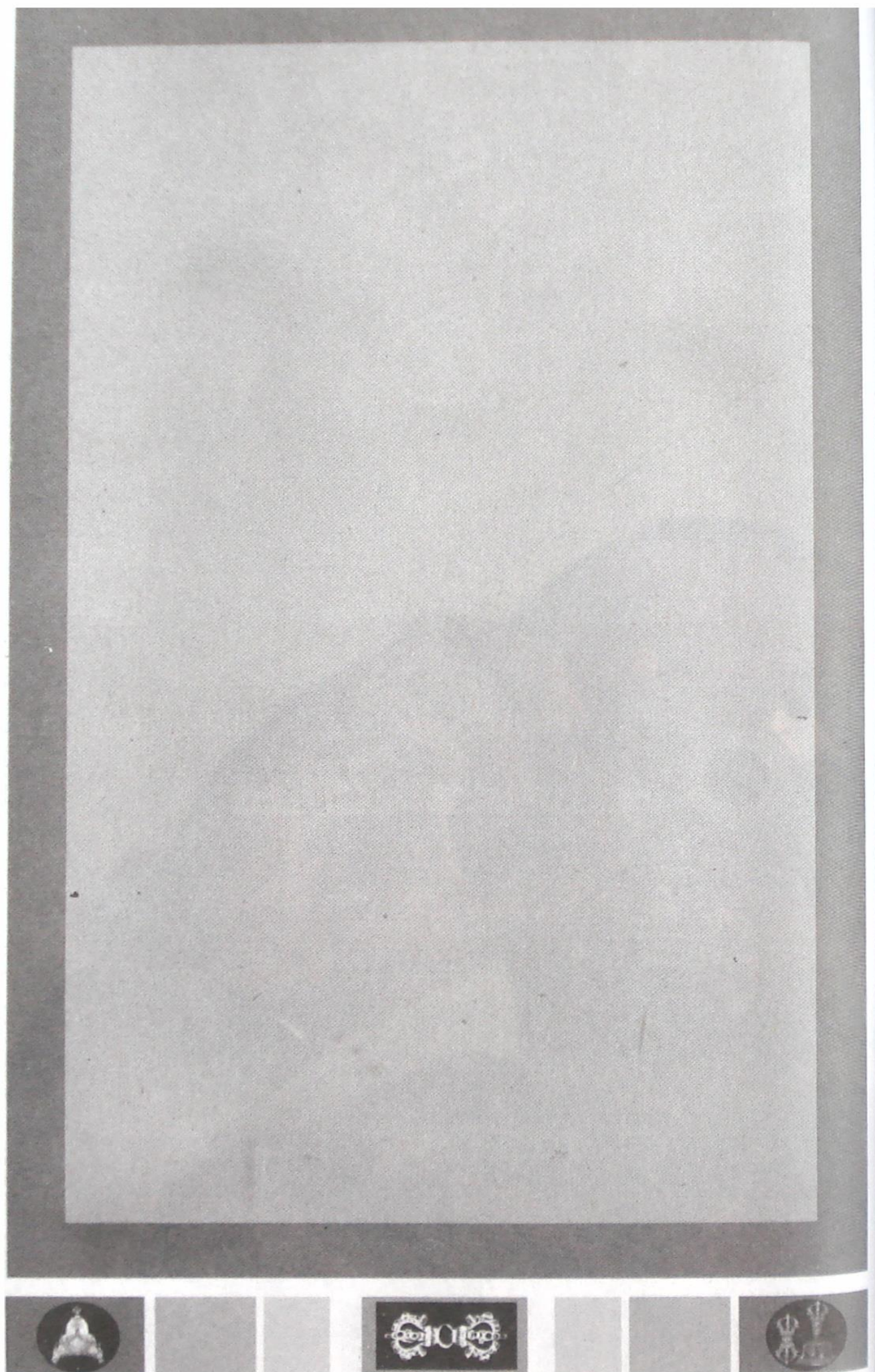

श्रद्धेय गुरु
पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यया
आ.तक पिदनेधुंकूगु
सफू धलः

- अष्टमुनि गुभाजु

श्रद्धेय पं. बट्टीरत्न वज्राचार्य गुरुं पञ्चबुद्ध्या मुकुट पुनाः
पूजाया ज्याभ्वलय् काःगु किपा

श्रद्धेय पं. बद्रीरत्न गुरुजुनाप स्वाःगु किपात

गुरुया पिता

गुरुया माता

गुरु व गुरुमां

गुरु

जंकु याना: खतय् च्वनाविज्याना च्वंगु

गुरुमां

जंकु याना: खतय् च्वनाविज्याना च्वंगु

सम्मेलनय्
राष्ट्रपति व मन्त्रीनाप

श्रद्धेय गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्यया बःचाहाकःगु म्हसिका

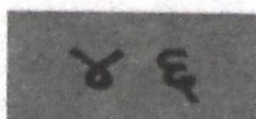
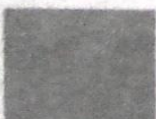
- नां : बद्रीरत्न वज्राचार्य
- बौया नां : देवरत्न वज्राचार्य
- मांया नां : बेतिमाया वज्राचार्य
- तताया नां : हिरामाया वज्राचार्य, (इहिपा: बुद्धवज्र वज्राचार्य, भूवा:वाहा:)
- जन्म : सवलबहा:, भौंसिक्व, येँ , १९९० मुख:अष्टमी ।
- शिक्षा : सामान्य, परम्परागत शिक्षा- थःत माक्व ।
- चूडाकर्म व
आचार्याभिषेक : १९९८ फाल्गुणकृष्ण अष्टमी
- तिरिमय्जु : न्हापां - आशामाया वज्राचार्य (मुस्याबहा:)
ल्यू - तीर्थकुमारी वज्राचार्य (ल.पु, नागबहा:)
- काय्पिं व भौपिं : १) गोपाल / इन्दिरा वज्राचार्य
२) दीपंकर / सुनिता वज्राचार्य
३) वज्रधर / सुशी वज्राचार्य
- म्ह्याय्पिं : क) नानीहेरा ख) लक्ष्मीहेरा ग) ज्ञानीहेरा घ) सानुहेरा
- जिचाभाजुपिं : क) जीतेन्द्रहर्ष वज्राचार्य (तक्षबाहा:)
ख) प्रचण्ड वज्राचार्य (मुसुंबाहा:)
ग) सुगम वज्राचार्य (ध्वाखाबाहा:)
घ) निकेश वज्राचार्य (ख्वप)

पूजा वनेज्या : १० दै दुबलय् शुरु यानाबिज्यात ।
बाखं कनेज्या : १५ दै दुबलय् बसुन्धरा ब्रतया बाखं कनेगु जुल ।
गुरुपिं : कथहं-

- १९९५ सालं तेबहाःया मोतिरत्न वज्राचार्य (पूजाविधितक), छुं भचा जातः स्वयेगु नं स्यनाबिज्याःगु जुल ।
- कनकमुनि वज्राचार्य- मन्त्रसिद्धि महाविहारपाखें
- परसिद्धि (न्हूघः बहाः)- पूजाविधि अध्ययन
- सिद्धिहर्ष बाबुकाजी बाः (तक्षेबहाः)- पूजाविधि अध्ययन
- चित्तहर्ष (तक्षेबहाः)- या पाठशालाय्
- धर्महर्ष (तक्षेबहाः)- पूजाविधि
- ज्वाइँबाज्या (कृष्ण ब्राह्मण)पाखें संस्कृत, रघुकौमुदी व मेमेगु सफूत अध्ययन ।
- हर्षरत्न (माहिला बाः)या थाय् रघुवंश अध्ययन ।
- अथेहे जनकपुरयाम्ह वाराणशिइ च्वनाच्वंमह ब्राह्मण (नां स्पष्ट मजू)याके जातः च्वयेगु अध्ययन ।
- मचापाजुपाखें - मण्डल लेखन ।
- परमानन्द (तेबहाः) - चचा अध्ययन
- सिद्धिरत्न (बखुंचा गुभाजु) ध्वाखाबहाःपाखें चचाप्याखं सयेकाबिज्यात ।
- आनन्दमुनि (इकुबहाः)पाखें दीक्षा, अचलाभिषेक ।
- भाजुरत्न (ध्वाखाबाहाः)पाखें पूर्वसेवा, पीठसेवा बिज्यात ।
- मुरलीधर भट्टराई : बाखं कनेबलय् व्याख्या यायेगु विधि स्यंमह गुरु - २००७ साल ।
- पं.अमोघवज्र वज्राचार्य (गंबहाः) : वसपोल बद्रीरत्न गुरया मूल गुरु जुल । आपालं सयेकेसीके ज्या वसपोलपाखें हे जूगु जुल ।

स्यनेज्या व संस्था नीस्वना :

- वज्राचार्य अध्ययन मण्डल - ने.सं. १०९९ बछलागा: एकादशी (२०३५/२/१२/२) स थःगु हे छें शुरु यानाविज्यात ।
- नेपाल महायान बौद्ध धर्म संघ - १५ औं विश्व बौद्ध सम्मेलनया भवले वि.सं. २०४३ ।
- करुणामय पूजा खलः (यें) -
- महेन्द्र संस्कृत विश्वविद्यालय (वाल्मीकि विद्यापीठय्) वि.सं. २०४७/४८ स बौद्ध कर्मकाण्ड प्रशिक्षण, प्राथमिक तहयागु सम्पन्न (२०४८/३/२ स शुरु) ।
- माध्यमिक तहया प्रशिक्षण ज्याभवः ०४९/२/२१ गते निसें शुरु जुल । २०४९/८/९ स क्वचाल ।
- बौद्ध दर्शन अध्ययन-अध्यापन- वि.सं. २०५०/५१ निसें वाल्मीकि विद्यापीठय् तयेकेत सफल जुयाविज्यात ।
- वज्राचार्य संरक्षण गुठी - २०४५ नीस्वना ।
- वैरोचन तीर्थ निर्माण समिति- २०३५
(आः थ्व समिति- वैरोचन तीर्थ संरक्षण समितिया रूपय् ल्यनाच्चंगु दनि ।)
- नेपाःया बौद्ध धर्म संघ - २०५३
- जिन संघ विहार - २०५४
- गो.द.बा.चौठो (श्री ५ को सरकारपाखें)
- राष्ट्रिय प्रतिभा पुरस्कार
(नेपाल सरकारपाखें)

मान पदवी

जंकु (भीमरथारोहण) - २०६७ मार्गशीर्ष (विवाहपंचमी)

भ्रमण

- अमेरिका, दक्षिण कोरिया, भुटान, भारत व नेपाःया थी थी जिल्लाया धार्मिक भ्रमण ।

धर्मप्रचारया ज्याय वसपोल -

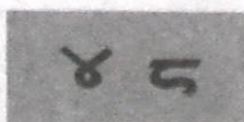
गुरु पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य २०२१ सालनिसें धर्मासने चवना: आपालं थासय् बाखं कनाबिज्यात । उकिं वसपोलयात धर्मभाणक धायेगु याना वयाच्चन । व बाहेकं छेंय् छेंय् वना: नं बाखं कनाबिज्यात । थाय्थासय् बाखं कना: छगू मुष्टं दां दक्षिणा व:गुयात वसपोलं वहे थासय् धर्मस्थापना यायेकथं, थीथी प्रतिमा (मूर्ति) तयेगु ज्या यानाबिज्यात । अथेहे थ: गुरु जुया: वसपोलं यक्व पीठसेवा मुंकाबिज्यात, दीक्षा, अचलाभिषेक, सिन्दुरात्मक चक्रपूजा, छत्रिशात्मक पूजा, रहस्यपूजा/ महासम्बर पूजातक नं यानाबिज्यात । थ: गुरु जुया: वसपोलं आपालं पूजात न्यायेका बिज्यात ।

मूलचैत्य पूजा, चैत्य पूजा, करुणामय पूजा, बुद्धपूजा, बुद्धजयन्ती हनेगु/हंकेगु आदि ज्याय् गुबलें लुम्बिनी, थ्यनी, गुबलें थीथी जिल्लाया पोखरा, नारायणगढ, ख्वप, यल, किपू, सक्व आदि थासय् वसपोल थ्यनाच्चनी । दाङ्गया घोराही, बेलभुण्डी थेंज्या:गु थासय् महेन्द्र संस्कृत विश्वविद्यालयतक नं बिज्याना: वसपोलं शाक्यमुनि बुद्धया प्रतिमा स्थापना यानाबिज्यायेत ता:ला:म्ह वसपोलं अमेरिकाय् तक नं थ:गु कृति तयेत लिपा मला:गु जुल ।

वसपोलं थम्हं गथे सयेका-सीका कयाबिज्या:गु ख: अथेहे वर्तमान पिँढीया लागी नं ल्याय्म्ह पुस्तायात स्यनेकने यायेत ता:लानाबिज्या:गु दु ।

रजमण्डल लेखन ज्या स्यना: उकिया प्रदर्शन नं याकाबिज्यात । पञ्चताल, चर्यान्त्य आदि स्यना: उकिया सदुपयोग नं याना: तत:धंगु पूजा याना: / याका: क्यनाबिज्यात । मण्ड: चवका: उकिया अभिषेक नं वसपोलं बियाबिज्याइगु ख: । देवदेवीपिनि स्थापना, विहार स्थापना, संस्था, स्कूल आदि नीस्वना: निरन्तर न्ह्यानाबिज्या:म्ह वसपोलया आपालं शिष्य समूह (थीथी तहया) दये धुंकूगु दु ।

आ: वसपोलया पला:चिं लिना: न्ह्यज्या:पिं आपालं हे शिष्यपिं थ:थ:गु थासय् प्रतिष्ठापित जुइफुगु दुसा गुलिगुलिस्यां ला शिष्य समागम याना: गुरु जुइत नं ता:ला:गु दु । उकिं वसपोलयात गुरुया नं गुरु महागुरु अर्थात् महामहोपाध्याय धायेत छुं आपत्ति मदु । वसपोलया बारे यक्वस्यां यक्व धायेगु या: । धात्थें धायेगु ख:सा थौया युगया वसपोल जीवन्त इतिहास ख: । सफू ख:, धर्म व संस्कृतिया ।

वसपोल भीगु समाजया बहुआयामिक व्यक्तित्व खः । छम्ह हे तःम्ह जुयाः न्यंकभनं मिखा ब्वयाः न्ह्यायेफुगु वसपोलया व्यक्तित्वयात दुवाला स्वयेबलय् जिं स्वये थथे खना -

- १) कथावाचन
- २) बौद्ध पूजा क्रियाविधि न्ह्याकीम्ह पुरोहित ।
- ३) देवदेवीपिनि प्रतिमा, देगः, विहार आदिया नीस्वना ।
- ४) आवश्यक सफू लेखन, सम्पादन व प्रकाशन ।
- ५) कर्मकाण्ड, पूजाविधि व उकिं कःघाःगु धर्मदर्शनया आधारय् गुह्याति गुह्य पूजा यायेगु, याकेगु ।
- ६) थुकिया संरक्षण संवर्द्धन यायेगु/याकेगु ।
- ७) शिष्य समूहयात संगठित यायेगु/संगठनया नीस्वना ।
- ८) गुठी संरक्षण यायेगु ।
- ९) धर्म-संस्कृतिया माध्यमं थःगु कुल परम्परायात ल्यंकातयेगु ।
- १०) समाजय् जागरुकता, त्याग, तपस्या, जप, तप, योग, ध्यान आदिया जगेर्ना ।
- ११) दान धर्म आदि यासे नेतृत्वदायी भूमिका म्हितेत प्रेरणा ।
- १२) उपाय कुशल (कौशल)या माध्यमं समाजय् न्ह्यचिला च्वनेफइगु व दृढ चित्तयात उत्पन्न यायेत हःपाः ।

समग्र रूपं धायेगु खःसा वसपोल धैर्यतापूर्वकं न्ह्यायेत सदां हःपा बियाबिज्याइम्ह धात्थेम्ह कल्याणमित्र खः । सुभाय् ।

हाकनं लिसाकासे छत्वाःचा खँ च्वये -

वसपोलया बारे पूर्णकथं मखुसां आंशिक रूपय् जक सीकेगु जूसा-
स्वयाबिज्याहुँ - वसपोलया अभिलेख -

“व्यक्ति-कृति” जीवनी (लेखन)

“बौद्ध कर्मकाण्ड व बट्टी गुरुजु” (सम्पादन)

थुगु पंक्तिया च्वमि - **अष्टमुनि गुभाजु**
आश्विनशुक्ल द्वितीया - १९३६, (२०७३/६/१७)

पं. गुरु बद्रीरत्न वज्राचार्यया
आतक पिदनेधुंकूगु सफू धलः छसीकथं थुकथं दु -

१. नेपाल जनजीवन क्रिया पद्धति (संयुक्त लेखन) ।
२. नमः श्री वज्रसत्वाय ।
३. मञ्जुश्री गुरु (धर्मश्री मित्रया संक्षिप्त परिचय) ।
४. तुंख्योया महाकाल (चतुर्दशी महात्म्य) ।
५. नमो बागीस्वरायः (गर्तेश्वर महात्म्य) ।
६. श्रृंगभेरी (न्यकू पुइकेगु बाखं) स्वंगू संस्करण ।
७. मचाबू व्यंके सफू ।
८. बाधा व्यंके विधि ।
९. दशपिण्ड विधानम् ।
१०. बुद्धधर्मसंघ मण्डलपूजा ।
११. अन्नप्राशन, चूडाकरण, व्रतबन्ध ।
१२. पञ्चदान विवरण ।
१३. इति व मैत्र्यकन्यक (अवदानशतकया निपु बाखं) ।
१४. श्री आर्यतारा देव्यै, व्रतविधि कथा ।
१६. श्री भद्रकालिका - लुंमधि अजिमाया वंशावली (निक्वःगु संस्करण) ।
१७. षट्त्रिंशात्मक पूजाया महत्त्व ।
१८. मङ्गलाशचरण ।
१९. नागार्जुन पर्वत (नागार्जुन सिद्धा) ।
२०. पाणिग्रहण व भीमरथारोहण विधि क्रिया ।
२१. स्वयम्भू महापुराण (नेवाः भासं व नेपालीं नं लिपा प्रकाशित) ।
२२. Buddhism of Nepal (अंग्रेजी व जापानी भासं) ।
(Kajumi Yushizaki) । नेवाः भासं प्रकाशनाधीन ।
२३. अक्षोभ्य समाधि ।
२४. धनाढद तीर्थ (तःदहया महात्म्य) ।
२५. बाग्दुवालया तारातीर्थ ।
२६. प्रसिद्ध वज्राचार्यपिनिगु संक्षिप्त विवरण । (प्रचलित नेपाललिपिं छगू व देवनागरी लिपिं निगू संस्करण) स्वंगूगु संस्करण छिगु ल्हाःतय् ।
२७. नामसंगीति, दशवलास्तव स्तोत्र ।

२८. जन्मदिनया ग्रह पूजा ।
२९. प्राणी सेवा ।
३०. संक्षिप्त वाशिष्ठावदान ।
३१. दुर्गतिपरिशोधनमण्डल पाठ पूजा कथा ।
३२. सत्वपूजा हस्तमुद्रा ५७ सहित ।
३३. यलया गुरुमण्डलार्चनम् ।
३४. दशकर्म प्रतिष्ठा, छाहायेके विधि व बलिमाला ।
३५. नेपालको बौद्ध कर्मकाण्ड (प्राथमिक तह) ।
३६. श्री वसुन्धरादेवीया व्रतविधि ।
३७. नेपालको बौद्ध कर्मकाण्ड (माध्यमिक तह) ।
३८. न्याथा: बौद्ध पूजाविधि - १११३ ।
३९. जामन: गुभाजु (किपा हनावाखं) ।
४०. धर्मधातु बागीश्वर, व्रतविधि व धर्मधातु बागीश्वर मण्डल ।
४१. बौद्ध पूजाविधि ।
४२. श्रीमदार्यावलोकितेश्वर अमोघपाश लोकेश्वर त्रिसमाधि - १११४ ।
४३. धर्मसंग्रह - नागार्जुनपाद विरचित (संस्कृत) ।
४४. धर्मसंग्रह - विशुद्धि, अर्थ, व्याख्यासहित (संस्कृत) ।
४५. ७३ सम्बरपिनि चर्या गीति, (नेवा: भासं जातकया छुं अंशसहित प्यंगू संस्करण) ।
४५. आर्यतारा पूजाविधि ।
४६. सर्वज्ञमित्रावदान व मेमेगु बाखं ।
४७. महायज्ञविधान ।
४८. हारीतिमां (नेवा:/नेपाली व प्रचलित नेपाललिपि + देवनागरी लिपि समेत स्वंगू संस्करण) ।
४९. स्वपु बाखं ।
५०. महामुद्रासिद्ध - ११२१ ।
५१. तत्त्वज्ञानसंसिद्धि ।
५२. षोडशपिण्ड विधान, षोडशपिण्ड विशुद्धि व सुखावतीब्यूह - ११२२ ।
५३. चण्डाली योग विशुद्धि ।
५४. स्वयम्बर पूजाविधि - ११२३ ।
५५. जल यज्ञविधि, नाग समाधि व बज्रच्छेदिका प्रज्ञापारमिता - ११२१ ।

५६. सप्तविधानुत्तर पूजा व पञ्चरक्षा हृदयधारणी
५७. बद्रीरत्नकृत चर्यागीति विशुद्धिसंग्रह - ११२३
५८. मामकी देवी - ११२६
५९. मामकी (वारुणी) देवी (चचा मुना) - ११२६
६०. श्री आर्यावलोकितेश्वरया व्रतया उत्पत्ति व संक्षिप्त मण्डल भावना - ११२५
६१. अलपचन व्रतविधि, कथा व श्री महाप्रत्यंगिरा हृदयसूत्र - ११२१
६२. आगम शास्त्र - ११२१
६३. बुद्ध पूजा - ११२१
६४. शंखोदक पर्वत व मेमेगु बाखं
६५. बसुन्धरा समाधि - ११२१
६६. पंचरक्षा समाधि व पंचरक्षा हृदयपाठ वि.सं. २०५७
६७. गुरुमण्डलार्चन व मामकी पूजा - ११२३
६८. हूँकारवज्रकृत वज्रयोथिनी विशुद्धि स्तोत्र भाष्यम् ।
६९. ग्रहमातृका पाठ पुस्तकम् ।
७०. ओं नमो भगवत्यै उष्णीष विजयायै, पाठ ।
७१. प्रेतशान्ति वल्यार्चन पूजाविधि - २०५९
७२. श्री वज्रबाराही स्तुति - ११२२
७३. भी नेपा: देया च्वखँ-स्वखँ मुना, भाग १, - ११२२
७४. भैरव पूजाविधि - ११२३
७५. पिण्ड विधानया क्रमाकण्ठ - ११२३
७६. सप्तविधानुत्तर पूजा - चित्रसहित - ११२३
७७. दशकर्म संस्कार धर्म - ११२५
७८. पिण्डविधानया भावार्थ - ११२५
७९. वज्राचार्य कर्मान्तर चर्या

थुपिं बाहेक वसपोलं च्वयाबिज्या:गु मेमेगु नं सफूत थः विद्यार्थीपिन्त स्यनेकने यायेत हस्तलिखितया रूपय् च्वयातःगु दुगु जुल । व थन उल्लेख याना मच्चना । सुभाय् ।

सिद्धिविहारया परिचय

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य
म्हसिइकेगु कुतलय्

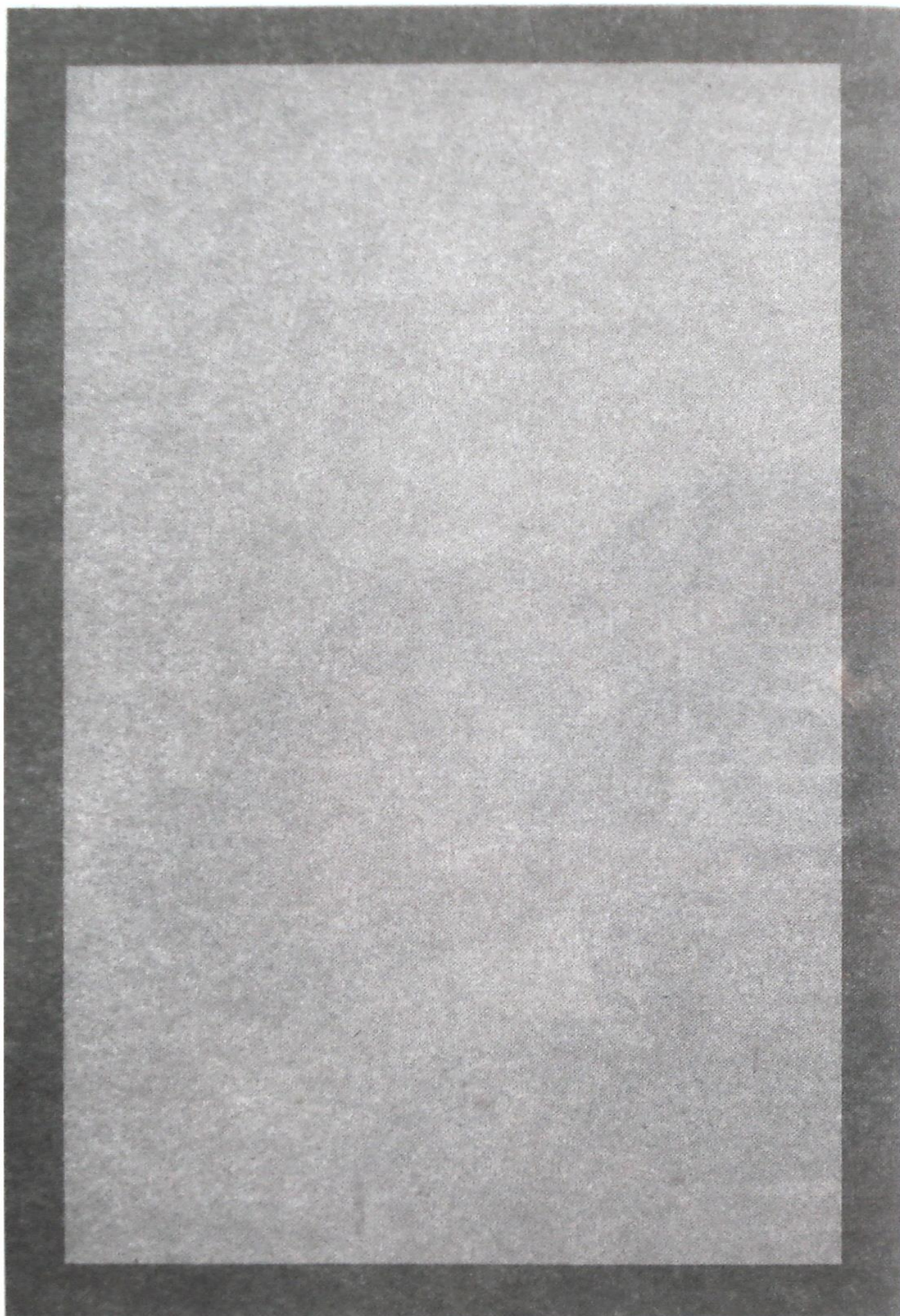

धर्महर्ष वज्राचार्य व
अन्नपूर्णा प्रेस

-प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

सिद्धिविहारया परिचय

नेपाः दे बौद्ध भूमि खः । परापूर्वकालनिसं हे बौद्ध संस्कृति, सांस्कृतिक सम्पदा व रिति थिति देशयात गौरवान्वित यानाच्चंगु दु । नेपाःया जुजु महाराजा, आचार्य व श्रद्धालु भक्तजनपिं पाखें आपालं बौद्ध विहार, चैत्य स्थापना याना वन । थथे विहार, चैत्यया स्थापनाया पुण्यं सकल नेपाःमि थःपिनि जीवनय् सुख, शान्ति भाःपिया वन । थथे बौद्ध विहार व चैत्य स्थापना यायेगु भोलय् असं तक्षवहालया भाजु पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया परिवारया धर्म चित्त उत्पत्ति जुयाः स्वयम्भू भुइख्योया उत्तर दिशापाखे वनस्थली वनेगु लँपुइ भचातगिं धयागु थासय् जवगु फाँटय्

मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

चीबाहाद्यः स्थापना यात । थुगु विहार ने.सं १०६३ पौषशुक्लकुन्हु जीवन्यास यानाः ने.सं १०६४ जेष्ठपुन्हिकुन्हु जीवन्यास पूजा सिधयेकाः बाहाः पूजा नं याःगु जुल । थ्व सिद्धिविहार नमुराया नमोबुद्ध चैत्यनाप मिले जूकथं गोलाकार आकार

जुयाः बोधिमण्डप समेत स्थापना यानातःगु दु । चैत्यय् पञ्चबुद्धया मूर्तिकथं प्यंगू दिशाय् प्यम्ह अक्षोभ्य, रत्नसम्भव, अभिताभ, व अमोघसिद्धिया ल्वहँया मूर्ति स्थापना यानातल । थ्व चैत्यया हाकः भिनिगू फुट दु । चैत्यया पश्चिम भागे विहार शैलीया चिकिचाधंगु सतह नं दु । नमोबुद्ध थें विहारय् क्वापाःद्यः कथं दीपंकर तथागतया मूर्ति छगू नं स्वनातःगु खः । लिपा थ्व मूर्ति दुष्ट खुँतय्सं खुया यंकल । आः खाली हे जुयाच्चन ।

थुगु सिद्धि विहारया विस्कं महत्व दयाच्चंगु दु । थ्व सिद्धि विहारया इतिहास नाकं पुलां मजूसां तबि थ्व विहारयात धार्मिक आस्थाकथं नमुराया नमोबुद्ध चैत्यया महत्वति हे ग्यं । नमोबुद्ध चैत्यया ऐतिहासिक रूपं ख्याति प्राप्त जुयाच्चंगु धइगु बौद्ध अवदानय् उल्लेख जुयाचोंगु महासत्त्व जुजुया अमूल्य दान खः । नमुरायात गन्धकूट पर्वत नं धाइ । बौद्ध अवदान कथं नमोबुद्ध चैत्य दयेकूबले महासत्त्व जुजुया अस्थिपञ्जर तयाः दयेकातःगु खः । परापूर्वकालय् थन गन्धकूट पर्वतय् नमुराया जंगलय् महासत्त्व राजा चाःहिउ वंबले असक्तम्ह धुं थः मचातय्त दुरु त्वंके मफयाः सास्ति नयाच्चंगु खनाः महासत्त्व राजाया नुगलय् करुणां ब्याकाः थम्हं थःगु शरीरया ला ध्यं ध्यं नकाः धुँयात म्वाकाः थःगु प्राण त्वतूगु खः । थ्वहे अस्थिपञ्जर स्वनाः वसपालेया लुमन्तिइ नमोबुद्ध चैत्य निर्माण याःगु धाइ । बौद्धतसें थ्व चैत्ययात तसकं महत्व बियातल । नेवाःतय् आःतकं नं सुं सित धाःसा सीपिनि सुखावती भुवनय् बास कामना यासे थन नमोबुद्धया चैत्ये यें ३५ किलोमिटर तापाक्क वयेवनेत हे तसकं थाकुगुलिं थौकन्हे थन हे सिद्धि विहारय् १०८ मत च्याकाः वयेगु यात । थन च्याकूगु मत नमुराया नमोबुद्ध चैत्यय् च्याकेगु हे ति ग्यं धाइ । अथे जुयाः थुथाय् थन श्रद्धालु भक्तजनपिं देके वयेगु याना हल । थुगु विहारय् बाहापूजा नं वयेमाः । सिद्धि विहार महत्वपूर्ण जूगु छगु कारण थ्व स्वयम्भूया पवित्र थासे लानाचोंगु दु । मेगु छगू कारण थुगु विहारया संस्थापक पं.सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया थःगु हे व्यक्तित्वया कारणं महत्वपूर्ण जूगु दु । पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य नेपाःया इतिहासय् छम्ह तःधंम्ह विद्वान खः । वसपोल ने.सं १९९९ श्रावण शुक्ल दशमीकुन्हु सुरतश्री महाविहार, तक्षबाहाले जन्म जूगु खः । वसपोलं वीरं पुस्तकालय् ज्या यानाः बिज्याःबले मल्लकालीन हिन्दू व बौद्ध धर्मया प्राचीन ग्रन्थ व नेपालभाषा साहित्य व विविध सफूया

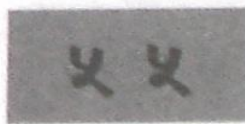

अध्ययन यानाः अभिलेख तयेगु ज्या यायेगु जागीर नयाविज्यात । थ्वहे ज्ञानया कारणं बौद्ध धर्म सम्बन्धी ज्ञान व लिपि सयेकेगुया लागि विदेशी व स्वदेशी विद्वानतसें वसपोलपाखें थी थी ज्ञान कायेगु यात । वसपोलपाखें नेपालभाषा, लिपि व बौद्ध ज्ञान काःवःपिं विदेशीत थुकथं दु । फ्रान्सया प्रो. सिल्भालेभी, रोम युनिभर्सिटिया प्रो. विसेटाप टुची, इटालीया डा.आल्ड लेभी, जापानया प्रो. रोसामिवक सासाकी, प्रो.कावागुची, भारतया बम्बेया पण्डित दत्तात्रेय, पं. हरिहर शास्त्री, विनयतोष भट्टाचार्य, महापण्डित राहुल सांकृत्यायन व निर्देशक प्रबोधचन्द्र बागाची आदि विदेशीत खः । स्वदेशी विद्वानपिं साहु मणिहर्ष ज्योति, इतिहासकार बाबुराम आचार्य, पं.नयराज पन्त, पं. बद्रीरत्न वज्राचार्य आदिपिं नं खः । वसपोलं वज्रयानी पूजा विधानुसार गुरुमण्डल पूजाविधान सफू नं प्रकाशित यानाविज्यात ।

ने.सं. १०७२ साल आषाढ कृष्णपक्ष ११ खुन्हु पं.सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया मृत्यु लिपा थुगु सिद्धि विहारया संरक्षणया लागि वसपोलया काय् धर्महर्ष वज्राचार्य न्हयचिला बिज्यात । वसपोल नं उलि हे व्यक्तित्व दुम्ह खः । धर्महर्ष ने.सं १०५९स अन्नपूर्णा प्रेस स्थापना यानाविज्यात । थ्वहे प्रेस आपालं धार्मिक सफू छपा आखलं नेपाली भ्वंतय् बौद्ध स्तोत्र स्तुति गाथा नामसंगीति, आर्यतारा, मंगलास्तव सफू पिकयाबिज्यात । अथेहे वि.सं २००१ सालय् दकले न्हापा नेपाल म्हिचा पौ जेबी डायरी पात्रो पिकयाः सकसितं इनाबिज्यात । थ्वहे ग्वाहालिं वसपोल राणा सरकारया इलय् दिहातक नं जुयाबिज्यात । वसपोल वि.सं २०३१ भाद्र २ गते दिवंगत जुयाबिज्यात ।

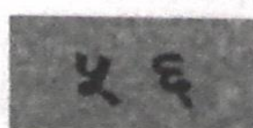
स्व.धर्महर्षया लिपा सिद्धिविहार संरक्षणया लागि वि.सं २०६० सालय् जेष्ठपुन्हिखुन्हु हे वसपोलया काय्पिं ऋद्धिहर्ष, बृद्धिहर्ष व स्व. पुण्यहर्षया काय्पिं जानाः **सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था** नीस्वनेगु यात । थुगु संस्थाया मू उद्देश्य धार्मिक पुरातात्विक सांस्कृतिक सम्पदा, चैत्य संरक्षण व पौराणिक सफू पिकायेगु व दय्दसं विहारया बुसादं यायेगु खः । थुगु संस्थाया उद्देश्यकथं पं.बद्रीरत्न वज्राचार्य सम्पादन यानाबिज्यागु **ग्रहमण्डल व लोकोत्तर** पुजासफू वि.सं २०६० बैशाख ६ गते (लुति पुन्हि) दिनस ऋद्धिहर्ष, बृद्धिहर्षया दथुपूर्ई आचाः गुठी पाःफःगुया ज्याभ्वलय् प्रकाशित यात । अथेहे प्राध्यापक भाजु मदन

सेन वज्राचार्यजुं सम्पादन यानाबिज्याःगु स्व. धर्मरत्न वज्राचार्यं प्रस्तुति
यानाबिज्याःगु भीम, देव व महारथारोहण पूजाविधिया सफू नं २०६६ सालय्
प्रकाशित यात । थथेहे थुगु पवित्रगु संस्थां सफू प्रकाशन यायेगु भोलय् वि.सं
२०६९ सालया जेष्ठपुन्हिया अवसरय् प्राध्यापक मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुं
चव्याबिज्याःगु नेपालको बौद्ध संस्कृतिको भलक नांया सफू नं प्रकाशित यात ।
थथेहे वि.सं २०७१ सालय् दिवंगत जुयाबिज्याःमह मय्जु जमुनादेवी वज्राचार्यया
नामं दकिलाया अवसरय् नेपालभाषां चव्याबिज्याःमह पं.बद्रीरत्न वज्राचार्य, थ्वयात
हे नेपाली भाषां भाजु फणीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुं अनुवाद यानाबिज्याःगु सफू
महामञ्जुश्री सम्बन्धित मञ्जुगर्त (गर्तेश्वर) र धर्मश्रीमित्रको ऐतिहासिक कथा
थ्वहे सिद्धि-धर्महर्ष संरक्षण संस्थां प्रकाशित यात । थौंकन्हे सिद्धि विहार संरक्षण
यायेगु व बुसादं यायेगु ज्या थुगु सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्थां यानावयाच्चंगु
दु ।

(नेपालको बौद्ध संस्कृतिको भलक पुस्तकपाखें
संक्षिप्त साभार यान्नाः नेवाः भाषां चव्यागु खः)

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य म्हसिइकेगु कुतलय्

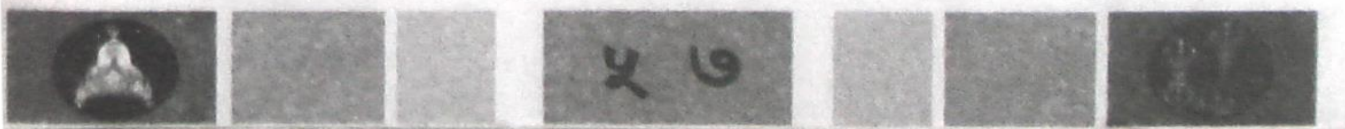
-मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

भ्रीसं आपालं
मनूतयूत म्हसिइके मफयाः
लोमंका वनाच्चना । थथेहे
भ्रीसं लोमंकाच्चनापिं मध्ये
स्व. पण्डित सिद्धिहर्ष
वज्राचार्य छम्ह नं खः । नेपाःया
पुलांगु लिपि सःपिं पण्डित
मध्ये वसपोलया नां नं न्ह्योने
च्वं वइ । नेपाःया पुलांपुलांगु
इतिहासयात थुइकेगु खःसा
लिपिया ज्ञान तसकं आवश्यक
जूवः । लिपि विशेषज्ञतसें
ल्ह्यया थकूगु शिलालेख,
अभिलेख व वंशावलीया

आधारं हे देशया वास्तविक इतिहास सियाच्चनी । नेपाःया देगः, मन्दिर, जुजुपिनिगु
लाय्कूया शिलालेख, अभिलेख थी थी पुस्तकालयय् संरक्षित जुयाचोंगु दु ।
उबले नेपाःया पुलांगु पुस्तकालय वीर पुस्तकालय खः । थन पण्डित सिद्धिहर्ष
ज्या यानाबिज्याःगु खः । उकें वसपोल थः छम्ह पण्डित व लिपि विशेषज्ञ जूगुलिं
थाय्थासेया शिलालेख अभिलेख ल्ह्ययेगु ज्या यानाबिज्यात । नेपाःयाबारे
अनुसन्धान याःवइपिं ततःधंपिं विद्वानतयूत स्यनेकने नं यानाबिज्यात ।

आपालं विद्वानतयूत सल्लाह साहुति बियेगु भोलय् फ्रान्सया सिल्भान
लेभियात नं वसपोलं आपालं स्यनेकने यानाबिज्यात । थ्वहे स्यनेकनेया भोलय्
सिल्भान लेभिजु अति खुशि जुयाः वसपोलयात प्रशंसा यासे “बुद्धधर्म व नेपाल
भाषा पत्रिका”या सम्पादकयात छपु पौ छवयाहल । उगु पौ ने.सं १०४६
पाखेयागु खः । पौया भाषा अनुवाद थुकथं दु ।

श्रीमान् मेनेजर,

बुद्धधर्म ४ ए कलेज स्ववायर, कलकत्ता,

भाजु,

छलपोलं बुद्धधर्मया न्हापायागु प्रति कृपा तयाः बियाहःगु नितिं
छलपोलयात धन्य धाये । छलपोलं स्यूगु हे खै जि बुद्धधर्मया खँ अनुसन्धान
यायेगु ज्या यानाजुयाम्ह छम्ह नं खः, हनं नेपालया प्रति प्रीति यानाम्ह खः ।
प्यदँ न्हापा जि नेपाले लिपाया पटकय् वयाबले **पण्डित सिद्धिहर्षयाके**
नेवारी भतिचा सयेकेगु याना । अभनं थो अप्पो सिद्धिकेगु यानाचोना ।
अथेया नितिं छलपोलया बेला बेलाय् प्रकाशित जुइगु पत्रिका ब्वनेदयाः
लय्ताया । जिं आशायाना छगू भाग संस्कृत सूत्र व छगू भाग नेवारी
अनुवाद तयाबिज्याइ । थुकथं छलपोलयात निश्चय नं निदुगं पुण्य लाइ,
न्हापां थुलित अज्ञानी जुये धुपिं बुद्धमार्गीपिन्त नेपाले गाक्क हे अपूर्व कथं
रक्षा यानातःगु अमिगु बांलाःगु संस्कृत सफूया ज्ञान हाकनं लाकेगुली
ग्वाहालि बिया । मेगु पश्चिम (महाब्दीप) या पण्डित नेपालभाषा ल्हायेगु
सहायता बिया । जिं इच्छा याना छलपोलं बुद्धधर्मया लिपाया प्रति दया
तयाः छोया हया बिज्यायि ।

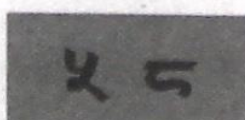
छलपोलया पत्या याये योग्यम्ह

सिल्भान लेभि

९ रुगेडा क्रसे, पारिस भि

सिल्भान लेभिजु वहे खः गुम्हस्यां नेपालभाषाया अवस्था प्रति खेद यासे थुकथं
च्वयादीगु दु “नेवारी शब्द अशिलल खः थोया धात्थेंया नां खः नेपालभाषा वा
नेवाः भाय् खः ।”

नेपालय् न्हापांनिसें वज्राचार्य गुरुजुपिं बौद्ध संस्कार व बौद्ध कर्मकाण्डयात
च्वन्त्याका वयाच्चंगु दु । बौद्ध धर्मया ज्ञान विषयय् न्यने कने यायेमाःसा
वज्राचार्य गुरुजुपिंके न्यनेकने याइगु । थ्वहे सिलसिलाय् पं.सिद्धिहर्षजु भारतया
प्रसिद्ध विद्वान डा. विनयतोष भट्टाचार्ययात नं नेपाःया बौद्ध इतिहास व मूर्तिकला

विषयय् आपालं ज्ञान वियाविज्यात । थ्व सम्बन्धय् पं. हेमराज शाक्यं च्वयाविज्याःगु
श्री स्वयम्भू महाचैत्य सफुतिइ थुकथं -

“भारतीय विभिन्न विद्वान् मध्ये छम्ह डा. विनयतोष भट्टचार्य नं उतिकं
लब्ध प्रतिष्ठित विद्वान् खः । खासयानाः वय्कःयागु थःगु मुख्य अभिरुचि
व अध्ययन बौद्ध मूर्ति प्रतिमा लक्षण विषय कयाः न्ह्याथाय् न्ह्यावलेनं
अन्वेषण व अनुसन्धान याना जुयाच्वनी । छन्हु श्री स्वयम्भू चैत्य दर्शन
याः वल । वय्कः थन च्वना दितले सुरतश्री महाविहारया प्रसिद्ध बौद्ध
विद्वान् अध्येयता पण्डित सिद्धिहर्ष वज्राचार्यजु नाप आपालं घनिष्ठ
सम्बन्ध तयाः वसपोलपाखें वज्रयानयागुबारे आपालं ज्ञान हासिल याना
दिइ दुगुलिं थःत भाग्यमानी सम्झय् जूगु दु । बौद्ध प्रतिमा लक्षण शास्त्र
च्वयेगु अनुसन्धान याना जुयाच्वंगुलिं यानाः पाल राजा धर्मपालद्वारा
प्रतिष्ठापित विक्रमशील विहारया अध्येयता अभयाकर गुप्तजुं बौद्ध देव
देवतापिनि विषय च्वया थकुगु विक्कल व महत्वपूर्ण ग्रन्थ निष्पन्न
योगावलीयागुपाखे पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य ध्यानाकर्षण यानादिल । वय्कलं
थ्व नं विश्वास प्रकट यानादिइगु दु कि साधनामाला व निष्पन्न
योगावली ग्रन्थ बिना भारत, तिब्बत, चीन, मन्चुरिया, मंगोलिया एवं
जापान आदि महायानिक देशय् उपलब्ध जुइगु असंख्य असंख्य मूर्तितय्गु
वर्गीकरण जुइ फइमखु । वय्कः नेपालय् च्वनाच्वंतले गथे पं. सिद्धिहर्षजुं
बौद्ध प्रतिमा लक्षण अध्ययन अध्यापनया बारेय् आपालं वय्कःयात
प्रभावित यात अथेहे बौद्ध प्रतिमा चित्र चित्रण यायेगुलिइ कलाकार
वीरमान चित्रकारयागु पाखें नं वय्कःयात यक्को सहायता प्राप्त जूगु
खनेदु, लिख्ये वय्कलं च्वःगु खृष्टाब्द १९२४ सालं प्रकाशित “दि इन्डियन
बुद्धिष्ट इक्नोग्राफी” नामक पुस्तकय् जनबाहाःया १०८ रूपया लोकेश्वर
चित्र च्वयाव्युगु दु ।”

पं. सिद्धिहर्षजुया थःगु जीवनय् आपालं समय च्वयेगु, न्यनेकने यायेगु
ज्याय् हे समय फुत । वसपोलं महाकवि अश्वघोषया सफू सौन्दरानन्द महाकाव्य
सफू ल्हययाविज्याःगु दु । थथेहे थी थी विहार बही स्वयम्भूया शिलालेख संग्रह
यानातःगु दु ।

पं. सिद्धिहर्षया शिष्यत मध्ये नेपाःया थौकन्हे बौद्ध कर्मकाण्डया प्रकाण्ड
विद्वान् श्री पं. वद्रीरत्न वज्राचार्य गुरुजु नं छम्ह खः धयागु श्री फणीन्द्ररत्न
वज्राचार्यजुं च्वयादीगु “श्री वद्रीरत्न वज्राचार्यया सफू म्हसिइके” सफुतिइ

चव्यातःगु दु । थथेहे नेपाःया तःधंम्ह साहु मणिहर्ष ज्योतियात नं छम्हा आखः
स्यनेगु यानाबिज्याःगु दु । थथेहे इतिहासकारपिं बाबुराम आचार्य, पं.नयराज
पन्तपिन्त नं वसपोलं आखः स्यनाबिज्यात । अथय् मेमेपिं न दु ।

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य राणातय्गु क्रूर शासनया इले बौद्ध धर्म उत्थान
यायेगु भोलय् छपुचः मनूतसें किन्डोलय् बौद्ध महाविहार दयेकेगु प्रयास यात,
थबले नं विहार दयेकेगु ज्याय् सक्रिय जुयाबिज्यानाः उकियात आवश्यक चन्द्रा
बिइगुली वसपोल न्त्यचिला बिज्यात । पं. सिद्धिहर्ष ल्ह्यायातःगु कृतित छुं
खनेमदु । राणातय्गु इले छुं प्रकाशित याये धयागु राणातय् लागि मिखाय् धुलं
छवाकेगु खः । तर वसपोलं संग्रह यानातःगु कृतित अवश्य खोज तलाश यात
धाःसा लुया वये फुनि । थुकें पुलां पुलांगु खँत सिया वइ । पुलां पुलांगु लिपि
सःपिं मनूत आः मदयेधुंकल । गुलिखे शिलालेखत तना वनेधुंकल उकें वसपोलपिसं
याना थकूगु ज्यायात अनुसन्धान यानाः स्वये फत धाःसा आपालं मदत जूवइ ।

पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्यया जन्म ने.सं १९९९ श्रावण शुक्लदशमीखुन्हु
जूगु खः । वसपोलया मृत्यु ने.सं १०७२ स जुल । वसपोलयात बाबुकाजी नं
धायेगु याः ।

नेपाल ऋतुपौ ने.सं १११५ अंक ७६

पं. सिद्धिहर्ष (बाबुकाजी गुरुजु) वज्राचार्यया

अबुया नां- शुविशुद्धहर्ष वज्राचार्य

मांया नां-

कलाःया नां- कान्छीनानी (भोछें)

काय्पिनि नां- १) चित्तहर्ष , २) धर्महर्ष

मह्याय्पिनि नां- १) ज्ञानप्रभा , २) देवप्रभा , ३) हेपप्रभा

थाय्- तक्षवाहाः, असं, येँ

जन्म- ने.सं १९९९ श्रावणशुक्ल दशमी

मदुगु- ने.सं १०७२

(बि.सं. २००९ साल आषाढ कृष्णपक्ष एकादशी) ७३ दँ

जागिर- वीर पुस्तकालय, घण्टाघरया हाकिम

धर्महर्ष वज्राचार्य व अन्नपूर्णा प्रेस

-मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य

भूमिगु थ्व नेपाः देशय् वि.सं २००७ साल न्ह्यो राणा शासनया कालय् सफू पिकायेगु भोलय् पुलां पुलांगु प्रेसया नां कायेबले **अन्नपूर्णा प्रेस**या नां जाः वइ । बौद्ध स्तोत्र ग्रन्थ, मेमेगु धार्मिक सफू व गुलिखे पाठ्यपुस्तक थ्व प्रेसं पिदन । सफू पिकायेगुली थ्व अन्नपूर्णा प्रेस थुवाः स्व. धर्महर्ष वज्राचार्यया नां न्ह्यथने बह जू । छाय्घाःसा राणा शासनया क्रूर इलय् मग्यासे सफू पिकायेगु धयागु मामुलिगु खँ मखु । अय्सां

धर्महर्ष वज्राचार्यजुं द्योपनिगु स्तोत्र, वन्दना, पाठपुजाया सफू पिकायेगुली थःहे प्रकाशक जुयाः न्ह्यचिलादिल ।

थ्व अन्नपूर्णा प्रेसया प्रेस जगतय् छुं कथंया थःगु हे इतिहास दु । गुगु इतिहास नां दंम्ह लेखक भाजु ग्रीष्मबहादुर देवकोटाजुं थःगु **“नेपालको छापाखाना र पत्र-पत्रिकाको इतिहास”** धयागु सफुतिइ छुं उल्लेख यानातःगु दु । सफुतिइ च्वयातःकथं छुं खँ वय्कःया शब्द हे न्ह्यब्वया स्वये ।

“नेपालमा छाप्ने मेशिन प्रेस वि.सं १९४९ सालमा पाको पोखल्ड्यांग काठमाण्डौ निवासी श्री कुवेररत्न वज्राचार्य (दुरुकाजी वज्राचार्य) ले बनाउनु भयो । नेपालमा बनेको यो पहिल्लो हात्ते प्रेस हो । यस प्रेसमा १२”X१६” साइजको कागज छापिन्थ्यो र यसलाई हातले हट्टा तानी चलाइन्थ्यो ।

श्री कुवेररत्न वज्राचार्यको देहावसान पछि उहाँको पत्नीले यो प्रेस असन तक्षेबहाल नासननी बस्ने श्री नंदी महानन्द वज्राचार्य (नानीकाजि

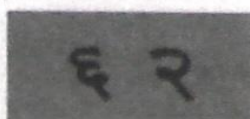
वज्राचार्य) लाई विक्रि गर्नुभयो । त्यसपछि यो प्रेस सुब्बा लोकानन्द वज्राचार्यकहाँ पुग्यो र उहाँले श्री बुद्धिसागरलाई दिनुभयो ।

श्री बुद्धिसागरकहाँ त्यसै रहेको यो प्रेस रु. ८०/- मा श्री धर्महर्ष वज्राचार्यबाट किन्नुभयो र उहाँले यसलाई असन, तक्षेबहालमा राखी यसबाट छापने काम शुरु गर्नुभयो ।”

थुकथं तःमहेसिगु ल्हाःतिइ थ्व प्रेस (मेशिन) चाःत्युत्युं छन्हु धर्महर्षया ल्हाःती लात । मेशिनरी ज्याय् ध्यान दुम्ह जुयाः वय्कलं थ्व मेशिनयात हिफाजत यानाः हानं चले यानादिल । वय्कःया ल्हाःती लासेलि दकले न्हापां ने.सं १०५९ स **बौद्ध स्तोत्र ग्रन्थ आर्यनामसंगीति** नांया सफू संस्कृत भाषां नेपाली भ्वंतय् ५"X९" साइजया ४८ पेजया सफू पिकयादिल । मुक्कं संस्कृत जक मखसे नेवाःभाषं नं छुं दोहा रूपान्तर यानातःगु दु । थ्व तुतः सफू अबले तसकं महत्वपूर्ण जुल । छायाःसा प्रत्येक बौद्ध विहारय् चैत्यय् पुन्हीपतिकं पर्व पर्व पतिकं तुतः ब्वनेत थ्व सफू दयाः तसकं ग्वाहालि बिल । छापा आखलं पिदंगुलिं ब्वनेत अःपुल । यें, यल, ख्वपया बौद्धमार्गीतय्गु विहार व छें-छेंय् थ्यन । थुगु सफूया अन्तिम पृष्ठय् थथे वाक्य उल्लेख जुयाच्चंगु दु ।

“अशोक मण्डप सुरतश्री महाविहारोत्पन्न धर्महर्ष वज्राचार्येण पुस्तिका पूर्व प्राचीन पुस्तकामि प्रविलोक्य स्वबुध्यनुसारेण शोधयित्वा स्वयमेव परिश्रमेण मुद्रिता आस्मिन पुस्तके यत्र तत्र अशुद्धादिक यास्ति तत्र तत्र ज्ञानि जनै शोधयित व्ययिति मे प्रार्थनारिस्त ।”

थ्व सफू पिकासेलि थ्व प्रेसया नामाकरण हे नं **अन्नपूर्णा प्रेस** जुल । थुबले सफू पिकायेगु धयागु साप थाकु । छगूत राणा शासकया न्ह्योने सफू पिकायेगु धयागु राणातय्त हिस्याये थें खः । सफू पिकायेत राणातय्गु स्वीकृति नं माः । धर्महर्षजुया न्हापांनिसें ल्हाःतं च्वयाः **जेबी डायरी** पात्रो पिकयाः दँय् दँय्पतिकं राणातय्त लःल्हाइगु जुयाच्चन । थजागु पात्रो ल्हाःतं च्वयाः साध्य मजुयाः छापा आखलं पिकायेत प्रेसया स्वीकृति काल । राणातसें जेबी पात्रो पिकायेत जक प्रेसया स्वीकृति ब्यूगु खः । न्ह्योनेलाःगु पिकाये दैमखु धकाः राणातसें ध्वाथुइका हःगु नं खः । तर धर्महर्षजुं जेबी पात्रो जक मखु विभिन्न सफूत नं छापय् याना दिल । हानं उबलेया प्रेस ल्हाःतं ध्वाना चलेयायेमाःगु । अल्सी व भर्को चाःपिसं सफू पिकाये धयागु थाकु । सफू पिकयाथें मिइ फइ मफै धयागु नं छुं निश्चित

दुगु मखु । अयूसां भति भति यायां सफू पिकायेगु ज्याय् धर्महर्षजु तल्लीन जुया दिल । धर्महर्षजुं अन्नपूर्णा प्रेस खास याना: क्वय् च्वया कथंया पुलां पुलांगु सफू पिकयादिल ।

१. बौद्ध स्तोत्र संग्रह नाम संगीति साहित्य ने.सं १०५९	मू -१७५
२. दशवलास्तव अर्थ सहित.	मू -१२०
३. आर्याताराशतनाम स्तोत्र	मू -११५
४. आर्य भद्रचरी	मू -११४
५. संक्षिप्त देवदेवता स्तोत्र	मू -११०
६. दानगाथा पुस्तकम्	मू -१०८
७. मंगलाचरणम्	
८. गुरुमण्डल	
९. वर्णमाला	

थुकथं शुरु शुरुइ पुलांगु मेशिनं हे च्वय् न्ह्यब्वयागु सफू पिकाल । लिपा तुतिं चले यायेगु, बिजुलि करेण्टं चले यायेगु मेशिन वसेलि आपालं सफू व छपाई सम्बन्धी ज्या जुल । नापं छगं: छगं: आख:त मिलेयायेगु (कम्पोज यायेगु), बुक बाइन्डिग यायेगु विभिन्न डिजाइन याना: जिंक पाताय् ब्लक दयेकेगु ज्या याना: थम्हं सिउगु ज्ञान आपालं मनूतय्त स्यनेकने ज्या धर्महर्ष वज्राचार्यजुं यानादिल । अन्नपूर्णा प्रेस थुवा: धर्महर्षजुया काय्पिं (स्वम्ह)पाखें नं अबुजुं स्थापना यानात:गु प्रेसयात विकास याना: नेपालया ७५ जिल्ला दुने जक मखु विदेशे तक नं नां चले याना: छगू प्रतिस्थित याना यंकल । थ्व इतिहासं ल्व:ममनीगु खँ जुइ । थ्व प्रेस लिपा वना: २०२७/२८ सालय् बन्द जूवन । अयूनं वसपोलया सन्तानं अन्नपूर्णा प्रेसया नामं ज्या मया:सां थ:-थ:पिं पाखें प्रेसया नां तया: आ:तक नं ज्या यानाच्चंगु दु । वसपोल वि.सं. २०३२ साल जेष्ठ २ गते पञ्चमीखुन्हु परलोक जुयादिल ।

नेपा:या न्हापांगु हाते प्रेस थौकन्हे वसपोलया त:धिक:म्ह काय् स्व.पुण्यहर्षया छँय् दनि धयागु न्यनेदु । तर थुकें छुं ज्या मकाये धुंकल । न्ह्यागुसां नेपा:या प्रेस जगतय् **अन्नपूर्णा प्रेस**या नां आपालं च्वन्ह्या:गु खनेदु । उगु इले गुगु ज्या याना वन व तसकं मानय् याये बह: जू ।

धर्महर्ष वज्राचार्यया

अबुया नां- पं. सिद्धिहर्ष वज्राचार्य

मांया नां- कान्छीनानी वज्राचार्य (भोछें)

कलाःया नां- सानुनानी (पूर्णदेवी) (मखंवाहाः)

दाजुया नां- स्व. चित्तहर्ष वज्राचार्य

केहेपिनिया नां- स्व. ज्ञानप्रभा (मखःवाहाः), स्व. देवप्रभा (क्वाःवाहाः),
स्व. हेपप्रभा (ओंम्वाहाः)

काय्पिनि नां- १) स्व. पुण्यहर्ष , २) स्व. ऋद्धिहर्ष , ३) स्व. वृद्धिहर्ष

भौपिनि नां- १) स्व. छोरी, गुणु , २) मैयाँ केशरी , ३) स्व. जमुना

म्याय्या नां- स्व. निर्वाणप्रभा (नानीछोरी)

जिचाभाजुया नां- स्व. देवरत्न वज्राचार्य (क्वाःवाहाः)

जन्म थाय्- तक्षवाहाः, असं, येँ

जन्म- वि.सं. १९६३ भाद्र

मदुगु- वि.सं. २०३२ साल जेठ २ गते, असन । ६९ दँ

लजगाः- श्री ३ राणा माहाराजाया दरवारय् डिट्ठा

लजगाः- मुद्रण (छापाखाना) तक्षवाहालय् वि.सं. १९९४ सालनिसें,
बौद्ध धर्मया सफूत पिथनेगु,
जेवी डायरी - प्रकाशक व मुद्रण,
श्री अन्नपूर्णा प्रेस, संस्थापक जुयाः स्थापना असन, जःधुंछें ।
लिपा थ्व प्रेस २०२७/२८ सालय् वन्द जुल ।

बौद्ध धर्मे- जजमानतय्थाय् कर्मकाण्ड पूजा ज्या, कुम्ह प्याखं (नृत्य)
प्रशिक्षण, बौद्ध धर्मया सफूत पिथना, तक्षवाहाःया
उपाध्याय तक जुल ।

दिवंगत पिता

बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया म्हसिका

वसपोलया थःथितिपिनिगु नां

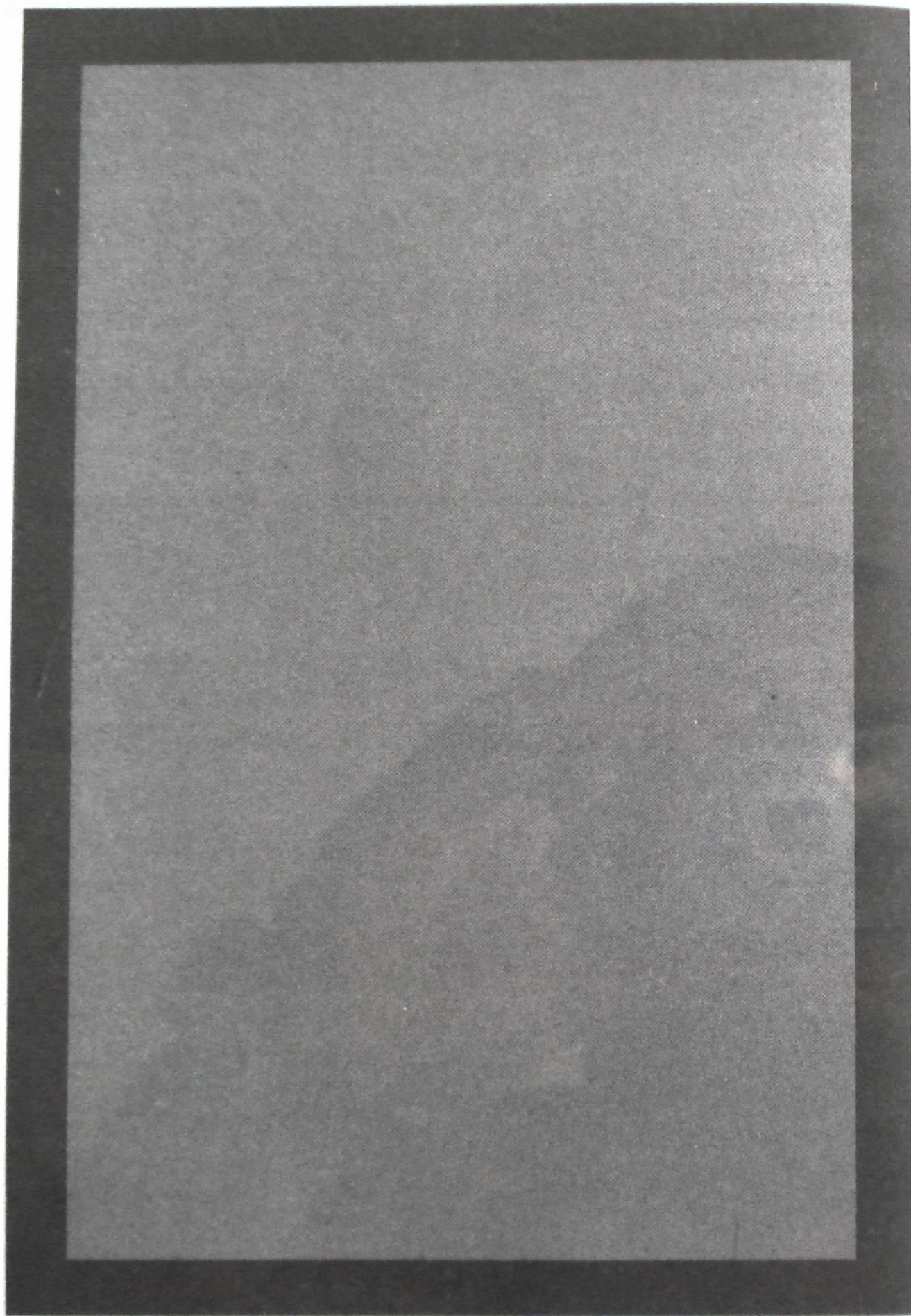

किपात

- अशोकहर्ष वज्राचार्य

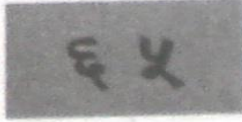

दिवंगत पिता बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया म्हसिका

- अबुया नां : स्व. धर्महर्ष वज्राचार्य
मांया नां : स्व. सानुनानी (पूर्णदेवी) वज्राचार्य
तताया नां : स्व. नानीछोरी (निर्वाणप्रभा) वज्राचार्य
भिनाजु (पाजु)या नां : स्व. देवरत्न वज्राचार्य (क्वा:बाहा:)
दाजुपिनि नां : स्व. जुजुभाई (पुण्यहर्ष), स्व. ऋद्धिहर्ष वज्राचार्य
पीतपिनि नां : स्व. छोरी, स्व. गुनु (स्व. पुण्यहर्ष),
सजीब मैयाँकेशरी (स्व. ऋद्धिहर्ष)
तबाया म्हयाय् व काय्पिं-
तताया नां : स्व. हेरानानी प्रभा वज्राचार्य (गं:बाहा:)
दाजुपिनि नां : स्व. पूर्णहर्ष वज्राचार्य, सजीब मेरुहर्ष वज्राचार्य
पीतपिनि नां : सजीब हिरादेवी (स्व. पूर्णहर्ष),
सजीब सानुमैयाँ (मेरुहर्ष)
पाजुया नां : स्व. मोहनमानन्द वज्राचार्य (मखंबाहा:)
मलेया नां : स्व. कमला वज्राचार्य
बुन्हि : बि.सं. १९९७ चैत ११ गते, सोमवार
ने.सं. १०६१, चिल्लागा: द्वादशी
इहिपा: : बि.सं. २०१२ साल
तिरिमय्जु (श्रीमती) : स्व. जमुनादेवी वज्राचार्य (भ्वा:बाहा: येँ)
दिवंगत : बि.सं. २०७२ कार्तिक १३ गते, शुक्रवार
ने.सं. ११३५ कौलागा: (कार्तिक कृष्णपक्ष) तृतीया
सर्वसंघ बिहार : तछेँबाहा:, सुरतश्री महाबिहार, असन ।
बूगु छेँ : असन, ज:धुँछेँ, ।
छेँ : २०३६ सालनिसें धोबिधारा, कमलपोखरी ।
च्वनाच्चंगु (अस्थायी): भूमिखेल, सानेपा, लपु ।

ब्वनेज्या: : प्राथमिक तक

नवायेफुगु व

च्वयेफुगु भाषा : नेवाः, नेपाली, हिन्दी व अंग्रेजी (माक्व)
(आखः बांलाः व शुद्ध च्वयेफु)

बंगु थाय् : भारतया दिल्ली, आग्रा, पटना, गोरखपुर, जोगवनी व रक्सौल.....

नेपाल दुने-नेपालगञ्ज, बीरेन्द्रनगर, भैरहवा, बुटवल, चितवन, पोखरा, बीरगञ्ज, तातोपानी, चरीकोट, काठमाडौं उपत्यकाया जःखः दुने-पिने.....।

ज्या (लजगाः) : छापा ज्याय् (मुद्रण) संचालनय् अतिहे लगनशील व मेहनती

■ अबुजु स्थापना यानातगु **अन्नपूर्णा प्रेस**, असन-मचाबलय् निसैं सयेका सिइकाः यक्व यक्व हे ग्वाहालि (थ्व प्रेस लिपा बन्द जुल)

■ २०२८-०३० सालतक आनन्द प्रेस, बागबजार -संचालनय् ग्वाहालि

■ २०३१-०३६ सालतक हर्ष प्रि. प्रेस, ठमेल-संचालन

■ २०३७ सालनिसैं **बिनायक प्रेस**, धोवीधाराया संरक्षक

शौख

: मुद्रण व्यवसाय ज्याय् प्राथमिकता बिइगु नापं ग्राहकया सेवा यायेगु, अभिलेख तयेगु, पासाभाइपिन्त सहयोग यायेगु, टोल सुधार ज्याय् सहयोग यायेगु, पासाभाइपिं मुना ई अनुसारं लहरबहरयाना होली, भुतमाली ब्वयेकेगु, फिल्म स्वयेगु, मे न्यनेगु, मे हालेगु, भ्रमण यायेगु, बांलाक तियाः सफा जुयाः च्वनेगु, मुख्य सकलेंनापं मतिना तयेगु ।

स्व. बृद्धिहर्ष वज्राचार्यया

काय् : अशोकहर्ष वज्राचार्य
भौ : सुचिता वज्राचार्य (इकु बाहाः)
छय् (काय् छयपिं निम्ह) : अयुषहर्ष, स्वेता

<u>मृत्यायपिं (स्वम्ह)</u>	<u>जिलाजपिं (ज्वाँइ)</u>	<u>छयपिं</u>
बेबी (सूर्यमती)	स्व. सुभाषरत्न वज्राचार्य, क्वा:बाहाः, थँहिटी, (ठमेल)	सुलभ, सरल
रुबी	श्री नरेन्द्रविलास वज्राचार्य, इटुंबाहाः (ताहाचल)	नरुज, नविव
ऋतु	श्री विजयश्री वज्राचार्य, सिखोंमूबाहाः, मरुहिति (कुलेश्वर)	यशस्वी, बरदान

स्व. बुद्धिहर्ष वज्राचार्यया यथितिपिनिगु नां

दाजुपिं	प्रीतापिं	मृत्यायचापिं कायचापिं	मृत्यायचा जिलाजं कायचा भौपिं	द्वयपिं
स्व. पुण्यहर्ष	स्व. छोरी	रूपमती	डा. स्वस्तिवज्र वज्राचार्य	पूजा, पुनम, स्वस्वप
		नीरमती	प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य	प्रीति, दिपेन्द्र
		प्रमोद	उर्मिला	प्रणय, प्रसन्न, प्रतिक, प्रशंसा
	स्व. युनु	परमानन्द	रजना	रिया, प्रज्वल
		शान्त	शितल	समता, शिद्धार्थ
		सुधिर	अमु	ऐसा, स्वयम्
स्व. बुद्धिहर्ष	मैयां केशरी	इन्द्रमती	श्री भरत वज्राचार्य	एलिना, एलिसा
		आनन्द	किरण	आकृति, आजाद
		चन्द्रमती	श्री अमेसरत्न वज्राचार्य	नसला
		कल्याण	मञ्जु	समीप

तता	पाजु (भिनाजु)	भिन्वा	भिन्वा जिलाजं
स्व. निर्वाणप्रभा (नानीछोरी)	स्व. देवरत्न वज्राचार्य स्वा.वाहा:	निरणप्रभा	श्री छज्जुविलास वज्राचार्य
		भिन्वापिं	
		नविन, सानु, पुण्य, सजन, दीपक	

निनिपिं व पाजुपिं	वाहा:	निनिया काय, मृत्यायपिं (तता,केहे, दाजु,किजापिं)
स्व. ज्ञानप्रभा वज्राचार्य, स्व. दिव्यरत्न (सेतेपाजु)	मखंवाहा:	नानीहिरा, रत्नहिरा
स्व. देवप्रभा वज्राचार्य, स्व. हिराकाजी पाजु	स्वा.वाहा:	हिराशोभा (छोरी), प्रेमकाजी, सुगतरत्न
स्व. हेपप्रभा वज्राचार्य, स्व. गुह्यहर्ष पाजु	ओम्वाहा:	मचानानी, शान्ति, नेमहर्ष, रम्भा, राजेन्द्रहर्ष, निर्मला

॥ दुर्गति परिशोधन या घास्णी ॥

ओं नमो भगवते सर्वदुर्गति परिशोधन राजा तथागतायार्हते सम्यक् सम्बुद्धाय
॥ तद्यथा ॥ ओं शोधने शोधने विशोधने विशोधने सर्वपाप विशोधने शुद्धे विशुद्धे
दिवंगत बृद्धिहर्ष बज्राचार्य नामधेयस्य सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ॥

श्रद्धाभाव-श्रद्धाज्जली

बुद्धि:

वि.सं. १९९७

चैत्र ११ गते,

सोमवार

(ने.सं. १०६१

चिल्लागा द्वादशी)

मदुगु न्हि:

वि.सं. २०७२

कार्तिक १३ गते,

शुक्रवार

(ने.सं. ११३५

कौलागा: तृतीया)

सकलैलिसे मतिनां व्याःम्ह जिमि पुजनीय बा “बृद्धिहर्ष बज्राचार्य”
आकाभाकां दिवंगत जुयाबिज्याना जिमि नुगः ख्वः । वसपोल सुखावति भुवनय् चीरकालतक
बास लायेमा धकाः दुनुगलनिसें कामना यासें श्रद्धाभाव देछानाच्चवना ।

काय् / भौ

अशोकहर्ष बज्राचार्य / सुचिता बज्राचार्य

छय्पिं -

अयुषहर्ष बज्राचार्य श्वेता बज्राचार्य

म्यापिं -

बेबी(सूर्यमती)

कूबी

ऋतु

जिलाजपिं -

स्व. सुभाषबत्तन बज्राचार्य

नवेन्द्र विलास बज्राचार्य

बिजयश्री बत्तन बज्राचार्य

छय्पिं -

सुलभ, अरुल

नकज, नविब

अशास्त्री, बरदान

लुमन्ति किपात

किजापूजाया दिनय् ससकिजापिं व जहाननाप
२०६६ सालय्

किजापूजाया दिनय् छय्पिनाप
२०६६ सालय्

अबुया छ्वाःस्वःवबलय् म्थ्याय्पिनाप
२०६७ सालय्

काय्नाप (२०७३-०६-२२)

छय्नाप (२०७३-०६-२२)

दिवंगत जुइ न्ह्यो न्हिनय् कान्छिम्ह म्थ्याय्नाप
(२०७३-०७-१३ न्हिनय् ३ बजे)

दिपय् अन्तिम संस्कारया भुवलय् दिवंगत बा
(दिवंगत २०७३-०७-१३ बहनी १० बजे)
(दाह संस्कार २०७३-०७-१४ न्हिनय्)

दिवंगत बृद्धिबाया आत्माद्योःयात सदां शान्ति दयेमा धकाः
कामना नापं प्रार्थना यानागु लुमन्ति किपात

॥ दुर्गातिपरिशोधन धारणी ॥

ओं नमो भगवते सर्वदुर्गाति परिशोधन राजाय तथागतायाऽहंते सम्यक् सम्बुद्धाय ॥ तथा ॥
ओं शोधने शोधने विशोधने विशोधने सर्वपाप विशोधने शुद्धे विशुद्धे दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्य
नामधेयस्य सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ॥

ओं पद्मे पद्मे महापद्मे पद्मगर्भे दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्य नामधेयस्य सुखावत्यां लोकधातावनुगच्छन्तु स्वाहा ॥

ओं आ हूं दिवंगत बृद्धिहर्ष वज्राचार्य नामध्याय निर्वाण मार्गफल प्राप्ति कुरु हूं फट् स्वाहा ॥

श्रद्धाञ्जली देछाना

बूंगु दिं
वि.सं. १९९७
चैत्र
२ गते

दिवंगत दिं
वि.सं. २०७२
कात्तिक
१३ गते

सकललिसें मतिना ब्याःम्ह जिमी स्मरणीय

बृद्धिहर्ष वज्राचार्य

सुखावती भुवनय् बास लायेमा धकाः वज्रसत्त्व भगवान नापं
सकल देव-देवीयात प्रार्थना याना ।

वसपोलया आत्मा द्योयात हार्दिक श्रद्धाञ्जली देछानाचवना ।

पीत- मैयाँकेशरी वज्राचार्य

काय् / भौ- अशोकहर्ष वज्राचार्य, सुचिता वज्राचार्य

छयपिं - अयुषहर्ष, स्वेता

काय्चापिं / काय्चा भौपिं -

प्रमोद/उर्मिला, आनन्द/किरण,
परमानन्द/रजना,
शान्त/शितल, सुधिर/अमृ,
कल्याण/मञ्जु

म्हचाय्पिं -

बेबी (सूर्यमति) रुबी
अमृत

जिचाभाजुपिं -

स्व. सुभाष वज्राचार्य
नरेन्द्रबिलास वज्राचार्य
बिजयश्रीरत्न वज्राचार्य

छयपिं -

सुलभ, सरल
नरुज, नबित
यशस्वी, बरदान

म्हचाय्चापिं / म्हचाय्चा जिचाभाजुपिं -

रूपमति / डा. स्वस्तिवज्र वज्राचार्य
नीरमति / प्रा. मुनीन्द्ररत्न वज्राचार्य
इन्द्रमति / भरत वज्राचार्य
चन्द्रमति / अमेश वज्राचार्य

भिन्वा / भिन्वाजिचाभाजु -

निरण प्रभा,
छज्जुविलास वज्राचार्य
सिद्धि-धर्महर्ष धार्मिक संरक्षण संस्था, सकल जपिं

नतिनरत्न, नूपरत्न, प्रतिनरत्न

सजनरत्न, दिपकरत्न वज्राचार्य

भिन्वापिं -